

ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพ
อิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

นางสาวจงจิต สกฤษศิลป์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES TOWARDS KNOWLEDGE
AND ATTITUDE OF SELF-EMPLOYMENT FOR VOCATIONAL ADULT LEARNERS
IN PHETCHBURI PROVINCIAL OFFICE OF THE NON-FORMAL
AND INFORMAL EDUCATION

Miss Jongjit Sakritsil

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the degree of Master of Education in Non – Formal Education

Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และ
เจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
ในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดเพชรบุรี

โดย

นางสาวจงจิต สกฤษศิลป์

สาขาวิชา

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

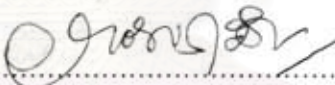
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พทุทธ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วรัตน์ อภินันท์กุล)

จงจิต สกฤษศิลป์ : ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี. (EFFECTS OF ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES TOWARDS KNOWLEDGE AND ATTITUDE OF SELF-EMPLOYMENT FOR VOCATIONAL ADULT LEARNERS IN PHETCHBURI PROVINCIAL OFFICE OF THE NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, 124 หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรม เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม ศึกษาเจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรม และศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ และแบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์สถิติ t-test

ผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ที่เข้าร่วมกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.5 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 82.5 มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 42.5 2) นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีมีคะแนนทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าคะแนนทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งแสดงว่านักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม 3) นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับคะแนนเจตคติต่อผลการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 4) นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี

ภาควิธานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....จงจิต สกฤษศิลป์
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา 2551

478 37722 27 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD: ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES / VOCATIONAL ADULT LEARNERS

JONGJIT SAKRITSIL: EFFECTS OF ORGANIZING NON-FORMAL EDUCATION ACTIVITIES TOWARDS KNOWLEDGE AND ATTITUDE OF SELF-EMPLOYMENT FOR VOCATIONAL ADULT LEARNERS IN PHETCHBURI PROVINCIAL OFFICE OF THE NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION. THESIS PRINCIPAL ADVISOR: ASST.PROF.WEERATEP PATHUMCHAROENWATTANA, Ph.D., 124 pp.

The purposes of this study were to 1) study the effects of organizing non-formal education activities, 2) compare the difference of the knowledge results of pretest and posttest, 3) study activities' attitude level and 4) study the program satisfaction of self-employment level for vocational adult learners in Phetchburi Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education, The sample consisted of 40 vocational adult learners. The research instruments were the knowledge achievement test, the attitude test and the satisfaction evaluation questionnaire. The data were analyzed by using mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and t-test.

The results of the study were as follow:

1. There were 40 vocational adult learners in Phetchburi Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education participated in non-formal education activities, most of them were female, age under 20 years old, were in secondary school level and were the employees.
2. There were significantly difference between pretest and posttest at .05 level.
3. The vocational adult learners participated in the non-formal education activities gained average attitude scores at medium.
4. The vocational adult learners participated in the non-formal education activities reported the program satisfaction at high level.

Department: Educational Policy, Management, and Leadership Student's Signature: *Jongjit Sakritsil*

Field of study: Non-Formal Education Principal Advisor's Signature: *Wirathip P. churensrattana*

Academic year: 2008

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยมาด้วยดีตลอด

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าตรวจเครื่องมืองานวิจัย และขอขอบคุณอาจารย์สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียนทุกท่าน

ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนในครอบครัว “สฤณีศิลป์” ที่เป็นแรงใจและคอยช่วยเหลือให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์วินัย บุญทอง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม และขอขอบคุณคุณไอฟาร จันทรคำ ที่สละเวลาอันมีค่าให้เกียรติมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมครั้งนี้

ขอขอบคุณคุณกมล ขอบดีงาม ที่ช่วยเหลือผู้วิจัยในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ศิลปากรที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษา

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้ทั้งหมดที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	10
แนวความคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ.....	20
แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการ.....	24
แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้และเจตคติ.....	42
ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	53

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	55
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	88
รายการอ้างอิง.....	90
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก.....	96
ภาคผนวก ข.....	102
ภาคผนวก ค.....	105
ภาคผนวก ง.....	116
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	124

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตาราง 4.1	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามเพศ.....	71
ตาราง 4.2	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามอายุ.....	72
ตาราง 4.3	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	72
ตาราง 4.4	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	73
ตาราง 4.5	จำนวนและร้อยละของคะแนนสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามคะแนนสอบสูงสุด-ต่ำสุด.....	74
ตาราง 4.6	จำนวนและร้อยละของคะแนนสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามคะแนนสอบสูงสุด-ต่ำสุด.....	75
ตาราง 4.7	ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี.....	76
ตาราง 4.8	รายละเอียดระดับเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี.....	77

ตาราง 4.9 รายละเอียดระดับคะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี.....

80

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	53

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจำเป็นต้องมีปัจจัยเอื้อที่สำคัญ คือ ที่ดิน ทรัพยากร คน และทุน แต่ปัจจัยที่สำคัญคือ “คน” โดยเฉพาะคนงานที่มีความรอบรู้ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในยุคโลกาภิวัตน์อย่างเช่นปัจจุบัน การพัฒนาประเทศไทยในอดีตได้สร้างสมปัญหาพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับแนวคิด และแนวทางในการพัฒนาประเทศ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากกรอบวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ซึ่งยึด “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และการให้ความสำคัญของการพัฒนาประเทศโดยแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (ชิตชงศ์ ส. นันทนาเนตร, 2544) เช่นเดียวกันกับในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์ และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (<http://www.nesdb.go.th>)

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ โดยเหตุที่การศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่สุดในการพัฒนาคน ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในเบื้องต้นของการพัฒนาประเทศขึ้นอยู่กับการศึกษาเป็นสำคัญ ในภาพรวมของการพัฒนาประเทศ การศึกษาได้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมคนทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพตามทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ดำเนินการใน 3 รูปแบบ คือ 1) การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) 2) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education) และ 3) การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ในจำนวนการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบนี้ การศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (http://www.nfe.go.th/nfe_v3/beta/unit_activity.php)

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีประชาชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาอีกเป็นจำนวนมาก จากการเปิดเผยข้อมูลโดยนายสมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ผ่านสำนักข่าวทีนิวส์ในวันการศึกษาออกโรงเรียน ประจำปี พ.ศ. 2550 พบว่า มีผู้ไม่มีการศึกษาประมาณ 3,000,000 คน (<http://www.tnews.co.th/overview.php>) ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากปัญหาความยากจน หรือความจำเป็นที่ต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ จะได้สามารถประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ ดังนั้น การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับผู้พลาดโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นระบบการศึกษาที่สามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชน และทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคลแต่ละชุมชนมีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี โดยมีหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน สามารถแก้ปัญหาของกลุ่มและชุมชนได้ (อุ้นตา นพคุณ, 2546)

ในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง และภาวะน้ำมันราคาแพง ซึ่งมีผลทำให้ราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคต่าง ๆ ปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่รายได้ของประชาชนมิได้เพิ่มขึ้นตามค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด โดยอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 มีอัตราสูงสุดวันละ 203 บาทในท้องที่กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร ส่วนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่น้อยที่สุดคือ 148 บาท ในท้องที่จังหวัดชัยภูมิ (<http://www.labour.go.th>) เมื่อพิจารณาแล้วถือว่าเป็นจำนวนเงินที่น้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่ายที่มีจำนวนมากกว่า ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายจึงทำให้เกิดปัญหานี้สืบตามมา

จากสภาพปัญหาเศรษฐกิจนี้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้สังคมประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความเสื่อมโทรมทางจริยธรรม รวมทั้งปัญหาการว่างงาน ซึ่งจากการสรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าจากจำนวนประชากรทั่วประเทศทั้งสิ้น 66.48 ล้านคน มีจำนวนผู้ว่างงานถึง 490,000 คน (<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/lfs51/lfsjuly.pdf>) ซึ่งปัญหาการว่างงานนี้อาจมีสาเหตุมาจากสภาพปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้สถานประกอบการต่าง ๆ ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจดังกล่าว จึงทำให้สถานประกอบการต้องมีการปลดหรือเลิกจ้างคนงาน ซึ่งส่งผลให้มีคนว่างงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งกลุ่มคนว่างงานดังกล่าวส่วน

ใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ซึ่งแรงงานส่วนใหญ่จะมีพื้นฐานการศึกษาต่ำ และไม่มีความรู้ทางวิชาชีพ งานที่ได้ทำส่วนใหญ่จึงเป็นงานที่ต้องใช้แรงงาน ในส่วนของรายได้นั้น เนื่องจากแรงงานเหล่านี้มีการศึกษาน้อย จบการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาหรือการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และบางคนยังอ่านเขียนไม่ค่อยคล่อง จึงได้งานที่ต้องใช้แรงงานและมีค่าแรงต่ำ นอกจากนี้ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น มีเครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยมาทดแทนแรงงานคนมากขึ้น แรงงานเหล่านี้ก็จะถูกให้ออกจากงาน และกลายเป็นผู้ว่างงาน (สุมาลี สังข์ศรี, 2545)

จากปัญหาดังกล่าว พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อโอกาสและคุณภาพทางการศึกษาของบุคคลและของประเทศชาติ ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความเสมอภาคในโอกาสของการเข้ารับการศึกษา ผลสำเร็จในการศึกษา และความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้มีการสร้างอาชีพขึ้นด้วยตนเอง ด้วยการประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งการประกอบอาชีพอิสระเป็นการผลิตสินค้าหรือให้บริการตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง เพื่อจำหน่ายให้มีผลกำไรเป็นรายได้ตอบแทนจากผลงานของตนเอง ซึ่งจะต่างจากการทำงานที่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ซึ่งจะตั้งอยู่ภายใต้นโยบายของกิจการหรือองค์การ ไม่มีอิสระที่จะใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองเพื่อที่จะปฏิบัติงานตามที่ตนเองเห็นชอบ แต่ถ้าเลือกที่จะประกอบธุรกิจส่วนตัว ก็มีโอกาสที่จะปฏิบัติงานตามแนวคิดของตนเอง และตามที่ตนเองเห็นชอบอย่างอิสระ มีโอกาสที่จะกำหนดแนวทางการทำงานของตนเอง และมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ และได้พบกับความร่ำรวยได้ (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อย, 2551) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่มีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ซึ่งได้มีการส่งเสริมให้คนมีงานทำ โดยมุ่งสร้างอาชีพแก่แรงงานผู้ที่ตกงานและผู้ว่างงานให้สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวและเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก อีกทั้งยังให้การฝึกอบรมเพิ่มความรู้ด้านการจัดการ การเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถแก่ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ตลอดจนแรงงานที่อยู่ในตลาดแรงงานที่มีฝีมือ และกึ่งฝีมือให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง (<http://www.nesdb.go.th>)

ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ได้มีหลายหน่วยงานที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ทุกกลุ่มที่อยู่ในนอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องและตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพด้านการศึกษาเพื่อ

พัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ ได้แก่ การฝึกทักษะอาชีพ การเข้าสู่อาชีพ และการพัฒนาอาชีพ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) จากที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนดังกล่าว พบว่า การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ นอกเหนือจากการอบรมอาชีพต่าง ๆ แล้วควรจะต้องมีการอบรมเพิ่มความรู้ด้านการจัดการทั่วไป ทั้งด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากหลักสูตรด้านวิชาชีพของสำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียนแล้ว พบว่า ในด้านวิชาชีพในเรื่องการจัดการจะอยู่ในส่วนของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 (กศน.ปวช.) เท่านั้น ส่วนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจัดให้บริการแก่ประชาชน ยังไม่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดการทั่วไป แต่เป็นเพียงหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนสั้น ๆ ตามลักษณะของเนื้อหาที่สามารถจบในตัวเอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอาชีพ ประกอบอาชีพอิสระ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเข้าสู่ ตลาดแรงงาน เช่น การเพาะเห็ด ตัดผม แปรรูปผลผลิตการเกษตร ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะช่างซ่อมจักรยาน วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการจัดการทั่วไปให้กับนักศึกษาสายอาชีพ

ประเทศไทยได้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งทางรัฐบาลได้มีการแบ่งเขตส่งเสริมการลงทุน หรือ Board of Investment (BOI) โดยได้มีการแบ่งเขตส่งเสริมการลงทุนออกเป็น 3 เขต เพื่อเป็นการขยายเขตอุตสาหกรรม และเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดเพชรบุรีก็เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุน และจังหวัดเพชรบุรียังเป็นจังหวัดแรกของเขต 3 ที่เข้าสู่ภาคใต้ (http://www.boi.go.th/thai/about/boi_privileges_by_location.asp) จึงส่งผลให้จังหวัดเพชรบุรีได้มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้มีโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ มาตั้งบนพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีจำนวนมาก ทั้งนี้ เมื่อมีการลงทุนทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น แรงงานจึงเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าแรงงานจะมีบทบาทมากขึ้น แต่คุณภาพชีวิตยังไม่ดีเท่าที่ควร แต่ก็มีแรงงานส่วนหนึ่งที่ต้องการมีความรู้เพิ่มมากขึ้น จึงได้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยเฉพาะในหลักสูตรสายอาชีพ เพื่อจะได้มีความรู้และทักษะวิชาชีพที่สูงขึ้น และเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง จากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่เข้ามาเรียนในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีจำนวนประมาณ 2,040 คน ส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยแรงงาน ประกอบอาชีพ

รับจ้างและใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในส่วนของรายได้นั้นเฉลี่ยเดือนละ 4,500 – 5,000 บาท และเมื่อพิจารณาในเรื่องการปรับใช้กฎหมายอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 แล้วนั้น พบว่า จังหวัดเพชรบุรีอยู่ในอันดับ 10 ของการจัดอันดับการจ่ายค่าจ้างขั้นต่ำอยู่ที่วันละ 164 บาท ซึ่งต่ำกว่าอัตราค่าจ้างเฉลี่ย (175.50 บาท) ของกฎหมายฉบับนี้

วินัย บุญกอง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี (สัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2551) กล่าวว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรีได้มีการจัดการศึกษาสายอาชีพ โดยมีเพียงหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพอิสระ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน แต่อย่างไรก็ตามในหลักสูตรการจัดการศึกษาสายอาชีพในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จะเน้นไปที่กิจกรรมการเรียนการสอนและการฝึกทักษะอาชีพตามที่ผู้เรียนสนใจ แต่ยังไม่มีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับความรู้ด้านการจัดการทั่วไป ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าวมา พบว่า ในภาพรวมแล้วสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรีเองยังไม่มีการเรียนการสอนในด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนส่งเสริมความรู้และเจตคติเกี่ยวกับด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้ให้นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอิสระ ในอันที่จะเพิ่มพูนรายได้ สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้และเจตคติเกี่ยวกับด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ จะเน้นเนื้อของการจัดกิจกรรมไปที่ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น ผู้วิจัยได้ได้นำรูปแบบการจัดกิจกรรมตามแนวคิดของ Tyler (1996) มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม โดยมีขั้นตอนคือ 1) การกำหนดจุดประสงค์ของกิจกรรม เริ่มต้นด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ชั่วคราวโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสังคม ศึกษาผู้เรียน และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหากิจกรรมมาช่วยกำหนดจุดประสงค์อย่างคร่าว ๆ ซึ่งอาจมีมากกว่าที่จะจัดเข้าไว้ในหลักสูตรทั้งหมด จึงกลับกรองให้เหลือเฉพาะจุดที่สำคัญและสอดคล้องกัน เป็น

จุดประสงค์ขั้นสุดท้าย หรือจุดประสงค์ที่ใช้จริง 2) ทำการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ อันเป็นสื่อที่จะทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และบูรณาการของประสบการณ์เหล่านั้น และ 3) การประเมินผล เป็นขั้นสุดท้ายซึ่งจะทำให้ทราบว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นนั้นบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้เพียงใด เหตุผลของการที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้แนวคิดของ Tyler นั้นเพราะเห็นว่าขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามแนวคิดของ Tyler ไม่ซับซ้อนมาก และมีความเหมาะสมกับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพด้านการจัดการทั่วไปในประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี หลังเข้าร่วมกิจกรรม
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี โดยพบว่า การจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษานอกโรงเรียน

ของสำนักงานนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและผู้ด้อยโอกาส ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อ่านออก เขียนได้ รวมทั้งการจัดการศึกษา สายสามัญและสายอาชีวศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อยกระดับการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับ ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานของการศึกษาดังนี้

1. นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีคะแนนทดสอบความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม

2. นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

3. นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

2.2 ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

3. เนื้อหา คือ ความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการจัดการทั่วไป ประกอบด้วย ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน** หมายถึง การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ตามแนวคิดของ Tyler (1996) มี 4 ขั้นตอนคือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา 2) การคิดสรรประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 4) การประเมินผล การเรียนรู้
2. **การประกอบอาชีพอิสระ** หมายถึง การประกอบกิจการส่วนตัวต่าง ๆ ในการผลิตสินค้า หรือบริการที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นธุรกิจของตนเองไม่ว่าธุรกิจนั้นจะเล็กหรือใหญ่ก็ตาม มีอิสระในการกำหนดรูปแบบและวิธีดำเนินงานของตนเองได้ตามความเหมาะสม
3. **ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระ** หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
4. **เจตคติ** หมายถึง เจตคติเกี่ยวกับความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
5. **นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ** หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2551

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี
2. ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ได้ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้
3. สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการจัดการทั่วไปให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาสายอาชีพกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ และกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยได้รวบรวมและนำเสนอดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน

- ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- ปรัชญา และแนวคิดทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- แนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ
- รูปแบบการจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ

- ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ
- ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ
- ประเภทของการประกอบอาชีพอิสระ
- คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
- ปัจจัยหลักของการประกอบอาชีพอิสระ

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ

- ความหมายของการจัดการ
- ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน
- ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการตลาด
- ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านแหล่งเงินทุน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และเจตคติ

ตอนที่ 5 ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น มีปรัชญาในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งใช้ปรัชญาต่าง ๆ ผสมผสานกัน โดยมีปรัชญาของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเป็นหลัก บุคคลทุกคนมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน มีความต้องการและมีเป้าหมายในชีวิตที่หลากหลาย ถ้าบุคคลบรรลุตามเป้าหมายของตนเองก็จะมีความสุข กระบวนการในการศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาควรเกิดได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ที่พบว่า 1) การศึกษานอกระบบ โดยต้องมีความเสมอภาคในการเข้าถึงและได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั่วถึง เป็นธรรม และมีคุณภาพ เหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน และ 2) การศึกษาตามอัธยาศัย ที่ต้องเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

อุณา นพคุณ (2523) ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่าเป็นกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ที่สถาบันต่าง ๆ ในสังคมจัดขึ้น โดยมีเจตนาและวัตถุประสงค์ที่จะให้การเรียนรู้แก่ประชาชนที่สามารถกำหนดเป้าหมายได้ ผู้รับการศึกษาเองก็มีเจตนา และวัตถุประสงค์ในการที่จะเรียนรู้ กิจกรรมดังกล่าวจะจัดให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชน และทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ค่านิยมที่ดี กิจกรรมทางการศึกษาจะต้องจัดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น หลักสูตรยืดหยุ่น ประหยัด และตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและปัญหาของผู้เรียนและของชุมชน

รัตนา พุ่มไพศาล (2534) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นการศึกษาสำหรับผู้ที่มีขาดโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนปกติ เป็นการศึกษาที่จัดให้ประชาชนเพื่อจะได้ศึกษาเล่าเรียนสิ่งต่าง ๆ ตามที่เขาต้องการ

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2533) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นได้ ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยไม่มีรูปแบบที่แน่นอน จัดขึ้นตามความเหมาะสม และความต้องการของผู้เรียน โดยยึดหลักปรัชญาที่ว่า การศึกษา คือ ชีวิต ชีวิต คือ การศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้รู้จักความคิด การตัดสินใจ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสรภาพจากสิ่งแวดล้อมมากที่สุด โดยมีวิธีการเป็นส่วนประกอบที่จะทำให้คนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดเพื่อคนทุกคนในสังคม

อาชัญญา รัตนอุบล (2542) ได้สรุปความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษา และมวลประสบการณ์ความรู้ใด ๆ ก็ตามที่จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงาน และสถาบันต่างๆ ในสังคม โดยมุ่งจัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ภาคปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่พึงประสงค์ ของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในสังคม โดยยึดหลักการที่ว่า กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นๆ จะสนองตอบต่อความต้องการ ความสนใจและประยุกต์ใช้แก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมายนั้นได้ด้วย

จันทิมา ปัญจวัฒน์ (2543) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า เป็น กิจกรรมการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลทุกคนที่สนใจ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็น สำคัญ กิจกรรมมีความยืดหยุ่นสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะของผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิด ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ และทักษะไปในทิศทางที่พึงประสงค์ของสังคม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) ได้นิยาม ความหมายของ “การศึกษานอกระบบโรงเรียน” ว่าหมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลา เรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิ ทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้

Coombs (1973) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่าเป็นกิจกรรม การศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน และอาจจะเป็นกิจกรรมหลักหรือกิจกรรมย่อยของสถาบัน และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่ตอบสนองความต้องการ และความสนใจทางการศึกษา ของผู้เรียน

Houle (1980) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่าเป็นกระบวนการที่ ผู้ใหญ่ซึ่งจะเป็นชายหรือหญิงก็ตามพยายามพัฒนาตนเองหรือสังคมโดยการศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติม และพัฒนาทักษะความสามารถเพื่อจะช่วยเหลือปัญหาการดำเนินชีวิต กิจกรรมการศึกษา เป็นกิจกรรมซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ จัดขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้ใหญ่บรรลุ เป้าหมายดังกล่าวนั้น

Knowles (1984) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า เป็นกระบวนการที่ ผู้ใหญ่ได้เรียนรู้ต่อไปหลังจากที่ได้ออกจากโรงเรียนภาคปกติแล้ว และเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นไว้ สำหรับผู้ใหญ่ โดยสถาบันต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

สรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นโดยสถาบันต่าง ๆ ให้แก่บุคคลที่ไม่ได้ศึกษาอยู่ในระบบโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะ ความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ทศนคติ และค่านิยมที่ดี โดยมีระยะเวลา หลักสูตรที่ยืดหยุ่น มีเนื้อหาสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

ปรัชญาและแนวคิดการศึกษาระบบโรงเรียน

อุ้นตา นพคุณ (2523) ได้ให้แนวคิดว่าภารกิจที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาคนให้มีลักษณะดังนี้ 1) จัดกิจกรรมการศึกษาอย่างกว้างขวางในหลาย ๆ รูปแบบตามลักษณะสถาบัน และ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ 2) จัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ปฏิบัติการอยู่ เพื่อเพิ่มพูนทักษะและความรู้ และ 3) จัดกิจกรรมในรูปแบบของการให้การศึกษา เพิ่มพูนความรู้หรือการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับผู้ที่ออกจากระบบการศึกษาในโรงเรียนแล้ว

สุมาลี สังข์ศรี (2545) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่นำปรัชญาหลายปรัชญามาประยุกต์ผสมผสาน ซึ่งปรัชญาหลัก ได้แก่ การศึกษาตลอดชีวิต พัฒนากรนิยาม มนุษยนิยม คิดเป็น และปรัชญาทางพระพุทธศาสนา โดยหลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องมีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมาย สนองความต้องการของบุคคลและสังคม

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) การศึกษานอกระบบโรงเรียนได้นำปรัชญา “คิดเป็น” ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยมุ่งเน้นที่เป้าหมายสูงสุดของชีวิตคนให้มีความสุข ซึ่งบุคคลสามารถบรรลุถึงเป้าหมายได้

ดังนั้น ปรัชญา และแนวคิดทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) กล่าวว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นองค์กรหลักในการสร้างสังคมอุดมปัญญาด้วยการจัดการให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

แนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

แนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้มีผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ดังนี้

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2531) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) ความต้องการและความสนใจ ผู้ใหญ่มักจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี หากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา 2) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ใหญ่ การเรียนจะได้ผลดีหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน 3) การวิเคราะห์ประสบการณ์ เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้น วิธีการหลักสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ คือการวิเคราะห์ประสบการณ์ของแต่ละคนโดยละเอียดว่าส่วนไหนของประสบการณ์ควรนำมาใช้ในการเรียนการสอน แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ 4) ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง ดังนั้นครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหา ค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียน และ 5) ความแตกต่างระหว่างบุคคล จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละบุคคล เมื่อมีอายุมากขึ้น ดังนั้นการสอนต้องเตรียมเนื้อหาอย่างดี เช่น รูปแบบการเรียนการสอน เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญ คือ ความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของผู้ใหญ่ย่อมเป็นไปตามความสามารถในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่แต่ละคน

สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านเนื้อหาหลักสูตร ดังนี้

1. เนื้อหา เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต ได้แก่ การอ่าน การเขียน การคำนวณ ทักษะการติดต่อสื่อสาร ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กีฬา กฎมณีนญาไทย คุณธรรม จริยธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคม

2. เนื้อหาในวิชาสาขาต่าง ๆ ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

3. เนื้อหา เป็นความรู้และทักษะที่จะช่วยในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. เป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวข้องกับชีวิต เช่น ด้านสุขภาพ ชุมชน ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ ปัญหาต่าง ๆ เพื่อฝึกให้คิดวิเคราะห์

เนื้อหาที่กล่าวมาทั้งหมดเหล่านี้จะสอดแทรกไปในกิจกรรมแต่ละประเภทตามความเหมาะสม

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) ได้จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านเนื้อหาสาระ แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. การศึกษาพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ และพัฒนาทักษะพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต การทำงานและการศึกษาต่อ การศึกษาพื้นฐานเป็นการศึกษาที่ไม่เบ็ดเสร็จสำเร็จในตัวเอง แต่ต้องนำความรู้และทักษะที่ได้ขึ้นไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อการ

นำไปใช้ ประการสำคัญที่จะต้องเข้าใจให้ชัดเจนก็คือ การศึกษาพื้นฐานที่สำนักบริหารงาน การศึกษานอกกระบบโรงเรียนจัดขึ้นไม่ใช่การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างที่จัดตามนิยามของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานที่โรงเรียนทั่ว ๆ ไปจัดอยู่ แม้จะมีเนื้อหาสาระในทำนองเดียวกัน แต่ก็มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เพราะการศึกษานอกกระบบโรงเรียนตระหนักถึงความแตกต่างของผู้เรียน หรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ จึงต้องใช้จิตวิทยาผู้ใหญ่ในการออกแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นรูปแบบและวิธีการเรียนของแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันออกไป

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะ ในการประกอบอาชีพของบุคคล

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ซึ่งต้องจำแนกเนื้อหาสาระทั้งที่เป็นทักษะชีวิตแกนกลางที่ทุกคนในสังคมไทยจะต้องเรียนรู้ โดยมีเนื้อหาที่ต้องศึกษา เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับการมีจิตใจเป็นอาสาสมัคร ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันสาธารณภัย การจราจร การดูแลสุขภาพอนามัย การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอดส์และยาเสพติด การเข้าสังคม การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเข้ามา ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่น สังคมประชาธิปไตย ความสงบสุขในสังคม การพัฒนาที่ยั่งยืน สิ่งแวดล้อม วิชาธุรกิจชุมชน เป็นต้น

ดังนั้น แนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน สามารถสรุปได้ว่า เป็นการ จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ทุกกลุ่มที่อยู่นอกระบบตรงเรียนให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องและตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งมีกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
- 3) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และ
- 4) การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

การจัดการศึกษานอกกระบบโรงเรียนสายอาชีพ

การศึกษาด้านทักษะอาชีพเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนาชนบท เป็นการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ เพื่อขยายช่องทาง ทำมาหากินให้มีมากยิ่งขึ้น เพื่อจะทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ

1. เพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้ และการแก้ปัญหาความยากจน โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถที่จะสร้างงานประกอบอาชีพอิสระและเพิ่มพูนรายได้
2. เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการทำงาน และความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพพื้นฐานที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ อาชีพมีอยู่หลากหลาย การจัดคนเข้าสู่อาชีพไม่ใช่สิ่งที่ทำได้เหมือนกันหมด เพราะคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล การที่จะสนองความแตกต่างดังกล่าวได้นั้น ผู้จัดการศึกษาสามารถที่จะกำหนดกรอบการจัดได้ แต่ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย

หลักสูตรการศึกษาสายอาชีพ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

แบ่งออกเป็น 4 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เป็นหลักสูตรที่จัดให้บริการแก่ประชาชน เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนสั้น ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพอิสระ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน
2. หลักสูตรกลุ่มสนใจ เป็นการจัดการศึกษาสายอาชีพให้แก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่สามารถจัดได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้ในทันที โดยมีการรวมกลุ่มผู้สนใจในอาชีพเดียวกันมาเรียน กลุ่มหนึ่ง ๆ มีผู้เรียน 15 คนขึ้นไป มีระยะเวลาการเรียนไม่เกิน 30 ชั่วโมง โดยมีวิทยากรผู้มีความรู้เป็นผู้สอน
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา สำหรับผู้จบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ให้มีโอกาสศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าสู่อาชีพ มีรายได้เกิดขึ้นระหว่างเรียน หรือเรียนจากประสบการณ์ในอาชีพที่ประกอบอยู่ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาจนได้ประกาศนียบัตรเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระบบโรงเรียน
4. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นหลักสูตร 3 ปี สำหรับผู้เรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะ

วิชาชีพเฉพาะด้าน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ ยังเป็นการยกระดับการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลาทำงาน ผู้ที่เรียนจบหลักสูตร นี้จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระบบโรงเรียน

บทบาทของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) มีดังนี้

1. การฝึกทักษะอาชีพ

ต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมและความต้องการของผู้เรียนโดย ฝึกทักษะอาชีพ ในลักษณะการศึกษาอาชีพหลักสูตรระยะสั้นหรือกิจกรรมรูปแบบการสาธิตและ การปฏิบัติจริง ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางอาชีพ

2. การเข้าสู่อาชีพ

จัดกิจกรรมต่อเนื่องจากการฝึกทักษะอาชีพหรือจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะ เพื่อพัฒนาให้ผู้ เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ และเปลี่ยนความรู้ และพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่อาชีพ โดยจัดให้มี กระบวนการแนะแนวอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาอาชีพ

พัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพ โดยจัดให้มีการรวมกลุ่มของ ผู้มีอาชีพประเภทเดียวกัน เพื่อรวมเป็นเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนความรู้ แสวงหาความรู้และ ประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาอาชีพของกลุ่มโดยกระบวนการกลุ่ม

4. การพัฒนาอาชีพโดยเทคโนโลยี

เน้นการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่ม สถานประกอบการ และผู้ที่ต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ พัฒนากิจการ และศักยภาพของตนเอง เช่น การนำคอมพิวเตอร์ใช้ในการพาณิชย์ (E-commerce) การสร้างระบบฐานข้อมูล หรือการนำเสนองานด้วยคอมพิวเตอร์ หรือการนำข้อมูล อุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต

จะเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมนั้นจะขาดกันไม่ได้ จะต้องมีการส่งเสริมกัน เช่น ในการพัฒนาอาชีพ เมื่อดำเนินกิจกรรมเรียนรู้แล้วพบว่า ถ้าจะพัฒนาชีพของตนให้เข้าสู่การ แข่งขัน จะต้องมีการเรียนรู้ทักษะบางอย่าง ดังนั้นจึงต้องมีการจัดกิจกรรมให้ร่วมกิจกรรมฝึกทักษะ อาชีพตามความต้องการของแต่ละคน

จะเห็นได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีบทบาทเป็นอย่างมากในการที่จะช่วยเหลือ ประชาชนที่อยู่นอกระบบให้สามารถมีอาชีพเสริมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน ทั้งนี้กิจกรรมต่างๆ

จะประสบผลสำเร็จหรือไม่นั้น ตัวบ่งชี้ที่อาจจะวัดได้ เช่น บุคคลในชุมชนเป็นบุคคลที่สามารถคิดทำงาน รู้จักแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างงาน พัฒนาอาชีพเพิ่มรายได้ มีเงินออม และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชนเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาอกระบบโรงเรียน

Knowles (1984) ได้เสนอรูปแบบของการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อช่วยให้ผู้ร่วมกิจกรรมประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองได้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศ เพื่อกระตุ้นความต้องการ และส่งเสริมการเรียนรู้
2. จัดโครงสร้างองค์กรด้วยคณะกรรมการต่างๆ เป็นการกำหนดโครงสร้างในการเรียน การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
3. การวิเคราะห์ความต้องการ
4. การกำหนดวัตถุประสงค์
5. การนำไปโปรแกรมไปปฏิบัติ เป็นการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน
6. การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นขั้นของการนำแผนกิจกรรมไปปฏิบัติ
7. การประเมินผล และวิเคราะห์ใหม่ ซึ่งเป็นการทบทวนความต้องการของผู้เรียน

Tyler (1996) ได้เสนอรูปแบบของการจัดกิจกรรมทางการศึกษาอกระบบโรงเรียน ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจของการกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา คือ การกำหนดจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ และด้านทักษะ ซึ่ง Tyler ได้เน้นว่าการกำหนดจุดประสงค์จะต้องระบุพฤติกรรมที่ต้องการของผู้ร่วมกิจกรรมให้ได้อย่างชัดเจนและเจาะจง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องพิจารณาข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจในการกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาในด้านผู้เรียน สภาพชีวิตทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ และแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ข้อเท็จจริง
2. การคัดสรรประสบการณ์การเรียนรู้ เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาแล้ว ในขั้นตอนต่อไป ก็คือการคัดสรรประสบการณ์การเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ โดยหลักการในการคัดสรรประสบการณ์การเรียนรู้ของ Tyler มีดังนี้

2.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสฝึกฝนและปฏิบัติพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความพึงพอใจในพฤติกรรมของตนเอง

2.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้ร่วมกิจกรรม

2.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ข้อเดียวกันได้

2.5 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกิจกรรมหนึ่งๆ สามารถนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหลายๆข้อได้

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องทำการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีระเบียบแบบแผน โดยหลักการที่สำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพนั้น ประกอบไปด้วย 1) ความต่อเนื่อง 2) การมีลำดับขั้นตอน และ 3) การบูรณาการ

4. การประเมินผลการเรียนรู้ ในขั้นตอนสุดท้าย เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ร่วมกิจกรรม ซึ่งถ้าผู้ร่วมกิจกรรมเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ก็แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นบรรลุผลสำเร็จ โดยขั้นตอนในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย 1) กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 2) กำหนดเครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมของผู้ร่วมกิจกรรม 3) กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 5) การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดของ Tyler เนื่องจากเป็นแนวคิดที่มีความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ การคัดสรรประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยเฉพาะในเรื่องการคัดสรรประสบการณ์การเรียนรู้เนื่องจากนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีประสบการณ์การเรียนรู้แตกต่างกัน มีความสนใจและความพึงพอใจแตกต่างกัน ซึ่งรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตาม

แนวคิดของ Tyler นั้นจะต้องมีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นแนวคิดของ Tyler จึงมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ

ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ

การประกอบอาชีพอิสระเป็นเรื่องที่ได้รับการยอมรับมานานแล้ว มีการกระทำเป็นเวลานานแล้วในชื่อที่เรียกว่า ธุรกิจส่วนตัว (Self-Employment) นั่นเอง ดังนั้นจึงได้มีหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ได้ให้คำจำกัดความไว้มากมาย ดังนี้

สุชาติ ช่างโชติ (2542) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพที่ตั้งตัวเองเป็นผู้ประกอบการโดยไม่มีนายจ้าง ไม่มีหัวหน้างาน ไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง เป็นในลักษณะการรับจ้างหรือไม่รับจ้างก็ได้แล้วแต่ความพึงพอใจของผู้ประกอบการ เป็นเจ้าของกิจการเองในลักษณะครัวเรือน หรืออยู่ในฐานะหุ้นส่วนดำเนินกิจการด้วยการลงทุนเอง รวมหุ้นกับญาติ พี่ น้อง เพื่อนฝูง มีการบริหารจัดการกันเอง รับผิดชอบต่อการเสี่ยงการขาดทุน ความล้มเหลวทางธุรกิจด้วยตนเอง กิจการจะดำเนินการในรูปของการผลิต การจำหน่าย ให้บริการ เป้าหมายของการประกอบการ คือ ผลกำไรเป็นค่าตอบแทน ไม่มีค่าจ้างเป็นรายวันรายเดือน ไม่มีสวัสดิการ ขนาดของกิจการอาจมีขนาดเล็ก หรือขนาดใหญ่ขึ้นอยู่กับกำลังทรัพย์ และความสามารถในการดำเนินการ

สมศักดิ์ เศรษฐการ (2545) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจกรรมทางอาชีพด้วยการเป็นเจ้าของกิจการเอง ไม่เป็นลูกจ้างใครหรือไม่มีนายจ้าง มีรายได้เป็นของตนเอง มีอิสระเสรีในการบริหารงานและการตัดสินใจ เพื่อนำมาซึ่งผลกำไรและความพอใจ

มาลัยพร อภิรักษ์ฤทัยกุล (2545) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลเป็นผู้ประกอบการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนเอง จัดการเอง รับผิดชอบต่อการเสี่ยงทางธุรกิจด้วยตนเอง โดยไม่มีนายจ้าง และไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

ประสิทธิ์ คำภุสเสน (2545) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการเอง เป็นนายตนเอง ทั้งนี้กิจการอาจจะใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถและทุนทรัพย์

อำนาจ สุวรรณสอาด (2549) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจกรรม โดยใช้ปัจจัยการผลิตนำมาสร้างให้เกิดสินค้าหรือบริการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนในรูปของกำไร

โดยผู้ประกอบอาชีพอิสระอยู่ในฐานะเจ้าของกิจการ และยอมรับความเสี่ยงต่อความล้มเหลวเพียงลำพัง

จากความหมายของการประกอบอาชีพอิสระข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลประกอบกิจการหรือสร้างงานเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีนายจ้างหรือไม่ต้องอยู่ในฐานะลูกจ้าง ซึ่งกิจการนั้นอาจใหญ่โตหรือเล็กก็ได้ ขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถ หรือทุนทรัพย์ของผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการมีเสรีในการกำหนดรูปแบบของกิจการ รวมทั้งการตัดสินใจ การบริหารงาน และการจัดการเกี่ยวกับกิจการของตนเองในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่

ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ

สัญญา จัตตานนท์ (2537) กล่าวว่า อาชีพอิสระเข้ามามีบทบาทในการลดปัญหาการว่างงานของประชาชนในประเทศได้ในระดับหนึ่ง เพราะอาชีพอิสระเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพขึ้นมาด้วยตนเอง บริหารและดำเนินกิจการด้วยตนเอง ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในอาชีพด้วยตนเอง เป็นทั้งเจ้านายและลูกจ้างในขณะเดียวกัน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างงานให้กับสังคมให้กับประเทศได้อีกทางหนึ่ง อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตด้วย

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2540) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระไม่มีข้อจำกัดทางด้านคุณวุฒิทางการศึกษา หากแต่เป็นเส้นทางอาชีพที่เปิดโอกาสให้กับทุกคน ได้เลือกสร้างสรรคงานอาชีพอิสระของตนเองตามความสามารถ ความสนใจ และกำลังทุนทรัพย์ที่เอื้ออำนวยของแต่ละบุคคล เพื่อให้บุคคลมีรายได้และสามารถสร้างความมั่นคงในอาชีพให้กับตนเองได้อย่างไม่จำกัด

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า อาชีพอิสระมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาการว่างงานและการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า และที่สำคัญเป็นอาชีพที่เปิดกว้างให้กับทุกคนที่สนใจและมีความสามารถ ให้มีโอกาสสร้างงาน อาชีพของตนเองขึ้นมาเพื่อหาเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมอาชีพอิสระให้กับประชาชนในประเทศ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการพัฒนา ส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้นไปในอนาคต เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนชาวไทย นั่นเอง

ประเภทของการประกอบอาชีพอิสระ

อำนาจ สุวรรณสอด (2549) ได้ศึกษาประเภทของการประกอบอาชีพอิสระ และพบว่าสามารถแบ่งประเภทของอาชีพอิสระได้หลายแบบ ดังนี้

1. **ประเภทการผลิต** หมายถึง การสร้างสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งขึ้นมา เช่น ทำสวน ทำไร่ เพาะพันธุ์สัตว์ ผลิตวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น
2. **ประเภทการขาย** หมายถึง การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไปยังผู้บริโภค มีลักษณะซื้อสินค้ามาเพื่อจำหน่ายไป เช่น ขายเสื้อผ้า ขายอุปกรณ์ก่อสร้าง
3. **ประเภทบริการ** หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถประกอบกับเครื่องมือ เพื่อให้บริการแก่ลูกค้า เช่น ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ตู้ซ่อมรถยนต์ เป็นต้น
4. **ประเภทปฏิบัติผสม** หมายถึง การปฏิบัติผสมกันตั้งแต่สองประเภทขึ้นไป เช่น ผลิตและขาย หรือขายและบริการ เช่น ร้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

เนื่องจากการประกอบอาชีพอิสระ เป็นเรื่องที่คุณประกอบกิจการต้องเป็นผู้วางแผนกำหนดรูปแบบอาชีพ และบริหารดำเนินกิจการด้วยตนเองทั้งสิ้น ดังนั้นผู้ประกอบอาชีพอิสระจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะบางประการที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อให้การประกอบอาชีพอิสระสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี และบรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวังอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระได้นำเสนอคุณลักษณะที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพอิสระไว้ดังต่อไปนี้

อาชีพ อัจฉริยะ (2544) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่จะนำไปสู่ความสำเร็จนั้น ได้แก่ ความกล้าเสี่ยง ความสามารถในการบริการ ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าตัดสินใจ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความรับผิดชอบต่อสังคม มองเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก ยึดหยัดต่อสู้และทำงานหนัก

สมศักดิ์ เศรษฐการ (2545) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ และสรุปได้ว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ประสบความสำเร็จจะต้องประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย มีความอดทน มีความตั้งใจทำงาน เป็นคนช่างสังเกต มีความหนักแน่น มีไหวพริบ รู้จักวางแผน และรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 2) ด้านความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย มีความพยายาม มีความขยันขันแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย รู้จักประหยัดมัธยัสถ์ มีความซื่อสัตย์สุจริต เห็นคุณค่าของเงิน มีความรับผิดชอบ มีความละเอียดรอบคอบ และมีความมั่นคงทางอารมณ์ 4) ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยงลงทุน เป็นคนหนักเอาเบาสู้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมองการณ์ไกล 5) ด้านความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย มี

ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีความสามารถในการทำงาน มีความกล้าหาญ มีความเฉลียวฉลาดและ
มีความเป็นผู้นำ และ 6) ด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย มีความรู้ด้าน
การตลาด มีความรู้ด้านการจัดการ มีความรู้ด้านการลงทุนและแหล่งเงินทุน มีความรู้ด้านการเลือก
ทำเลที่เหมาะสม มีความรู้ด้านการจัดการสถานที่ที่ดี และมีประสบการณ์

Denton, Nona R. (1986) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการ พบว่า ต้องมี
ความพยายาม ขยันและมีเพียรสูง มีความตั้งใจ และรู้จักตัดสินใจดี มีทรัพยากรสมบัติ แก้ปัญหาด้วย
ตนเองและมีความรู้ลึกทางบวกต่อการทำทนาย มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีความซื่อสัตย์
และความมั่นคงทางอารมณ์

สรุปได้ว่า คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีดังนี้คือ ความกล้าเสี่ยง ความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ ความมานะอดทน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าตัดสินใจ ความสามารถในการ
วางแผนและแก้ปัญหา ความมีมนุษยสัมพันธ์ และความรับผิดชอบ เป็นต้น และสิ่งที่สำคัญที่มี
อิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระที่ขาดไม่ได้คือ แรงจูงใจในการเลือกประกอบ
อาชีพอิสระ ที่ผลักดันให้บุคคลก้าวสู่การประกอบอาชีพอิสระอย่างเต็มใจ และดำเนินกิจการไปได้
อย่างเหมาะสม

ปัจจัยหลักของการประกอบอาชีพอิสระ

กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (2551) ได้กล่าวถึงปัจจัยหลักในการประกอบอาชีพ
อิสระ ไว้ดังนี้ คือ ปัญหาสำคัญของการเริ่มต้นประกอบอาชีพอิสระ คือ จะทำอาชีพอะไร ต้องรู้อะไร
ต้องเตรียมตัวอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จ ดังนั้น จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยหลักที่สำคัญก่อนที่จะ
ประกอบอาชีพอิสระ ดังนี้

ปัจจัยแรก คือ ทุน ซึ่งทุนเป็นสิ่งที่จะเป็นปัจจัยพื้นฐานของการประกอบอาชีพ โดยจะต้อง
วางแผนแนวทางการดำเนินธุรกิจไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ทราบว่าจำเป็นต้องใช้เงินทุนประมาณเท่าไร แล้ว
พิจารณาว่ามีเงินทุนเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่พอจะหาแหล่งเงินทุนจากที่ใด ต่ออย่างไรก็ตาม ใน
ระยะแรกไม่ควรลงทุนมากเกินไป เนื่องจากยังไม่ทราบความต้องการของตลาดที่แท้จริง

ปัจจัยที่สอง คือ ความรู้ ในที่นี้หมายถึง ความรู้ในงานอาชีพที่จะมาประกอบอาชีพ ซึ่งต้อง
ศึกษาและฝึกฝนหาความรู้ โดยการเรียนจากสถาบันที่ให้ความรู้ด้านอาชีพ ซึ่งมีทั้งของรัฐบาลและ
เอกชน หรือทดลองปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้มีความรู้ เกิดทักษะความชำนาญ และประสบการณ์ใน
การประกอบอาชีพนั้น ๆ

ปัจจัยที่สาม คือ การจัดการ เป็นความสามารถในการบริหารงานของแต่ละบุคคลในการจัดการเกี่ยวกับอาชีพของตนเอง เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการทำงานในเรื่องคน เงิน เครื่องมือ เครื่องใช้ และกระบวนการทำงานต่าง ๆ

ปัจจัยที่สี่ คือ การตลาด ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง เพราะหากสินค้าหรือบริการที่ผลิตขึ้นไม่เป็นที่รู้จักของผู้บริโภค ก็ถือว่ากระบวนการทั้งระบบไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากไม่สามารถแปรสินค้าและบริการเหล่านั้นให้เป็นตัวเงินได้ ดังนั้น การวางแผนการตลาดซึ่งในปัจจุบันมีการแข่งขันสูง จึงควรได้รับความสนใจในการพัฒนาเทคนิคด้านต่าง ๆ ให้ทันสมัย เพื่อเป็นที่น่าสนใจของผู้บริโภค

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ

ความหมายของการจัดการ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดการไว้มากมาย ตามแนวทางที่แต่ละท่านได้ศึกษามา เช่น

ธงชัย สันติวงษ์ (2535) กล่าวว่า การจัดการ คือ ภารกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำ และไม่อาจประสบผลสำเร็จจากการแยกกันทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

ธิดาภรณ์ พูลเอี่ยม และคณะ (2549) กล่าวว่า การจัดการ คือ การติดตามการดำเนินการตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล โดยองค์การหรือบุคลากรที่เข้าร่วมงานกันเพื่อบรรลุเป้าหมายเฉพาะนั้น มักจะมีการประเมินประสิทธิภาพของผู้จัดการ เพราะการปฏิบัติงานของผู้จัดการ ส่งผลกระทบมากมายต่อองค์การ ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการคือ 1) การปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) การบูรณาการระหว่างคนกับงาน และ 3) การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์การ การเป็นผู้นำและการควบคุม

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549) กล่าวว่า การจัดการ คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

จากความหมายของการจัดการที่นักวิชาการหลาย ๆ ท่านการได้กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า การจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน หรือกระบวนการใด ๆ ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ร่วมกัน โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดและมีองค์ประกอบ คือ 1) มีเป้าหมาย (Goals) ที่ชัดเจน 2) มีทรัพยากรในการบริหาร

(Management Resource) ที่มีจำกัด 3) มีการประสานระหว่างกัน (Coordinate) และ 4) มีการแบ่งงานกันทำ (Division)

ความรู้พื้นฐานด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน

ธนิยวงศ์ กীরตวานิชย์ (2549) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ความสำคัญของเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ เพราะธุรกิจมีความเชื่อว่า เงินลงทุน มีความสำคัญต่อกิจการทุกประเภท ดังนั้นผู้ที่มีความต้องการที่จะเป็นผู้ประกอบการในอาชีพอิสระ จึงสมควรอย่างยิ่งในอันที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเงิน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เงินทุนและผลตอบแทน

ในสมัยโบราณ ชาวประมงที่จับปลาเก่งต้องการเปลี่ยนเรือหาปลาลำใหม่ เขาจะต้องเสาะหาคนที่ทั้งต้องการปลาและมีเรือลำใหม่ให้แลกถ้าคนต่อเรือไม่ต้องการปลา เขาก็ต้องมองหาคนอื่นที่ต้องการปลา เช่น อาจเป็นคนทำรองเท้า ซึ่งกำลังต้องการปลาอยู่พอดี ซึ่งเมื่อเขาเอาปลาไปแลกเอารองเท้ามาแล้ว เขาก็ต้องหวังต่อไปว่าคนต่อเรือจะต้องชอบและจะแลกรองเท้านั้น จะเห็นว่า การแลกเปลี่ยนสิ่งของต่อสิ่งของทำให้เกิดความไม่สะดวกหลายประการ ดังนั้น คนในสมัยโบราณจึงคิดสร้างเงินขึ้นมา ชาวประมงขายปลาของเขา รับเงินมาแล้วจึงนำเงินไปแลกกับสิ่งของต่าง ๆ เช่น เรือลำใหม่ได้โดยสะดวก เงิน (Money) จึงหมายถึง วัตถุที่ใช้กำหนดหรือใช้วัดราคาในการซื้อขายแลกเปลี่ยนและชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย บางครั้งก็เรียกว่า เงินตรา เพราะมีตราของรัฐอยู่ แสดงการรับรองทางกฎหมาย เงินมีหลายรูปแบบ เช่น เหรียญกษาปณ์ และธนบัตร ในระบบเศรษฐกิจเงินมีหน้าที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1.1 ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเหมือนชาวประมงที่แลกเงินกับเรือลำใหม่ หากเราไม่มีเงินเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนมนุษย์ก็จะต้องใช้การแลกเปลี่ยนสินค้าต่อสินค้าต่อไป

1.2 ใช้เป็นสิ่งที่เก็บรักษามูลค่า ถ้าชาวประมงจับปลาได้ในวันจันทร์ และต้องการนำปลาบางส่วนไปแลกซื้อขนมมเนยในวันอาทิตย์ต่อมา ซึ่งเมื่อถึงเวลานั้นปลาก็จะเน่าเสียและไม่มีค่าอะไรอีกต่อไป แต่หากนำปลาไปขายเพื่อแลกมาเป็นเงิน มูลค่าของปลาจะถูกเก็บเอาไว้สำหรับใช้ซื้อข้าวของในอนาคตได้ในเวลาที่ต้องการ

1.3 ใช้เป็นหน่วยอ้างอิงทางบัญชี เงินช่วยให้เรามีมาตรฐานเดียวกันในการวัดมูลค่าสินค้าและบริการ สินค้าจึงมีมูลค่าและมีราคาสำหรับใช้เปรียบเทียบกันโดยทั่วไป เช่น เสื้อยืดราคา 99 บาท หรือ โทรศัพท์ ขนาดจอ 16 นิ้ว ราคา 3,990 บาท เป็นต้น

ในการค้าขาย มีบางครั้งที่เราซื้อวัตถุดิบเพื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าก่อนแต่ยังไม่ชำระเงินโดยผู้ขายยินยอม เพราะเชื่อถือว่าเราจะชำระหนี้ได้ตามกำหนด เราในฐานะผู้ซื้อสินค้าด้วยเงินเชื่อ จึง

เป็นลูกหนี้การค้า ผู้ขายก็มีฐานะเป็นเจ้าของ มีหลายปัจจัยที่ทำให้เราไม่ต้องใช้เงินสดในการซื้อขายเงินสด (Cash) จึงหมายถึง เงินที่ชำระให้ทันทีเมื่อซื้อหรือขายกันหรือตัวเงินที่มีอยู่จริงซึ่งใช้ได้ทันที เป็นสิ่งที่ธุรกิจต้องมีไว้ใช้จ่ายเพื่อการประกอบธุรกิจประจำวัน เช่น การจ่ายค่าเช่า จ่ายเงินเดือน จ่ายค่าสาธารณูปโภค โดยทั่วไป เงินสดในธุรกิจสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ตามวัตถุประสงค์ในการใช้ การรักษา และการบันทึกทางบัญชี ได้แก่

1. **เงินสดในมือ (Cash On Hand)** หมายถึง เงินสด และเช็คที่ธุรกิจถืออยู่ในวันที่ระบุให้ชำระได้รวมเป็นเงินสด ณ สิ้นวัน เงินสดในมือถือเป็นเงินสดรับคงเหลือหลังหักรายจ่ายเงินสดแล้ว เงินสดรับอาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการที่ทำอยู่ทุก ๆ วัน เช่น การขายสินค้าเป็นเงินสด การรับชำระหนี้จากลูกค้าที่ซื้อสินค้าเป็นเงินสด การคืนเงินเบิกใช้ส่วนตัว การเบิกเงินกู้ยืมมา เป็นต้น เพื่อความปลอดภัยผู้ประกอบการควรเก็บเงินสดไว้ ณ สถานที่ประกอบกิจการเฉพาะที่จำเป็น และจัดเก็บอย่างรัดกุม โดยหลีกเลี่ยงการเก็บเงินสดจำนวนมากไว้เป็นเวลานาน ธุรกิจควรนำเงินสดไปฝากที่ธนาคารเป็นประจำ เช่น สัปดาห์ละ 2 ครั้ง หรือทุกวัน ยิ่งธุรกิจมีเงินสดอยู่มาก ยิ่งต้องนำไปฝากไว้กับธนาคารบ่อยขึ้น เช่น ในวันทำการถัดมา หรือในช่วงบ่ายของวันเดียวกัน

2. **เงินสดย่อย (Petty Cash)** หมายถึง จำนวนเงินสดที่กั้นเอาไว้แน่นอน เพื่อให้เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น 500 บาท หรือ 2,000 บาท ต่อวัน เป็นต้น การกั้นเงินสดย่อยไว้ก็เพื่อความสะดวกต่อการจ่ายเงินจำนวนไม่มาก เช่น ซื้อปากกา 6 ด้าม กระดาษแฟ้ม 2 ม้วน ฯลฯ การจ่ายด้วยเช็คหรือการไปรูดเบิกเงินจากธนาคารอาจทำให้มีค่าใช้จ่ายและเสียเวลาในการเดินทาง อย่างไรก็ตามถึงแม้จะเป็นเงินจำนวนไม่มาก ผู้ประกอบการก็ควรทำบันทึกที่เป็นระเบียบพร้อมเก็บใบเสร็จอย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในอนาคตเมื่อจะต้องให้ลูกจ้างที่ไว้วางใจได้มาทำหน้าที่ดูแลเงินสดย่อยแทน

3. **เงินฝากธนาคาร (Bank Account)** หมายถึง เงินสดที่นำไปฝากไว้กับธนาคารและสามารถเบิกถอนเป็นเงินสดหรือเช็คก็ได้ โดยทั่วไป ผู้ประกอบการจะเปิดบัญชีกับธนาคารพร้อมกัน 2 ประเภท ได้แก่ บัญชีออมทรัพย์ (Savings Account) ซึ่งจะได้รับดอกเบี้ยเงินฝาก และบัญชีกระแสรายวัน (Current Account) ซึ่งจะไม่ได้รับดอกเบี้ย แต่มีไว้สำหรับการชำระหนี้เป็นเช็ค โดยหากมีบัญชีประเภทกระแสรายวัน ควรเลือกธนาคารที่อยู่ใกล้สถานประกอบการมากที่สุด เพื่อลดค่าเดินทางและความสะดวกของการดำเนินการในอนาคต

ผู้ประกอบการหลายคนที่ประสบปัญหาในการทำธุรกิจ มักจะเลยที่จะแยกเงินส่วนตัวออกจากเงินของธุรกิจ โดยคำนึงถึงแต่ความสะดวกเมื่อต้องการใช้เงิน แต่ไม่ว่าจะเป็นเงินประเภทไหน ผู้ประกอบการควรทำรายการที่เกี่ยวข้องกับเงินส่วนตัว และรายการที่เกี่ยวข้องกับเงินของธุรกิจ แยกเป็น

เอกเทศออกจากกัน การเบิกเงินของธุรกิจเพื่อนำมาใช้ส่วนตัวก็ควรมีหลักเกณฑ์ที่เคร่งครัดและรีบนำเงินกลับมาคืนทั้งนี้การแยกอย่างเป็นระเบียบก่อให้เกิดประโยชน์สำคัญ 3 ประการ คือ

1. สร้างวินัยในการใช้เงิน ธุรกิจใหม่หลายแห่งซึ่งประสบปัญหาการเงินอย่างหนัก เพราะค้างชำระหนี้เป็นจำนวนมากทั้งที่ขายสินค้าได้ดีเป็นปกติ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ สาเหตุสำคัญก็คือ เจ้าของหรือผู้ประกอบการมักหยิบเงินสดรับมาใช้จ่ายในเรื่องของตัวเองเป็นประจำทั้งโดยตั้งใจและโดยความเคยชิน

1. สร้างระเบียบและประสิทธิภาพ หลายครั้งที่เมื่อจะต้องระดมบัญชีค่าใช้จ่าย ผู้ประกอบการ ก็มักจะเสียเวลากับการแยกแยะค่าใช้จ่ายที่สับสนระหว่างส่วนของตนเอง และส่วนของธุรกิจ ทำให้ไม่สามารถประเมินผลประกอบการได้ทันกำหนด ไม่รู้ว่าผลการดำเนินการดีหรือไม่ดี ไม่สามารถวางแผนต่อได้ และทำให้ประสิทธิภาพการบริการลูกค้าลดลง

2. สร้างระบบบัญชีที่พร้อมสำหรับการขยายธุรกิจ ซึ่งมีประโยชน์หลายประการหากจะจัดตั้งเป็นนิติบุคคล ธุรกิจก็ต้องชำระบัญชีใหม่ มีระบบการรายงานภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมาย และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ตลอดเวลา

เงินทั้งหมดที่ผู้ประกอบการมีอยู่ในวันเริ่มทำธุรกิจ ซึ่งอาจเป็นเงินสดหรืออาจเปลี่ยนไปเป็นสินทรัพย์ต่าง ๆ จำนวนเงินที่ผู้ประกอบการเป็นเจ้าของและจัดไว้เพื่อการทำธุรกิจโดยหวังกำไรเป็นผลตอบแทน เรียกว่า เงินทุน (Capital) ที่ผู้ประกอบการมีไว้หรือเตรียมไว้ในประกอบการธุรกิจ โดยอาจใช้ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งซื้อสินทรัพย์ต่าง ๆ สำหรับการทำธุรกิจและค่าดำเนินการธุรกิจรวมกันทั้งหมดซึ่งถือเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง เพราะต้องการผลตอบแทนจากเงินที่ลงไป การลงทุนทำธุรกิจเป็นการลงทุนที่ผู้ลงทุนเป็นผู้บริหารเงินทุนให้เกิดผลตอบแทนด้วยตนเอง โดยทั่วไปผู้ประกอบการจะรักษาและเพิ่มพูนเงินทุนจากการทำธุรกิจได้ 3 วิธี คือ ทำธุรกิจให้มีกำไร ดูแลให้สินทรัพย์มีสภาพคล่อง และรักษาฐานะทางการเงินให้มั่นคง

1. ทำธุรกิจให้มีกำไร เนื่องจากกำไรเป็นผลมาจากรายได้หักด้วยค่าใช้จ่าย ซึ่งค่าใช้จ่ายแบ่งเป็นต้นทุนในการผลิต และค่าดำเนินการอื่น เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่า เงินเดือน ดอกเบี้ย เป็นต้น ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรตั้งราคาสินค้าที่ลูกค้ายอมรับ เพื่อให้ขายสินค้าได้และควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม โดยหาทางประหยัดค่าใช้จ่ายใช้แต่ที่จำเป็นจริง ๆ แต่ก็ต้องรักษาประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้วย

2. ดูแลให้สินทรัพย์มีสภาพคล่อง สภาพคล่องของสินทรัพย์ หมายถึงความสะดวกในการเปลี่ยนสภาพของสินทรัพย์ให้เป็นเงินสด เช่น ปริมาณสต็อกสินค้าที่มีมากเกินไปก็ทำให้ธุรกิจขาดเงินสดไว้สำหรับชำระหนี้ หรือดำเนินการด้านอื่น หรือมูลค่าของลูกค้าหนี้ที่ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ ก็ควร

มีกำหนดเวลาให้มาชำระคืนอย่างรวดเร็ว และควรขายสินค้าเป็นเงินสดให้มากที่สุด เพื่อให้ธุรกิจมีสภาพคล่องอยู่เสมอ

3. ฐานฐานะการเงินให้มั่นคง ฐานะการเงินของธุรกิจดูได้จากมูลค่าของสินทรัพย์ที่เหลือจากการหักหนี้สิน ถ้ามีเหลือมาก แสดงว่าธุรกิจมีความมั่นคง ถ้าเหลือน้อยหรือติดลบ แสดงว่าธุรกิจไม่มั่นคง แม้ว่าในบางครั้งผู้ประกอบการอาจต้องก่อหนี้จากการซื้อวัตถุดิบบ้าง หรือจากการซื้อสินค้าที่นำมาขายอีกทอดหนึ่งบ้าง หรือเป็นเงินที่กู้ยืมมาใช้ในการทำธุรกิจบ้าง แต่เมื่อขายสินค้าหรือมีรายได้แล้ว ก็ควรรีบสะสมเงินเข้าหนี้สินตามกำหนดไม่ให้พอกพูนจนในที่สุดไม่มีกำลังใช้หนี้สินต้องขายสินทรัพย์และเลิกกิจการในที่สุด

เมื่อเราได้รู้จักการรักษาและเพิ่มพูนเงินทุนในการประกอบธุรกิจแล้ว เราควรรู้วิธีกำหนดผลตอบแทนจากการใช้เงินทุนไปในการทำธุรกิจด้วยและหลังจากนั้นก็จะได้เรียนรู้ถึงการประเมินว่ามีความจำเป็นในการหาเงินลงทุนเพิ่มเติมมากน้อยเพียงใด

2. การประมาณการผลตอบแทนจากการทำธุรกิจ

ผู้ประกอบการสามารถกำหนดผลตอบแทนการลงทุนได้ 2 วิธี คือ การกำหนดระยะเวลาคืนทุน และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

2.1 การกำหนดระยะเวลาคืนทุน (Setting a Payback Period)

ผู้ประกอบการมักให้ความสำคัญกับระยะเวลาที่จะได้รับเงินลงทุนกลับคืนมาและต้องการประเมินว่าจะเกิดขึ้นภายในเวลาที่ปี การคำนวณระยะเวลาคืนทุนคำนวณโดยคาดการณ์เวลาที่รายรับสะสมจะเท่ากับเงินทุนที่ใช้ไปในการประกอบธุรกิจ ยิ่งระยะเวลาคืนทุนสั้นผู้ประกอบการก็ยิ่งได้รับเงินลงทุนคืนมาเร็วขึ้น แต่การทำให้ระยะเวลาคืนทุนสั้นย่อมต้องอาศัยการวางแผนธุรกิจที่ดี ผลิตสินค้าที่เป็นที่ต้องการในราคาที่เหมาะสม และสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย การคำนวณระยะเวลาคืนทุนจะต้องมีข้อมูลสำคัญคือ ราคาสินค้าต่อหน่วยขายพร้อมกับปริมาณที่คาดว่าจะขายได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น ในหนึ่งเดือน รวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นครั้งเดียว เช่น ค่าใช้จ่ายเมื่อเริ่มต้น และที่เกิดขึ้นประจำตลอดระยะเวลาหนึ่ง เช่น ทุก ๆ เดือน เป็นต้น

การคำนวณหาระยะเวลาคืนทุนของธุรกิจใหม่ หรือของผลิตภัณฑ์ใหม่มีความจำเป็นมาก ทั้งนี้เพื่อประเมินว่าจะเป็นระยะเวลาที่ยอมรับได้เพียงไรและจะต้องดำเนินการอะไรเพิ่มเติมอีกเพื่อให้ได้ระยะเวลาคืนทุนที่คาดหวัง

2.2 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even Analysis)

จุดคุ้มทุน (Break-even Point) คือ ปริมาณสินค้าหรือจำนวนหน่วยของบริการที่ทำให้รายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายโดยไม่มีกำไรแต่ก็ไม่ขาดทุน ดังนั้น การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even

Analysis) จึงเป็นการเปรียบเทียบต้นทุนและปริมาณการขาย ณ ระดับราคาขายต่าง ๆ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเป็นประโยชน์มากสำหรับธุรกิจที่เริ่มก่อตั้งช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถคาดการณ์รายรับและรายจ่ายได้ และยังมีประโยชน์เมื่อธุรกิจกำลังจะพัฒนาสินค้าหรือบริการใหม่ในการหาจุดคุ้มทุน เราต้องรู้เสียก่อนว่าจะอะไรคือ ค่าใช้จ่ายแปรผัน ค่าใช้จ่ายคงที่ และรายได้จากการขาย

2.2.1 ค่าใช้จ่ายแปรผัน (Variable Cost) คือ ค่าใช้จ่ายที่แปรผันไปกับกิจกรรมของธุรกิจ เช่น การผลิต การขาย เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิต ค่าใช้จ่ายแปรผันอาจจะเป็นค่าใช้จ่ายแปรผันโดยตรง (Direct Variable Cost) ตัวอย่างเช่น วัตถุดิบสำหรับการผลิตสินค้า เมื่อกิจกรรมการผลิตลดลงแล้ววัตถุดิบก็จะใช้น้อยลงไปด้วย ทำให้ค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบลดลง ในธุรกิจการจำหน่ายหน่วยต้นทุนสินค้า (Cost of Goods Sold) ที่รับมาขายมักจะเป็นค่าใช้จ่ายแปรผันทั้งสิ้น หรือไม่ก็เป็นค่าใช้จ่ายแปรผันโดยอ้อม (Indirect Variable Cost) ที่อาจไม่มีผลโดยตรงต่อปริมาณสินค้าที่จะผลิตหรือที่จะขาย ตัวอย่างเช่น ค่าโฆษณา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการขาย แต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดการขายในทันที

2.2.2 ค่าใช้จ่ายคงที่ (Fixed Cost) คือ ค่าใช้จ่ายที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกิจกรรมการผลิตและการขาย ค่าใช้จ่ายคงที่เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายไม่ว่าจะมีกิจกรรมทางธุรกิจในช่วงระยะเวลาสั้นหรือไม่กี่ตามตราบเท่าที่ยังดำเนินธุรกิจอยู่ ค่าใช้จ่ายคงที่โดยมากมักไม่เกี่ยวกับตัวสินค้า อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายคงที่ที่สามารถเป็นได้ทั้งค่าใช้จ่ายคงที่โดยตรง (Direct Fixed Cost) เช่น เงินเดือน ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่า ค่าซื้อเครื่องจักร และค่าใช้จ่ายคงที่โดยอ้อม (Indirect Fixed Cost) เช่น ภาษี ค่าเครื่องเขียน ค่าประกันภัย เป็นต้น

2.2.3 ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย (Unit Cost) คือ ผลลัพธ์ของยอดขายสินค้าหรือบริการหารด้วยจำนวนหน่วยของสินค้าหรือบริการที่ขายได้นั้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น 1 ปี หรือ 1 เดือน เป็นต้น

2.2.4 ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (Total Cost) คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ หรือค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนปัจจัยการผลิตให้กลายเป็นสินค้าหรือบริการ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเกิดจากผลรวมของค่าใช้จ่ายแปรผันและค่าใช้จ่ายคงที่

2.2.5 ยอดขาย (Total Revenues หรือ Sales Revenues) คือ รายได้จากการขายสินค้าหรือบริการ โดยยังไม่หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ยอดขายเป็นผลลัพธ์จากราคาขายต่อหน่วยคูณด้วยปริมาณที่ขายได้

ดังนั้น เราสามารถหาจุดคุ้มทุนได้โดยอาศัยข้อมูลที่จำเป็นต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น และแทนค่าในสูตรต่อไปนี้

$$\text{จุดคุ้มทุน} = \text{ค่าใช้จ่ายคงที่} / (\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ค่าใช้จ่ายผันแปรต่อหน่วย})$$

กระแสเงินสดของผู้ประกอบการ

1. ประเมินความต้องการเงินทุน

เงินทุนเป็นสิ่งแรกที่ผู้ประกอบการใหม่ต้องเตรียมให้เพียงพอ สำหรับดำเนินการผลิตและการปฏิบัติงานประจำวัน เมื่อรู้ว่าจะผลิตหรือขายอะไรแล้ว ผู้ประกอบการควรกำหนดความต้องการเงินทุนในปีแรกของธุรกิจเป็นอย่างน้อย และแบ่งเงินทุนตามวัตถุประสงค์การใช้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ เงินทุนเริ่มต้น เงินทุนหมุนเวียน และเงินทุนสำรอง

1.1 เงินทุนเริ่มต้น (Set-up Capital)

เป็นเงินที่ใช้ในการเริ่มธุรกิจ ซึ่งได้แก่ เงินที่ต้องใช้ในการจัดซื้อสินทรัพย์ที่จำเป็นในการผลิตทุก ๆ อย่าง รวมถึงเงินที่ต้องเตรียมไว้สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายแปรผันให้เพียงพอสำหรับ 2-3 เดือนแรก หรือจนกว่าจะเริ่มมีรายได้จากการขาย

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดซื้อสินทรัพย์ต่าง ๆ เช่น สินทรัพย์บางอย่างอาจเป็นสินทรัพย์ถาวร เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น และสินทรัพย์ที่ใช้แล้วหมดไป เช่น วัตถุดิบ เครื่องเขียน เป็นต้น สินทรัพย์ที่ใช้แล้วหมดไปควรเตรียมให้เพียงพอสำหรับช่วงเริ่มต้นเท่านั้น ไม่ควรเผื่อขาดมากเกินไป ในส่วนของค่าใช้จ่ายแปรผันควรกำหนดให้เพียงพอในช่วงเริ่มต้นก่อน เพราะถ้าจะผลิตให้ทันต่อการขายที่อาจสูงกว่าที่คาดไว้ก็ยังจัดหาได้

1.2 เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital)

เป็นเงินที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจประจำวันไม่ให้สะดุดหยุดลงไปได้แก่ ค่าใช้จ่ายคงที่ต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายแปรผันเท่าที่จำเป็นเกี่ยวกับการผลิตและการขายและเงินสดอีกจำนวนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ตามกำหนดในขณะที่รายได้จากการขายยังไม่เพียงพอ ซึ่งควรกำหนดให้พอสำหรับการดำเนินงานตลอดทั้งปีเพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง เมื่อมีเงินสดรับจากการขายเกิดขึ้น ก็ควรแบ่งเป็นเงินสดย่อยสำหรับใช้ประจำวัน และเงินฝากธนาคาร เพื่อความปลอดภัย

1.3 เงินทุนสำรอง (Cash Reserved)

เป็นเงินที่สำรองเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน เช่น หากวัตถุดิบหมดเร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้ หรือ หากสินค้าขายช้ากว่าที่คิด แต่ต้องชำระหนี้แล้ว เป็นต้น โดยปกติควรสำรองเงินไว้ 1-2 เดือน หรือ 10-15% ของเงินทุนเริ่มต้นและเงินทุนหมุนเวียนรวมกัน ผู้ประกอบการควรมีระเบียบวินัย ไม่นำเงินสำรองมาใช้โดยไม่จำเป็น หรือหากมีความจำเป็นต้องนำไปใช้ ก็ต้องนำมาคืนให้ครบถ้วนในเวลาอันรวดเร็ว

หากผู้ประกอบการจัดหาเงินทุนจากเงินออมของตนเองได้อย่างเพียงพอแล้ว ก็สามารถกำหนดอัตราเงินเดือนของตัวเองให้พอกับการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไม่ฟุ่มเฟือยหรือฝืดเคืองนัก โดยไม่ต้องนำเงินของธุรกิจมาใช้เรื่องส่วนตัวเลย แล้วก็ไม่จำเป็นต้องหาเงินทุนมาเพิ่มเติมแต่อย่างใด แต่ถ้าหากเห็นความจำเป็น โดยเฉพาะส่วนที่เป็นเงินทุนหมุนเวียน เช่น เพื่อให้ได้ลูกค้าเป็นจำนวนมากในช่วงแรก หรือต้องหาลินค้าที่มีความต้องการสูงมาขายด้วย หรือเพื่อซื้อเครื่องจักรในการผลิต โดยไม่สามารถหาวิธีอื่นทดแทนได้ หรือเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าในฤดูกาล จึงค่อยพิจารณาเลือกแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมต่อไป

การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย

การบัญชี หมายถึง การจดบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับการเงิน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นรายการแสดงตัวเลข แสดงฐานะหรือสภาพทางการเงินไว้เป็นหลักฐาน โดยจัดแยกเป็นประเภทบัญชีรายรับรายจ่าย

การบัญชีจะเกี่ยวข้องกับงานสองด้าน ดังนี้ **งานด้านที่หนึ่ง** คือ การจดบันทึกเหตุการณ์ ที่เกี่ยวกับการเงิน การจดบันทึกนี้ ผู้ที่ทำบัญชีจะจำแนกเหตุการณ์ทางการเงินต่างๆ ออกเป็นหมวดหมู่ เช่น รายการเกี่ยวกับเงินสดหรือรายการเกี่ยวกับสินค้า เป็นต้น หลังจากนั้นผู้ทำบัญชีจะสรุปเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงินด้านต่างๆ ไว้เพื่อใช้ประโยชน์ภายหลัง เช่น สรุปว่า กิจการที่ทำมีรายการรับจ่ายเงินในเดือนหนึ่งๆ เท่าไร มีผลทำให้มีเงินเหลือในวันสิ้นเดือนเท่าไร เป็นต้น และ **งานด้านที่สอง** คือ งานด้านทำรายงาน เป็นการแสดงผลงานและฐานะการเงินของกิจการที่ได้จดบันทึกไว้ งานด้านนี้จะทำให้การบัญชีมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อเจ้าของกิจการและบุคคลอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะเพียงแต่จดบันทึกเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงินไว้อย่างเดียวนั้น ย่อมไม่เกิดประโยชน์แก่เจ้าของกิจการเท่าไรนัก จึงต้องมีการรายงานผลทางด้านบัญชีด้วย

ความสำคัญของการทำบัญชี

1. เป็นหลักฐานประกอบการดำเนินกิจการ เพื่อแสดงให้เห็นทราบ ว่า ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มีข้อผิดพลาด ข้อบกพร่องอะไรบ้าง มีผลดีผลเสียอย่างไร ซึ่งบัญชีจะเป็นส่วนหนึ่งในการอ้างอิง
2. เป็นหลักฐานการตรวจสอบตัวเงินสดกับยอดบัญชีว่าถูกต้องหรือผิดพลาดอย่างไร
3. เป็นหลักฐานในการบริหารงาน การควบคุม และการทำงบประมาณ เพื่อให้ผลงานนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ช่วยในการประเมินผลการดำเนินงานว่า มีกำไรหรือขาดทุนอย่างไร
5. ช่วยทำให้ทราบฐานะทางการเงินของกิจการในขณะนั้นว่า มีทรัพย์สิน หนี้สิน และมีเงินทุนเป็นจำนวนเท่าใด

6. เป็นหลักฐานให้แก่ทางราชการในการคำนวณภาษีได้ถูกต้อง ตามความเป็นจริง

7. เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการตัดสินใจในด้านต่างๆ

วิธีการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย

วิธีการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย สำหรับการผลิตพันธุ์ไม้ของนักเรียน จะมีกิจกรรมหรือการดำเนินการที่ไม่ซับซ้อนมากนัก จึงควรจัดทำในรูปแบบของสมุดบัญชีเงินสดและแบบรายรับรายจ่าย อย่างง่าย ทำให้สะดวกต่อการบันทึกและง่ายต่อการตรวจสอบ ซึ่งนักเรียนจะต้องจดบันทึกรายการเรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่เป็นจริง สำหรับหลักฐานรายจ่าย ควรนำไปเสริมรับเงินที่มีเลขที่กำกับพร้อมวัน เดือน ปี ที่จ่ายเงินออกไป จดบันทึกในบัญชีรายจ่ายให้ชัดเจน ซึ่งจะเป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้ดีกว่าตัวบุคคล โดยแยกรายการที่เกี่ยวข้องในด้านใช้จ่ายออกไปในช่องของบัญชีรายจ่าย เช่น รายการค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าเชื้อเพลิง ค่ารถในการเดินทาง ฯลฯ และรายการที่เกี่ยวข้องในด้านรับ เข้ามาในกิจการ ในช่องบัญชีรายรับ เช่น ราคาที่ขายพันธุ์ไม้ได้ เงินค่าบริการต่อกิ่งหรือทาบกิ่งมะม่วง หรือขายต้นตอ กิ่งพันธุ์ ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม การทำบัญชีรายรับรายจ่ายบัญชีเงินสดดังกล่าวจะเหมาะสำหรับกิจการขนาดเล็กหรือโครงการเพื่อการศึกษา ที่มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนน้อย แต่เมื่อขยายกิจการให้ใหญ่ขึ้น เพราะมีทักษะและชื่อเสียงเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องทำบัญชีรายรับรายจ่ายที่สลับซับซ้อนมากขึ้น

สรุป การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย เป็นการจดบันทึกรายการรับ และรายการจ่าย ซึ่งเป็นการจดบันทึกข้อมูลทางการเงิน เพื่อแสดงฐานะหรือสภาพทางการเงินไว้เป็นหลักฐาน หรือแสดงรายงานที่เกี่ยวข้องกับการเงิน สำหรับในขั้นนี้ ควรทำบัญชีแบบง่าย ๆ คือ บัญชีรายรับ-รายจ่าย บัญชีเงินสดที่แสดงการใช้จ่ายเงินและรายงานกำไรขาดทุน เป็นต้น

ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการตลาด

พรณพิมล ก้านนก (2548) กล่าวว่า การตลาด (Marketing) หมายถึง กระบวนการทางสังคมและทางการจัดการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในการสร้าง เสนอ และแลกเปลี่ยนคุณค่าในผลิตภัณฑ์ที่เขามีอยู่กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่เขาต้องการ และส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งเป็นการผสมผสานปัจจัยสำคัญทางการตลาดที่กิจการสามารถควบคุมได้เข้าด้วยกันในลักษณะใดโดยมุ่งที่จะนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อให้กิจการบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานในขอบเขตตลาดเป้าหมายของตน ก็มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระ โดยส่วนประสมทางการตลาดดังกล่าว ประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์ (Product) 2) ราคา (Price) 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) และ 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

1. ผลิตภัณฑ์ (Product)

หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีตัวตน และบริการ หลักการที่สำคัญคือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับผู้บริโภคเป้าหมาย โดยผลิตภัณฑ์ทั้งที่มีตัวตน และ/หรือไม่มีตัวตนนั้น จะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้เป็นที่พึงพอใจที่สุด

ผลิตภัณฑ์จัดเป็นปัจจัยตัวแรกที่นักการตลาดจะต้องคำนึงถึง และกำหนดให้ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการในตลาด เพื่อดึงความสนใจจากผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผู้บริโภครู้สึกได้ว่า นี่คือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับเขา ได้สร้างมาเพื่อตอบสนองความต้องการของเขาอย่างแท้จริง ขอบข่ายของผลิตภัณฑ์/บริการ ที่นักการตลาดจะต้องพิจารณา สามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้

1. การวางแผนผลิตภัณฑ์ รวมถึงสายผลิตภัณฑ์ การวิจัยและการพัฒนา เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ที่เป็นที่ต้องการของตลาด
2. การกำหนดตราสินค้า การเลือกเครื่องหมายการค้า การพิจารณาใช้ตราสินค้าอิสระ และตราครอบครุว การใช้ตราสินค้าส่วนตัว และการไม่ใช้ตราสินค้า
3. การหีบห่อ การใช้หีบห่อและป้ายสลาก ที่จะอำนวยความสะดวกทางการตลาด
4. การให้บริการ การจัดหาและเสนอของบริการต่าง ๆ ควบคู่ไปกับตัวสินค้า เพื่อให้ผู้บริโภคพึงพอใจที่ได้อุปโภคบริโภคสินค้านั้นมากขึ้น

2. ราคา (Price)

นอกจากการกำหนดผลิตภัณฑ์ การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาดดังกล่าวแล้ว งานสำคัญของนักการตลาดอีกประการหนึ่ง คือ การกำหนดราคาสินค้าที่เหมาะสม นักการตลาดต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ในปัจจัยนานาประการที่มีผลกระทบต่อราคา เพราะการกำหนดราคา ณ ระดับใดแล้วไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้บ่อย ๆ การปรับราคาขึ้นและลงจะมีผลทางการตลาดทั้งในทางด้านบวกและลบเสมอ ในอีกประการหนึ่ง ราคา จัดเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ความพยายามของนักการตลาดที่ทุ่มเทเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่ดีเลิศ การจัดช่องทาง การจำหน่ายที่สามารถนำผลิตภัณฑ์นั้นไปเสนอถึงแหล่งที่มีความต้องการในกำหนดเวลาที่ทันต่อความต้องการและได้จังหวะดียิ่ง ตลาดจนการส่งเสริมการตลาดที่มีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดอาจสูญสลายโดยไร้ผล ถ้าหากผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายไม่ซื้อสินค้าเพียงเพราะราคาที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสมกับความสามารถซื้อของเขา

ดังนั้นการกำหนดระดับราคาสินค้าจึงเป็นสิ่งสำคัญ ไม่น้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ เราอาจจัดแยกงานในส่วนนี้ได้ดังนี้

1. กำหนดระดับราคา และราคาจำเพาะของสินค้า
2. กำหนดนโยบายราคา เช่น ราคาเดียว และราคาผันแปร ยุทธวิธีใช้ราคาเป็นเครื่องมือ

ขาย การให้ส่วนลดแบบต่าง ๆ

3. กำหนดระดับราคาแตกต่างกันในช่องทางการจำหน่าย

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

หมายถึง ความพยายามที่จะจัดนำผลิตภัณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้นในลักษณะที่เหมาะสมกับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย ไปสู่ตลาดที่เป็นเป้าหมายของกิจการ ผลิตภัณฑ์ใด ๆ มิได้มีความเหมาะสมกับผู้บริโภคทั่วไปทั้งหมดในตลาด แต่จะเหมาะสมสำหรับคนกลุ่มใด ๆ ที่เป็นเป้าหมายทางการตลาดของกิจการเท่านั้น ในทำนองตรงกันข้าม ผลิตภัณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างดีเลิศเพียงใดก็ตาม หากไม่ได้ถูกจัดเสนอไว้ในสภาพอันเหมาะสม ในระยะเวลาที่ผู้บริโภคมีความต้องการ ทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถแสวงหาซื้อจากสถานที่ที่เขาคาดหมายไว้ ทั้งสองลักษณะนี้ย่อมหมายถึง นักการตลาดไม่สามารถขายสินค้าในในตลาดได้ สินค้าที่ดีเพียงใดก็ย่อมไร้ความหมายโดยสิ้นเชิง

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

ในส่วนนี้เป็นการพยายามที่จะบอกกล่าวเรื่องราวของสินค้าของกิจการให้ผู้บริโภคได้รับรู้ รายละเอียดนานาประการ และในขณะเดียวกันก็เป็น ความพยายามที่จะชักจูงให้ผู้บริโภคเหล่านั้น เลือซื้อสินค้าไปด้วย ขอบข่ายงานส่งเสริมการตลาดเน้นหนักไปทางด้านการสื่อสารกับผู้บริโภค และการกระตุ้นเร้าใจให้ผู้บริโภคต้องการซื้อสินค้านั้น

งานในส่วนนี้ผู้บริโภคมักจะรับรู้มากกว่างานส่วนอื่น ๆ และปัจจุบันนี้ กิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมการตลาดมีบทบาทและความสำคัญเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ นักการตลาดจะพิจารณา ดำเนินการส่งเสริมการตลาดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การโฆษณา (Advertising) พิจารณาถึง การจัดสรรงบประมาณ แนวทางและวิธีการโฆษณา ภาพพจน์ของผลิตภัณฑ์และกิจการที่จะเผยแพร่ให้ผู้บริโภคยอมรับ การรณรงค์โฆษณา การเลือกสื่อโฆษณา และการใช้สื่อโฆษณาแบบผสม เป็นต้น

2. การขายโดยบุคคล (Personal Selling) เป็นการติดต่อโดยตรงระหว่างบุคคลกับบุคคล โดยใช้พนักงานขายเป็นผู้ทำหน้าที่ในการขาย ความสำเร็จของการขายจึงมีส่วนกำหนดจาก บุคลากรฝ่ายขายว่า เขาใช้ความพยายามทางการขายได้ผลดีไม่น้อยเพียงใด และขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการบริหารกำลังการขายของผู้บริหารการตลาดนั้น ๆ ด้วย ในปัจจุบัน การตลาดหันมาใช้การขายโดยบุคคลเป็นเครื่องมือสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ได้ผลดีมาก โดยเฉพาะในภาวะที่ เครื่องมือส่งเสริมการตลาดชนิดอื่น ๆ เริ่มเป็นสิ่งจำเจสำหรับตลาดนั้นเสียแล้ว

3. การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) เป็นรูปแบบของการส่งเสริมการตลาดที่ นอกเหนือไปจากการโฆษณา ลารขายโดยบุคคล มีจุดมุ่งหมายในการสนับสนุนผู้บริโภคให้ซื้อ สินค้าของกิจการ หรือซื้อให้มากขึ้นกว่าเดิม การสนับสนุนการขาย นิยมใช้รูปแบบ เช่น การจับ

สลากซิงโชค จับชิ้นส่วนชิงรางวัล คุปองลดราคา แสตมป์การค้าและอื่น ๆ รวมถึงการจัดทำแคตตาล็อก แผ่นปลิว จัดทำบิลบอร์ด ป้ายโฆษณา กำหนดสัญลักษณ์ร้านค้า วัสดุประกอบ ณ จุดขาย และการจัดแสดงสินค้า เป็นต้น

4. การแพร่ข่าวสาร (Publicity) ความพยายามของกิจการที่ใช้สื่อมวลชนเป็นแนวทางเผยแพร่ข่าวสารของกิจการให้สาธารณะได้ได้รับรู้ และได้รับประโยชน์แก่ผู้บริโภคส่วนรวม ส่วนในทางอ้อมแล้วแผลการนั้นจะได้ผลตอบแทนเช่นกันอย่างน้อย ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อกิจการจะเป็นไปในทางบวกมากขึ้น ภาพพจน์ของกิจการก็ดีขึ้นด้วย

สรุปองค์ประกอบสำคัญทั้ง 4 อย่าง คือ ผลิตภัณฑ์ สถานที่จำหน่าย การส่งเสริมการตลาด และราคา เหล่านี้ จะได้รับการพิจารณาประกอบกัน นักการตลาดจะกำหนดอัตราส่วนของส่วนประสมการตลาดของเขาอย่างใดจึงเหมาะสม ค่าตอบของแต่ละกิจการจะแตกต่างกันไป แต่ที่สำคัญนั้นกิจการต้องพิจารณาความต้องการที่ปรากฏในตลาด ตลอดจนสภาพการแข่งขัน ฐานะของคู่แข่งในตลาดและนโยบายการแข่งขันของกิจการ ทั้งนี้ จุดหมายสำคัญที่สุดกิจการต้องคำนึงถึงผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก

ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในแหล่งเงินทุน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

วินัยชาญ สรรพโรจน์พัฒนา (2550) กล่าวว่า ในการประกอบอาชีพอิสระของเจ้าของกิจการ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทราบ และเข้าใจแหล่ง และกระบวนการในอันที่จะได้มาซึ่งเงินลงทุน อีกทั้งยังต้องรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเป็นอย่างดี ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1. แหล่งเงินทุน

เมื่อเห็นความจำเป็นที่จะต้องหาเงินทุนมาเพิ่มเติม ทั้งในช่วงเวลาเริ่มต้น หรือในช่วงเวลาที่ตัดสินใจจะขยายธุรกิจผู้ประกอบการก็จำเป็นต้องรู้วัตถุประสงค์ในการเพิ่มทุนที่แน่ชัดเสียก่อน เพื่อจะได้รักษาฐานะการเงินให้มีความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีธนาคารจำนวนมากที่ยินดีให้ผู้ประกอบการใหม่กู้ยืมเงินไปทำธุรกิจ แต่ก็จำเป็นต้องมีหลักประกันบางอย่าง หรือมีหลักทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งมาค้ำประกันตามที่ตกลงกัน นอกจากนี้ ผู้ประกอบการก็ควรคำนึงถึงดอกเบี้ยของเงินกู้ด้วยว่าธุรกิจสามารถจ่ายได้ครบถ้วนและตรงเวลาหรือไม่ นอกจากแหล่งเงินกู้จากธนาคาร ซึ่งมักให้กู้ยืมเงินจำนวนมาก ยังมีแหล่งเงินกู้ระยะสั้นอื่น ๆ และแหล่งเงินทุนของตัวเองที่ไม่ควรมองข้ามอีกด้วย

1.1 เงินทุนส่วนตัว (Self-funding)

เงินทุนส่วนตัว เกิดจากเงินออมในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้ประกอบการเองรวมถึงวงเงินจากบัตรเครดิตและเงินที่ขอยืมมาจากญาติพี่น้องโดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว เงินออมที่เก็บไว้เป็นเงินฝาก เป็นเงินทุนก้อนแรกที่สุดสำหรับเก็บหอมรอมริบมา ผู้ประกอบการควรแบ่งส่วนหนึ่งเป็นเงินส่วนตัว และอีกส่วนหนึ่งเป็นเงินทุนสำหรับธุรกิจ นอกจากนี้แล้วการออมในรูปแบบของกรมธรรม์ประกันชีวิต หลักทรัพย์ต่าง ๆ หรืออสังหาริมทรัพย์ก็สามารถนำไปเป็นหลักประกันเงินกู้เพื่อเปลี่ยนเป็นเงินสดออกมาใช้ในกิจการก่อนได้

สำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิต ที่ผู้ประกอบการมีชื่อเป็นผู้เอาประกัน วงเงินสดสำหรับให้กู้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ส่งเบี้ยประกันและเงื่อนไขของประเภทประกันนั้น ๆ แต่จะส่งผลให้วงเงินคุ้มครองถูกหักไปด้วยโดยมีระยะเวลาการคืนเงินกู้ พร้อมดอกเบี้ย ตามงวดการจ่ายเบี้ยประกันในแต่ละปี ส่วนหลักทรัพย์ ซึ่งได้แก่ หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ พันธบัตร ที่ผู้ประกอบการเป็นเจ้าของ ก็มีเงื่อนไขการซื้อคืนของผู้ถือหุ้นให้โดยในวันที่ขายคืนไป มูลค่าเงินสดอาจเปลี่ยนแปลงได้ และส่วนอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ อาจจะให้คนอื่นเช่าทำประโยชน์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับธุรกิจได้

ผู้ประกอบการที่ใช้วงเงินจากบัตรเครดิตเป็นแหล่งเงินทุน มักต้องเป็นผู้มีรายได้ประจำอยู่ก่อนแล้ว และมีกำลังจ่ายค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ได้อีกด้วย บัตรเครดิตอาจให้รอบการจ่ายคืนตั้งแต่ 30-55 วัน และมีวงเงินเครดิตตามเงื่อนไขที่สมัครไว้ครั้งแรก ข้อควรระวังในการใช้วงเงินจากบัตรเครดิต คือ ควรจ่ายเงินคืนตรงเวลา มิฉะนั้นดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการจ่ายช้าจะพอกพูนสูงมาก และไม่ควรรู้จนเต็มวงเงินทุก ๆ เดือน หากไม่มั่นใจว่าจะจ่ายคืนได้ครบตามกำหนด

ญาติพี่น้องที่มีรายได้และมีเงินออกมากพออาจยินดีสนับสนุนให้ทำธุรกิจ ซึ่งผู้ประกอบการใหม่ควรรักษาสัญญาในการคืนเงินที่ยืมให้ครบตามเวลาที่ตกลงกันได้ การขอยืมจากญาติพี่น้องโดยเฉพาะบิดามารดาอาจเป็นแหล่งเงินทุนที่ได้เงินมาเร็วที่สุด เพราะใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว แต่ก็ควรพิจารณาสถานการณ์ของผู้ให้ยืมด้วยว่าจะทำให้ท่านลำบากมากหรือไม่ ซึ่งอาจขอให้ท่านเป็นผู้กู้เงินจากธนาคารร่วมกับผู้ประกอบการก็ได้ ทั้งนี้ควรปฏิบัติตามคำแนะนำข้างล่างนี้ในการขอยืมเงินจากญาติพี่น้อง

1.1 ทำเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมสำเนาคนละหนึ่งชุด

1.2 ระบุจำนวนเงิน ระยะเวลาการขอยืม ดอกเบี้ย วันจ่ายดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมการจ่ายผิดเวลา เพื่อสร้างวินัยในการใช้เงินมาทำธุรกิจ โยแยกออกจากเงินส่วนตัวอย่างชัดเจน

1.3 อธิบายวัตถุประสงค์การใช้เงินกับญาติพี่น้องให้ชัดเจนเพื่อสร้างความเข้าใจว่าเงินทุนที่ขอยืมมามีความจำเป็นกับธุรกิจในระยะเวลานี้ ก่อนที่จะมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอ

1.4 อธิบายข้อกังวล และอุปสรรคอย่างเปิดเผยกับญาติพี่น้องที่ให้ยืมเงิน เพื่อจะได้เข้าใจ หรือให้คำแนะนำ ซึ่งหากมีเงื่อนไขอะไรเพิ่มเติมควรทำเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ด้วย

นอกจากนี้แล้ว หากญาติพี่น้องยินยอม อาจขอให้ร่วมเป็นหุ้นส่วน และคืนเป็นเงินปันผล จากผลกำไรจากการทำธุรกิจก็ได้ ทั้งนี้ ควรกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนเพื่อความเชื่อมั่นที่จะให้การ สนับสนุนธุรกิจต่อไป ถ้าญาติพี่น้องพอมีเวลาและมีความรู้ความสามารถพิเศษ อาจขอให้มาร่วม ทำธุรกิจด้วย แต่ควรแบ่งความรับผิดชอบและแยกอำนาจการตัดสินใจให้ชัดเจน

1.2 แหล่งเงินกู้ (Commercial Loans)

แหล่งเงินทุนระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้จากธนาคาร ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาการจ่ายเงินต้น และดอกเบี้ยที่แน่นอน ส่วนใหญ่มักกำหนดเวลาไว้ 1-3 ปี ตามวัตถุประสงค์การใช้เงินทุน และให้ กู้สำหรับการเริ่มต้นธุรกิจหรือเป็นเงินทุนหมุนเวียนระยะสั้นเป็นหลัก ธนาคารอาจไม่ให้เงินกู้กับ ธุรกิจใหม่ที่ไม่ใช่หลักประกันที่น่าเชื่อถือ เนื่องจากธนาคารมีแนวทางที่ชัดเจนในการพิจารณาให้ เงินกู้กับธุรกิจ ผู้ประกอบการใหม่ควรคำนึงถึงความพร้อมในเรื่องต่อไปนี้ ก่อนจะไปติดต่อกู้เงินกับ ธนาคาร

2.1 แผนธุรกิจที่เป็นรูปธรรมพร้อมประมาณการรายได้และผลกำไร ระบุต้นทุนการผลิต การขาย และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น โยมีข้อมูลเป็นตัวเลขประกอบ

2.2 สินค้าหรือบริการเป็นที่ต้องการของตลาด หรือวิธีทำตลาดที่เป็นไปได้สูง หรือเป็นธุรกิจ ที่มีแนวโน้มไปได้ดีในท้องถิ่น

2.3 ประสบการณ์ในธุรกิจที่จะทำ ถ้ายังมีมากและเคยทำในตำแหน่งบริหารยิ่งดี

2.5 สินทรัพย์อื่นใด เช่น เงินฝากธนาคาร ทองรูปพรรณ หรือแสดมภ์ที่ผู้ประกอบการ สามารถใช้จ่ายหรือเปลี่ยนเป็นเงินสำหรับการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างน้อย 6-12 เดือน ระหว่าง เริ่มดำเนินธุรกิจ ซึ่งอาจยังไม่มีรายได้แน่นอนหรือมากพอ

2.6 ความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งตรวจสอบได้จากประวัติการเงินที่ไม่เคยสร้างความเสียหาย ให้กับสถาบันการเงินอื่นมาก่อน

2.7 ความสามารถในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้ตรงเวลา โดยดูจากปริมาณหนี้เก่า รายได้อื่น ๆ บัญชีเงินฝาก หรือหลักประกันเงินกู้ต่าง ๆ

2.8 ผู้กู้ร่วมที่มีรายได้ และน่าเชื่อถือ

2.9 การชี้แจงรายละเอียดของการใช้เงินกู้

2.10 ความคุ้นเคยและความสัมพันธ์กับธนาคาร ไม่ใช่คนแปลกหน้า

2.11 สถานการณ์ จังหวะ และโอกาสในขณะนั้นของธุรกิจว่ามีผลกระทบกับผู้กู้อย่างไร หรือไม่ หรือหากเป็นธุรกิจด้านเกษตรกรรม อาจให้ความสำคัญกับสภาพลมฟ้าอากาศที่เอื้ออำนวย เป็นต้น

หลักประกันเงินกู้ (Collateral)

ธนาคารอาจเรียกหลักประกันที่เป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงกว่าเงินที่ให้กู้ หรือบุคคลค้ำประกัน หรือทั้งสองอย่างเพื่อป้องกันความเสี่ยงในกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ทั้งนี้ หากผู้กู้มีฐานะการเงินดีและเตรียมเอกสารหลักฐานยืนยันความสามารถในการชำระหนี้ได้ ธนาคารก็อาจไม่เรียกหลักประกันใด ๆ เลยก็ได้

แหล่งเงินทุนที่กล่าวมาเป็นแหล่งจากภายนอก ซึ่งมักมีข้อจำกัดในเรื่องวงเงิน เงื่อนไข และภาระดอกเบี้ยในอนาคต ผู้ประกอบการยังมีทางเลือกแหล่งเงินทุนที่เกิดจากประสบการณ์ที่สั่งสมไว้และความสามารถในการบริหารกิจการของตนอยู่อีก ซึ่งมีข้อจำกัดอยู่เพียงว่า แหล่งเงินทุนที่กล่าวถึงต่อไปนี้ต้องอาศัยความน่าเชื่อถือเฉพาะตัวของผู้ประกอบการ หรือของธุรกิจที่ได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่งแล้ว ซึ่งได้แก่ ตลาดเงิน และตลาดทุน

2. นิติบุคคล นิติกรรม และสัญญา

2.1 นิติบุคคล

บุคคลธรรมดา คือ มนุษย์ที่คลอดจากครรภ์มารดาแล้วอยู่รอดมีชีวิต สภาพของบุคคลเริ่มขึ้นเมื่ออยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย องค์ประกอบของสภาพบุคคล ได้แก่ สัญชาติ ชื่อตัว และชื่อสกุล ภูมิลำเนา สถานะ (เช่น ผู้เยาว์ ผู้บรรลุนิติภาวะ บิดา มารดา บุตร เป็นต้น) และความสามารถ (คือ การใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายได้)

นิติบุคคล คือ บุคคลตามกฎหมายที่สมมติขึ้นมาโดยมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา การมีอยู่และสภาพของนิติบุคคล ถูกกำหนดไว้ด้วยการบังคับของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือตามที่กฎหมายอื่น ๆ บัญญัติไว้

สิทธิและหน้าที่ของนิติบุคคล

1.1 สิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตของวัตถุประสงค์ หมายถึง เจตนาหรือข้อกำหนดที่ระบุไว้ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อการใดกฎหมายจำกัดให้มีสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับการนั้นเท่านั้นจะทำการอื่นใดนอกขอบเขตของวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ไม่ได้

1.2 สิทธิและหน้าที่โดยสภาพที่จะพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดา ซึ่งนิติบุคคลทำไม่ได้ เพราะไม่มีชีวิต เช่น ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่อาจที่จะสมรสได้ เป็นต้น

2.2 นิติกรรม

นิติกรรม คือ การกระทำใด ๆ ของบุคคลโดยตั้งใจจะก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย และผูกพันระหว่างบุคคลนั้นในสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้นว่า ก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับสิทธิ นิติกรรมแบ่งได้ตามนิติสัมพันธ์ของคู่กรณีเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1 นิติกรรมฝ่ายเดียว คือ การกระทำที่สมบูรณ์เป็นนิติกรรมได้ โดยการแสดงเจตนาจากบุคคลเพียงฝ่ายเดียว เช่น สัญญาค้ำประกัน การทำพินัยกรรม การตั้งมรดก การให้สัตยาบัน การบอกล้าง เป็นต้น

2.2 นิติกรรมสองฝ่าย คือ การกระทำที่สมบูรณ์เป็นนิติกรรมได้ เมื่อมีทั้งคำเสนอจากฝ่ายหนึ่ง และคำสนองจากอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น สัญญาจ้างแรงงาน สัญญาซื้อขาย สัญญาให้เช่า สัญญากู้ยืมเงิน เป็นต้น

2.3 สัญญา

สัญญา คือ นิติกรรมหลายฝ่าย เกิดจากความสมัครใจของคู่กรณีซึ่งแสดงเจตนาที่จะก่อให้เกิดความผูกพันตามกฎหมาย โดยต้องมีองค์ประกอบครบทั้ง 3 ประการ ได้แก่ มีคู่สัญญาสองฝ่ายขึ้นไป มีคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกัน และมีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัด

ประเภทของสัญญา แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ

2.3.1 มีและไม่มีลักษณะต่างตอบแทน

2.3.1.1 สัญญาต่างตอบแทน หมายถึง สัญญาซึ่งก่อให้เกิดหนี้ต่อคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายและทั้งสองฝ่ายมีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งต่อกัน เช่น สัญญาซื้อขาย เป็นต้น

2.3.1.2 สัญญาไม่ต่างตอบแทน หมายถึง สัญญาซึ่งก่อให้เกิดหนี้แก่คู่สัญญาฝ่ายเดียว เช่น สัญญาเช่า ผู้ให้เช่าไม่มีหน้าที่กระทำการตอบแทนใด ๆ แต่ผู้เช่าต้องส่งมอบทรัพย์สินไปคืนตามเงื่อนไข เป็นต้น

2.3.2 มีและไม่มีค่าตอบแทน

2.3.2.1 สัญญามีค่าตอบแทน หมายถึง สัญญาที่คู่สัญญามีสิทธิได้รับประโยชน์เป็นการตอบแทน จากการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่ตกลงกัน เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่า สัญญาเงินกู้มีดอกเบี้ย เป็นต้น

2.3.2.2 สัญญาไม่มีค่าตอบแทน หมายถึง สัญญาที่ทำให้เปล่า โดยคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งทำประโยชน์ให้อีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน เช่น สัญญาให้กู้เงินโดยไม่มียอดดอกเบี้ย เป็นต้น

2.3.3 มีลักษณะการเป็นประธาน และการเป็นอุปกรณ์

2.3.3.1 สัญญาประธาน หมายถึง สัญญาทั่วไปที่คู่กรณีทำขึ้นและให้ผลบังคับต่อกันโดยมีผลสมบูรณ์

2.3.3.2 สัญญาอุปกรณ์ หมายถึง สัญญาที่คู่กรณีทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาประธาน เช่น สัญญาค้ำประกันเงินกู้ เป็นต้น ถ้าสัญญาประธานไม่สมบูรณ์ สัญญาอุปกรณ์ก็จะมีผลบังคับด้วย

2.3.4 สัญญาเพื่อประโยชน์ของบุคคลภายนอก หมายถึง สัญญาที่คู่สัญญาตกลงกันให้บุคคลที่สามได้รับประโยชน์ในสัญญานั้นโดยบุคคลที่สามไม่ได้เป็นคู่สัญญาโดยตรง เช่น สัญญาประกันชีวิตที่ระบุผู้รับผลประโยชน์เป็นบิดา-มารดา หรือ บุตร-ภรรยา ในกรณีผู้เอาประกันเสียชีวิต เป็นต้น

ถึงแม้ว่ากิจการค้าหรือนิติบุคคลทางธุรกิจเป็นสิ่งไม่มีชีวิตแต่ก็มีสิทธิและหน้าที่เสมือนเป็นบุคคลที่มีต่อข้อตกลงผูกพัน หรือมีลักษณะของการทำนิติกรรมสัญญาด้วย ในการทำนิติกรรมสัญญา ผู้ประกอบการจึงควรมีความละเอียด รอบคอบ ไม่ควรละเลยที่จะอ่านและทำความเข้าใจในทุกข้อสัญญาที่จะลงลายมือชื่อ เพราะหลังจากนั้น สัญญาก็จะมีผลบังคับตามกฎหมาย ซึ่งผู้กระทำผิดย่อมต้องระวางโทษไม่ทางแพ่ง ก็ทางอาญาเราก็จะได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นความผิดตามกฎหมาย โดยเฉพาะที่เป็นความผิดทางอาญา ซึ่งเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม โดยจะได้กล่าวในรายละเอียดในลำดับต่อไป

การตกลงร่วมกันทำธุรกิจก็เป็นนิติกรรมสัญญาเฉพาะแบบหนึ่ง ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจ ถึงข้อกำหนดทางกฎหมายที่บังคับคู่สัญญาทุกฝ่ายตลอดจนคู่สัญญากับบุคคลภายนอกอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้ประกอบการควรรู้จักข้อดีและข้อเสียของรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องตามที่บัญญัติในกฎหมายด้วย

ภาษี

ภาษี ในความหมายทั่วไป หมายถึง เงินได้หรือทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล แต่ไม่รวมการกู้ยืมหรือขายสินค้าให้บริการในราคาทุนโดยรัฐบาล

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ฐานภาษีประเภทนี้เป็นเงินได้สุทธิซึ่งคำนวณจากการนำเงินได้พึงประเมินตลอดทั้งปีภาษีหรือปีปฏิทินนั่นเองไปหักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆที่กฎหมายอนุญาตให้หักได้ เมื่อเหลือเงินได้สุทธิจำนวนเท่าใดแล้ว จึงนำมาคำนวณภาษีตามอัตราและวิธีที่กฎหมายกำหนด ถ้ามีเงินได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด หรือไม่มีเงินได้สุทธิเหลือ ก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น บุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ใช่นิติบุคคลย่อมมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ลักษณะเงินได้พึงประเมินมี 5 ลักษณะดังนี้

1.1 เงินหมายถึง เงินตราไทย หรือเงินตราต่างประเทศที่ได้รับ ซึ่งคำนวณค่าเป็นเงินตราไทย

1.2 ทรัพย์สินอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน (ที่ได้รับจริง เกณฑ์เงินสด) เช่น มูลค่าทรัพย์สินเป็นรถยนต์จากการชิงโชคจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย และต้องนำไปรวมคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นต้น

1.3 ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน (ที่ได้รับจริง เกณฑ์เงินสด) เช่น มูลค่าของการได้อยู่บ้านซึ่งนายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า ถือเป็นเงินได้พึงประเมินอย่างหนึ่ง ในเบื้องต้นกฎหมายกำหนดให้คำนวณประโยชน์เพิ่มของลูกจ้างเป็นเงินได้พึงประเมินในอัตราร้อยละ 20 (คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.23/2533 อ้างจากกลุ่มวิชาการภาษีอากร, 2549, หน้า 12)

1.4 เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้

1.5 เครดิตภาษีตามที่กฎหมายกำหนด เช่น เครดิตภาษีเงินปันผล จากบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งกฎหมายได้บรรเทาความซ้ำซ้อน เพราะเงินปันผลซึ่งเป็นฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เคยเป็นส่วนหนึ่งของกำไรสุทธิซึ่งเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ในการคำนวณหากำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล จะต้องใช้เกณฑ์สิทธิ หมายถึงให้นำรายได้หรือรายจ่ายที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบบัญชีนั้น แม้จะยังไม่ได้รับชำระในรอบบัญชีก็ตามฐานภาษีที่ใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล เกิดจากเงินได้พึงประเมิน 4 ลักษณะ คือ 1) กำไรสุทธิ 2) รายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย 3) เงินได้ที่จ่ายจากหรือจ่ายในประเทศไทย และ 4) การจำหน่ายกำไรออกไปนอกประเทศ เช่น สาขา ซึ่งเป็นนิติบุคคล ส่งกำไรไปสำนักงานใหญ่ต่างประเทศ

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และเจตคติ

ความหมายของความรู้ (Knowledge)

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของความรู้ (Knowledge) ไว้แตกต่างกันดังนี้

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2547) กล่าวว่า ความรู้ คือ การรวบรวมอดความคิดของมนุษย์ จัดให้เป็นหมวดหมู่ และประมวลสาระที่สอดคล้องกัน โดยนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์

พรธิดา วิเชียรปัญญา (2547) กล่าวว่า ความรู้ คือ ส่วนผสมของกรอบประสบการณ์ คุณค่า สารสนเทศ ที่เป็นสภาพแวดล้อม และกรอบการทำงานสำหรับการประเมิน และรวมกันของประสบการณ์ และสารสนเทศใหม่

บุญดี บุญญาภิจ และคณะ (2548) กล่าวว่า ความรู้ คือ สารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิด เปรียบเทียบ เชื่อมโยงกับความรู้ที่อื่นจนเกิดเป็นความเข้าใจ และนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและ ตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยไม่จำกัดช่วงเวลา

จากแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของความรู้ พอจะสรุปได้ว่า “ความรู้เป็น การทำความเข้าใจว่าความรู้ชนิดใดเป็นความรู้ที่สำคัญ และจำเป็นต้องการดำเนินการ และจะนำ ความรู้เหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้อย่างไร”

ประเภทของแบบวัดความรู้

ไพฑูริย์ เวทการ (2551) ได้แบ่งประเภทของแบบวัดความรู้ไว้ในรูปของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อสอบแบบอัตนัย (Essay type or Subjective test)

ข้อสอบแบบอัตนัย หรือข้อสอบแบบความเรียง หรือข้อสอบแบบบรรยาย เป็นข้อสอบที่ใช้ ถามพฤติกรรมผู้เรียนได้ตั้งแต่ระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การ สังเคราะห์ และการประเมินค่าได้เป็นอย่างดี

2. ข้อสอบแบบปรนัย (Objective test)

เป็นข้อสอบที่มีคำถามจำเพาะเจาะจง ตรวจสอบได้คะแนนตรงกัน มีคำสั่งวิธีการปฏิบัติ และ วิธีการตรวจให้คะแนนชัดเจน ข้อสอบแบบปรนัยที่นิยมใช้มี 4 ประเภท คือ

2.1 แบบถูกผิด (True - false) เป็นข้อคำถามที่กำหนดข้อความให้นักเรียน พิจารณาเลือกตอบสองทางเลือก เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน โดยใช้ ความรู้ตามหลักวิชาเป็นเกณฑ์พิจารณา

2.2 แบบเติมคำ (Completion) เป็นข้อสอบที่ต้องการให้ผู้สอบเติมคำหรือ ข้อความที่สำคัญในช่องว่างที่กำหนดให้

2.3 แบบจับคู่ (Matching) เป็นข้อสอบที่กำหนดข้อความที่สัมพันธ์กันให้ 2 รายการ รายการทางด้านซ้ายเรียกว่า ตัวยืนหรือคำถาม รายการด้านขวาเรียกว่า ตัวเลือกหรือ คำตอบ ให้ผู้ตอบพิจารณาความสัมพันธ์ในรายการทั้งสองที่เกี่ยวข้องกัน รายการที่นำมาออก ข้อสอบแบบจับคู่ได้แก่ ศัพท์กับความหมาย เหตุการณ์กับเวลา เวลากับสถานที่ ชื่อบุคคลกับ ผลงาน ชื่อกระบวนการกับการผลิต กฎกับการใช้ เหตุกับผล เครื่องมือกับประโยชน์ใช้สอย

2.4 แบบเลือกตอบ (Multiple choices) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยข้อความที่เป็น ข้อคำถาม และมีคำตอบให้เลือกหลาย ๆ คำตอบ ข้อสอบประเภทนี้มี 2 ตอน คือ 1) ตัวนำหรือตัว คำถาม (Stem) เป็นข้อความที่เป็นตัวเร้าให้ผู้ตอบคิด และ 2) ตัวเลือก (Choices) เป็นคำตอบ

หลาย ๆ คำตอบเพื่อให้ผู้สอบเลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง มีทั้งตัวถูก (Key) และตัวลวง (Distractor) ข้อสอบแบบเลือกตอบเป็นข้อสอบที่ได้มีการพัฒนารูปแบบ และคำถามให้พลิกแพลง ได้มากมายหลายแบบ ทำให้มีประสิทธิภาพการวัด และมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้สอบในการฝึกสมรรถภาพทางสมองให้คิดเป็น

ความหมายของเจตคติ (Attitude)

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548) กล่าวว่า เจตคติ คือ ข้อความแสดงการประเมินผล ไม่ว่าจะเป็นที่พอใจหรือไม่พอใจต่อวัตถุสิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ เจตคติจะสะท้อนความรู้สึกต่อบางสิ่งบางอย่าง

พัชนี นนทศักดิ์ และคณะ (2548) กล่าวว่า เจตคติ คือ การแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าในเบื้องต้น ซึ่งสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบนั้นอาจเป็นสถานการณ์ บุคคล หรือแนวคิด โดยที่ปฏิกิริยาดังกล่าวอาจเป็นแนวคิดทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อสิ่งเร้าดังกล่าวนั้น ซึ่งจะขึ้นอยู่กับภูมิหลังและประสบการณ์ในอดีตทางด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้าของผู้นั้น

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (2551) กล่าวว่า เจตคติ คือ การประเมินผลถึงสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบ ในวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ ซึ่งเป็นการสะท้อนความรู้สึกที่มีต่อบางสิ่งบางอย่าง เช่น เมื่อเรากล่าวว่า “ผมชอบทำงาน” เป็นการแสดงถึงเจตคติที่เกี่ยวข้องกับงาน

สงวนศรี วิรัชชัย (<http://socialscience.iagetweb.com/index.php>) ให้ความหมายเจตคติ คือ สภาพความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงประเมินที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ (วัตถุ สถานการณ์ ความคิด ผู้คน ฯลฯ) ซึ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่

Stephen P.Robbins and Timothy A.Judge (2008) กล่าวว่า เจตคติ คือ ลักษณะอารมณ์ที่ค่อนข้างคงที่ และมีความคงเส้นคงวา ซึ่งบุคคลหนึ่งมีแนวโน้มต่อวัตถุสิ่งของ สถานการณ์ หรือบุคคลอื่น

สรุปได้ว่า “เจตคติ” คือ สภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลทำให้เกิดมีท่าทีหรือมีความคิด เห็นรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ เห็นหรือไม่เห็นด้วย

ลักษณะของเจตคติ

ในการจัดการศึกษาทุกประเภท สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไปปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย คือ เจตคติ ซึ่งเจตคติของบุคคลถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล เมื่อบุคคลมีเจตคติไปในทิศทางใด ก็มักจะมีพฤติกรรมไปในทางนั้น (พเยาว์ ไวยโรจน์, 2530) ได้มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษากล่าวถึงลักษณะของเจตคติสอดคล้องกันไว้ดังนี้

เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วจะมีความคงที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก เจตคติเกิดได้ 2 ลักษณะ

1) เจตคติทางบวก (Positive) เป็นความพร้อมที่ตอบสนองในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย อาจทำให้บุคคลอยากจะทำ อยากได้หรืออยากเข้าใกล้สิ่งนั้น

2) เจตคติทางลบ (Negative) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในลักษณะของความไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย อาจทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่ายชิงชัง หรือต้องการหนีให้ห่างสิ่งนั้น

การวัดและมาตรวัดเจตคติ

ในการศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือวัดเจตคตินั้น Scott (1976) ได้กล่าวว่า สิ่งที่ต้องพิจารณาในการวัดเจตคติดังนี้

1. ทิศทางของเจตคติ (Direction) เจตคติแสดงออกได้ 2 ทิศทาง คือ

1.1 เจตคติเชิงนิมิตหรือเจตคติทางบวก (Positive) เป็นความโน้มเอียงของอารมณ์ไปในทางชอบ คล้อยตาม หรือเห็นด้วย

1.2 เจตคติเชิงนิเสธ หรือเจตคติทางลบ (Negative) เป็นความโน้มเอียงของอารมณ์ในลักษณะไม่พึงพอใจ เกลียดหรือต่อต้าน ไม่เห็นด้วย ทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย หนีให้ห่างจากวัตถุหรือสภาพการณ์นั้น

2. ระดับเจตคติ (Magnitude) หมายถึง การที่บุคคลแสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจมีความรู้สึกเพียงผิวเผิน เล็กน้อย หรือลุ่มลึก เจตคติดระดับผิวเผินจะไม่มี ความคงที่ เปลี่ยนแปลงง่ายส่วนเจตคติดระดับลุ่มลึกจะคงทนถาวรและเปลี่ยนแปลงยาก

3. ความเข้มข้นของเจตคติ (Intensity) หมายถึง ปริมาณของความรู้สึกหรือ ความคิดเห็น ที่มีต่อสิ่งใด ซึ่งจะปรากฏในรูปของความรู้สึกนั้นมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น ในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดเจตคติใดๆ จะต้องพยายามสร้างเครื่องมือให้วัดได้ว่า บุคคลนั้นมีเจตคติในทางบวกหรือทางลบ ทิศทางของเจตคติของบุคคลจะแสดงออกในรูปเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ชอบ ไม่ชอบ และการวัดระดับของเจตคติ พิจารณาได้จากการยอมรับและตอบสนอง ในระดับที่ผิวเผิน ไม่แน่นอนหรือหนักแน่นมากน้อยเพียงใด ความเข้มจะปรากฏในรูปค่าของคะแนนตามเครื่องมือที่สร้างขึ้น

สำหรับมาตรวัดเจตคตินั้น ได้มีนักวิจัยและนักจิตวิทยาพยายามสร้างขึ้นไว้หลายวิธีโดย สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544) ได้กล่าวว่า มาตรวัดเจตคติที่นิยมและรู้จักกันแพร่หลายนั้นมี 3 แบบ ดังนี้

1. เทอร์สโตนสเกล (Thurstone Scale) การสร้างจะกระทำโดยการเริ่มสร้างข้อความวัดเจตคติต่อสิ่งที่ต้องการจะศึกษาขึ้นมาจำนวนหนึ่งประมาณ 50 ข้อความหรือมากกว่า แต่ละข้อความกำหนดให้มี 1 คำตอบ เริ่มจาก A ถึง K หรืออาจจะใช้จากชอบมากที่สุดไปจนถึงไม่ชอบมากที่สุดก็ได้

2. ลิเคิทสเกล (Likert Scale) การวัดเจตคติแบบลิเคิทเริ่มด้วยการรวบรวมหรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวกับเจตคติที่ต้องการจะศึกษา ข้อความแต่ละข้อความจะมีทางเลือกตอบได้ 5 ทาง ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถ้าตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง ใช้เลข 5 เห็นด้วย ใช้เลข 4 ไม่แน่ใจ ใช้เลข 3 ไม่เห็นด้วย ใช้เลข 2 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ใช้เลข 1 หรืออาจให้เลขกลับกันก็ได้ เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 เห็นด้วย 2 ไม่แน่ใจ 3 ไม่เห็นด้วย 4 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5 การให้เลขอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของข้อคำถามว่าเป็นไปในทางเดียวกันหรือไม่ ต้องกลับเลขให้ถูกต้อง

3. กัทแมนสเกล (Guttman Scale) เป็นวิธีการที่อธิบายถึงขบวนการในการประเมินผลกลุ่มของข้อความกลุ่มหนึ่ง ๆ ว่าเป็นไปตามข้อจำกัดหรือครบถ้วนตามลักษณะที่ถูกต้องในการสร้างสเกลโดยวิธีของกัทท์แมน (Guttman) หรือไม่เท่านั้น

ประโยชน์ของการวัดเจตคติ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงประโยชน์ของการวัดเจตคติไว้ดังนี้

Triandis (1971) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดเจตคติ สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยการจัดรูปแบบหรือจัดระบบสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว
2. ช่วยให้มีการเข้าใจตัวเอง โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี ปกปิดความจริงบางอย่าง หรือนำความไม่พอใจออกจากตัวเอง
3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิริยาตอบโต้หรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกไปนั้น ส่วนมากจะทำในสิ่งที่นำความพอใจมาให้
4. ช่วยให้บุคคลแสดงออกถึงค่านิยมพื้นฐานของตนเอง

ทั้งหมดนี้ทำให้เห็นได้ว่า การที่บุคคลจะปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้มากหรือน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้และเจตคติที่มีต่อเรื่องนั้นๆ หากมีความรู้และเจตคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอยู่ในระดับ มากแล้วก็จะส่งผลให้การปฏิบัติอยู่ในระดับดีด้วยเช่นกัน

ตอนที่ 5 ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่

ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้มีการพัฒนามาจากพื้นฐานทางปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา ความเชื่อและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีหลักสูตร และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนาระบบการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

1. ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีคุณลักษณะและมีเป้าหมายในการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากเด็ก เช่น ผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว ต้องการการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงอาชีพที่ทำอยู่ บางคนเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน แต่ยังมีพื้นฐานการศึกษาค่อนข้างต่ำ ต้องการได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นเพื่อการศึกษาต่อหรือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต บางคนเป็นผู้นำของชุมชน ต้องการเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ บางคนเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น บางคนต้องการการได้รับการยอมรับจากสังคม นอกจากนี้บางคนอาจมีปัญหาหรือข้อจำกัดในการเรียนรู้ เช่น ไม่มีเวลาเรียน ขาดความมั่นใจ เรียนรู้บางเรื่องได้ช้า ดังนั้นการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะเหล่านี้

2. การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการจัดสาระและกระบวนการเรียนการสอน จะต้องสอดคล้องกับทฤษฎีหลักสูตร ตามแนวทางการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ตลอดจนธรรมชาติการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น โดยใช้หลักการและศาสตร์การเรียนรู้ผู้ใหญ่ (Andragogy) รวมทั้งผู้สอนก็ต้องมีความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่

3. การกำหนดสาระและประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่และปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ที่มุ่งเน้นการส่งเสริม การวิเคราะห์สภาพสังคม และการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการ “คิดเป็น” เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสร้างองค์ความรู้และนำสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

4. ความต้องการในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และประกอบอาชีพได้ทันที ดังนั้น การจัดสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความรู้ ประสบการณ์ เป้าหมาย การนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงธรรมชาติและคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย

Knowles (1984) การสอนผู้ใหญ่จะต้องมีลักษณะที่แตกต่างจากการสอนเด็ก โดยทฤษฎี Andragogy หรือทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะเป็นหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าผู้ใหญ่แต่ละคนเป็นผู้ซึ่งมีวุฒิภาวะที่สมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้จึงมีความต้องการและความสามารถที่จะเป็นผู้ชี้นำตนเองในการใช้ประสบการณ์เรียนรู้ ในการระบุนความพร้อมที่จะเรียนของตนเอง และจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตของตนเองได้ ดังนี้

มโนทัศน์ของผู้เรียน : ผู้เรียนมีบทบาทเปลี่ยนแปลงจากการที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นเป็นผู้ที่สามารถชี้นำตนเองได้ ผู้สอนจึงมีหน้าที่ที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถชี้นำตนเองได้ตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล

บทบาทของประสบการณ์ของผู้เรียน : ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่ค่อยๆ สะสมมาตลอดชีวิต ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นแหล่งความรู้สำหรับการเรียนรู้ของตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนจะเข้าใจและสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ได้มากกว่าการได้รับการบอกกล่าวจากผู้สอน วิธีการเรียนรู้จึงอยู่บนพื้นฐานของการใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความพร้อมที่จะเรียนรู้ การนำไปสู่การเรียนรู้ : ผู้เรียนจะเรียนรู้เมื่อรู้สึกว่าคุณต้องการที่จะเรียน การเรียนรู้ควรสนองความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการจะนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง ไม่ว่าจะปัญหาทางบ้านหรือการทำงาน การเรียนรู้ควรจัดขึ้นเพื่อความต้องการของผู้เรียน และจัดลำดับตามความสามารถและความพร้อมที่จะเรียนของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนพยายามแสวงหาความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตปัจจุบันได้จริง โดยมองการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้และความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อใช้แก้ปัญหาได้ในทันทีทันใด การเรียนรู้จึงควรเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ประโยชน์อย่างทันทีทันใด

แนวทางการเรียน : มุ่งที่การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์โดยทันทีในปัจจุบัน โดยสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้แก้ปัญหาที่ตนกำลังเผชิญอยู่

Knowles (1984) วิเคราะห์ไว้ว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นที่รู้จักและให้ความสนใจอย่างกว้างขวาง เป็นเพราะอิทธิพลของกระแสความรู้และความคิดสองกระแสอันได้แก่ กระแสทางวิทยาศาสตร์และกระแสทางศิลปศาสตร์ กระแสทางวิทยาศาสตร์ได้ค้นพบว่าผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ การศึกษาส่วนใหญ่เน้นเกี่ยวกับความสามารถในการเรียน ที่สำคัญผู้ใหญ่มีความสนใจและ

ความสามารถที่แตกต่างจากเด็ก กระแสที่สองคือกระแสทางศิลปะ (artistic steam) ที่ Knowles ระบุว่าเป็นการหาความรู้ใหม่โดยการวิเคราะห์ประสบการณ์และการคิดทบทวนจนเกิดความรู้ใหม่ สามารถสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

1. เมื่อผู้ใหญ่ตระหนักว่าการเรียนรู้สามารถตอบสนองของความต้องการ และความสนใจของตนเอง นั่นหมายถึง ผู้ใหญ่ถูกกระตุ้นให้พร้อมที่จะเรียนรู้แล้ว จุดนี้นั่นเองเป็นจุดเหมาะสมในการเริ่มต้นกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

2. ผู้ใหญ่มุ่งที่ให้การเรียนรู้เกิดประโยชน์กับชีวิตจริง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรรู้ใช้สถานการณ์จริงในชีวิตเป็นเนื้อหาของการเรียนรู้

3. แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่ดีที่สุดของผู้ใหญ่คือประสบการณ์นั่นเอง นั่นหมายความว่าวิธีหลักในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่น่าจะเป็นการวิเคราะห์ และศึกษาประสบการณ์ของผู้ใหญ่นั้นเอง

4. ผู้ใหญ่มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะชี้นำตนเอง (self-directing) ดังนั้นบทบาทของผู้สอนน่าจะเป็นการเข้าร่วมกระบวนการสืบค้นหา กับผู้เรียนผู้ใหญ่มากกว่าบทบาทผู้ถ่ายทอดเนื้อหาและวัดว่าผู้ใหญ่วัดรู้เนื้อหานั้นเท่าใด

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้ใหญ่เพิ่มมากขึ้นตามอายุ นั่นคือในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ใหญ่ควรรู้ให้ความสำคัญในการชดเชยในความแตกต่างของผู้เรียนผู้ใหญ่ไม่ว่าในด้านรูปแบบการเรียนรู้ ระยะเวลา สถานที่ และความเร็วช้าของกิจกรรมการเรียนรู้

อุ๋นตา นพคุณ (2527) กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่ (Andragogy) ว่าตั้งอยู่บนข้อปฐมสมมติ 4 ประการ คือ

1. มโนภาพต่อตนเอง (Self-concept)

ปฐมสมมติข้อนี้คือว่า เมื่อบุคคลเจริญเติบโตและมีวุฒิภาวะมากยิ่งขึ้นเท่าไร มโนภาพต่อตนเองจะเคลื่อนจากการพึ่งผู้อื่นไปเป็นการนำตนเอง ตามความเชื่อของ Andragogy ก็คือ เมื่อจุดใดที่บุคคลได้บรรลุถึงขั้นการควบคุมและนำตนเองได้เขาจะได้เป็นผู้ใหญ่ในเชิงจิตวิทยาแล้ว และสิ่งที่เกิดขึ้นตามมา คือ บุคคลเกิดความต้องการทางจิตใจอย่างลึกซึ้งที่จะให้ผู้อื่นมองเขาว่าเขานั้นสามารถควบคุมและนำตนเองได้ ดังนั้นถ้าในสถานการณ์ใดที่เขาไม่ได้รับโอกาสที่จะควบคุมและนำตนเอง เขาจะเกิดความตึงเครียดขึ้น และปฏิกิริยาจะออกมาในลักษณะที่โกรธเคืองและแสดงการต่อต้าน

2. ประสบการณ์ (Experience)

ปฐมสมมตินี้คือ เมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะมากยิ่งขึ้นก็ยิ่งมีประสบการณ์อย่างกว้างขวางที่จะทำให้เขาเป็นแหล่งทรัพยากรอันมหาศาลของการเรียนรู้ และในขณะที่เดียวกันก็มีพื้นฐานกว้างที่จะรองรับการเรียนรู้ใหม่

2. ความพร้อม (Readiness)

ปฐมสมมตินี้หมายความว่า ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนเมื่อเขาารู้สึกว่าสิ่งนั้นจำเป็นต่อบทบาทและสถานภาพทางสังคมของเขา

3. แนวโน้มต่อการเรียนรู้ (Orientation to learning)

สมมติฐานนี้มีว่า เด็กได้ปรับภาวะให้มีแนวโน้มยึดเนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ แต่ผู้ใหญ่มีแนวโน้มยึดศูนย์กลางของปัญหาในการเรียนรู้ ทั้งนี้สาเหตุใหญ่มาจากเรื่องเวลา สำหรับเด็กการมองดูเวลาเป็นเรื่องของอนาคตยังไม่เกิดขึ้น แต่ผู้ใหญ่เวลาเป็นเรื่องระยะสั้นใกล้ตัว ความรู้นั้นจะต้องนำไปใช้ได้ทันที

อาชัญญา รัตนอุบล (2542) ได้สรุปสาระของทฤษฎี Andragogy ได้ว่า เมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะ บุคคลดังกล่าวจะมีลักษณะ ดังนี้

1. มโนทัศน์การรับรู้ของตนเองจะเปลี่ยนแปลงจากผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นไปสู่ผู้ที่สามารถนำตนเองได้

2. บุคคลเหล่านี้จะสะสมประสบการณ์ความรู้มากมาย จนสามารถใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้อันทรงค่า

3. ความพร้อมที่จะเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยมุ่งไปสู่ภาระงานตามบทบาทหน้าที่ของตนในสังคม

4. ความรับรู้ในเรื่องของเวลามีการเปลี่ยนแปลงจากผู้ที่มีมุ่งจะนำความรู้ไปใช้ในอนาคตสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน และแนวทางการเรียนรู้จะเปลี่ยนจากเนื้อหาเป็นศูนย์กลางไปสู่การลงมือปฏิบัติเป็นศูนย์กลาง

จากทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่ หรือ Andragogy สามารถสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่จะเรียนรู้เมื่อพร้อม หรือเรื่องที่เรียนรู้มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับตนเอง ผู้ใหญ่จะนำประสบการณ์ของตนเองมาประกอบในการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในทันที

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ

งานวิจัยในประเทศ

สัญญา จัตตานนท์ (2528) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษากับการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลสามารถอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่ออาชีพอิสระ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ ประสบการณ์จากโรงเรียน ความมีเหตุผลทางเศรษฐกิจ และคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ได้แก่ ความกล้าเสี่ยง แรงจูงใจต่ออาชีพ และความพยายาม

สมปอง จันทรมานิตย์ (2533) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระ โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า แรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระ และนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติ

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ (2551) ได้วิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศปี พ.ศ. 2549 เกี่ยวกับผู้ประกอบการอาชีพอิสระส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในงานที่ทำของตนเอง เนื่องจากเห็นว่าเป็นอาชีพที่อิสระ สามารถทำงานอยู่กับบ้าน หรืออยู่ใกล้บ้านได้ และมีรายได้เพียงพอเลี้ยงตนเองรวมทั้งครอบครัวได้

งานวิจัยต่างประเทศ

Hornada and Abond (1980) ได้ทำการวิจัยผู้ประกอบการอาชีพอิสระชายจำนวน 60 คน พบว่า คุณลักษณะเด่นของผู้ประกอบอาชีพอิสระมี 5 ประการ คือ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ชอบอิสระรักงานเสรี ชอบการเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และไม่สนใจเสียงวิพากษ์วิจารณ์และการปฏิเสธจากบุคคลอื่น

Denton (1986) ได้ศึกษาวิจัยถึงลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย มีความพยายาม ขยันและมีความเพียรสูง มีความตั้งใจ และรู้จักตัดสินใจ มีทรัพยากรสมบัติ แก้ปัญหาด้วยตนเองและมีความรู้สึกลึกซึ้งต่อการทำทนาย ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร สร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ และมีความมั่นคงทางอารมณ์

Keith (1987) ได้ศึกษาพบว่า 1 ใน 20 ของแรงงานทั้งหมดในสหรัฐอเมริกาประกอบอาชีพอิสระ และบุคคลที่ประกอบอาชีพอิสระต่างก็มีเหตุผลต่าง ๆ กัน บางคนมุ่งที่รายได้ บางคนเพื่องานรับจ้าง บางคนก็เพราะชอบอาชีพอิสระอย่างแท้จริง แต่พอจะสรุปเหตุผลสำคัญได้ 2 ประการ คือ

ความปรารถนาส่วนตัว กับวิธีการทำให้เริ่มประกอบอาชีพนั้น ๆ เป็นปัจจัยที่ผลักดันให้บุคคลประกอบอาชีพอิสระนั่นเอง

Channay (1993) ได้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะพิจารณาด้านการเงิน เกียรติยศสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

Eaddy (1993) ได้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียนในรัฐหลุยเซียนา จำนวน 741 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เลือกอาชีพโดยพิจารณาจากความสนใจ ความพึงพอใจ และรายได้ เป็นหลัก มีเพียงนักเรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่เลือกอาชีพโดยพิจารณาจากความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน

อารี แก้วสถิตวงศ์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสมรรถภาพการทำงานเป็นกลุ่มให้แก่ประชากรระดับหมู่บ้าน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสมรรถภาพการทำงานเป็นกลุ่มให้แก่ประชาชนระดับหมู่บ้าน โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนระดับหมู่บ้าน อายุ 25-40 ปี จำนวน 30 คน ที่หมู่บ้านคลองวัดระภาค อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยที่ได้คือ หลังการจัดกิจกรรมแล้วประชาชนระดับหมู่บ้านซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบสมรรถภาพการทำงานเป็นกลุ่มด้านต่าง ๆ สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเห็นว่าการกิจกรรมที่นำเสนอมีความพึงพอใจในระดับมาก

จันทิมา ปัญจวัฒน์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาสในวัดสวนแก้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาสในวัดสวนแก้ว โดยใช้แบบสอบถามและแบบสังเกต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พระที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม จำนวน 8 รูป ฆราวาสผู้ร่วมงาน จำนวน 20 คน และเด็กด้อยโอกาส จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาสจัดแบบเป็นกลุ่มและแบบชั้นเรียนมากที่สุด กิจกรรมที่จัดมากที่สุด คือ กิจกรรมการเกษตร และกิจกรรมการสอนการดำเนินชีวิต กิจกรรมการสอนเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ผู้สอนกิจกรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนสนใจ และวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนเหมาะสมและเพียงพอ

พรประเสริฐ เสือสี (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการตามทฤษฎีแอนดราโกจีเพื่อเพิ่มความเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแคกรุงเทพมหานคร ซึ่งวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของกิจกรรมนันทนาการตามทฤษฎีแอนดราโกจีของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สูงอายุจำนวน 68 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 34 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามทฤษฎีแอนดราโกจี มีคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองภายหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อังคณา ยอดสร้อย (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนและแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก วัตถุประสงค์ของการวิจัยมี 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของแรงงานสตรีเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และเนื้อหาการศึกษานอกระบบโรงเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของแรงงานสตรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส ขนาดของโรงงานอุตสาหกรรม และประเภทอุตสาหกรรม 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ แรงงานสตรีจำนวน 810 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

จากผลงานการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นถึงแนวคิดในแง่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกนอกระบบโรงเรียน ซึ่งจะช่วยเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพให้ตรงตามความต้องการ และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจาก นักวิชาการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดของ Tyler 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา 2) การคัดสรรประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนเนื้อหาจะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระใน ด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. กระบวนการเป็นขั้นตอนที่ได้จากปัจจัยนำเข้า เพื่อนำมากำหนดเป็นรูปแบบการจัด กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระ ด้านการจัดการทั่วไป

3. ผลลัพธ์ที่ได้ คือ ความรู้และเจตคติด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระ สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ จังหวัดเพชรบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Process

Input

1. แนวคิดการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดของ Tyler
 - การกำหนดวัตถุประสงค์
 - การคิดสรรประสบการณ์การเรียนรู้
 - การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 - การประเมินผลการเรียนรู้

2. เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระ
 - ด้านการเงิน
 - ด้านการตลาด
 - ด้านแหล่งเงินทุน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้และเจตคติในการประกอบอิสระด้านการจัดการทั่วไป มีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาและนำเสนอกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- เพื่อส่งเสริมความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่

2. การคิดสรรประสบการณ์การเรียนรู้

- ความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไป
- ความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน
 - ความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการตลาด
 - ความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระในด้านแหล่งเงินทุน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. การจัดประสบการณ์เรียนรู้

วิธีการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระ

- การบรรยาย
- การใช้กรณีศึกษา
- การทำกิจกรรมกลุ่ม

4. การประเมินผลการเรียนรู้

- การทดสอบความรู้ และวัดเจตคติที่มีต่อกิจกรรม
- การสำรวจความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

Output

ความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี 2) เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพด้านการจัดการทั่วไปในประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี 3) ศึกษาเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี หลังเข้าร่วมกิจกรรม และ 4) ศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีผลต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และเจตคติ การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่ เพื่อเป็นข้อมูลในการอ้างอิงการกำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีผลต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Tyler 2 ขั้นตอนแรกในการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีผลต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ใช้สำหรับการวางแผนการจัดกิจกรรมที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและมีการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในด้านเนื้อหาและเทคนิคการจัดกิจกรรมที่นำสู่พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ โดยดูจากความเป็นไปได้ของอาชีพอิสระที่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. การคัดสรรประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเนื้อหาของกิจกรรมในแต่ละด้านดูจากความเป็นไปได้ของอาชีพอิสระในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน และศึกษาค้นคว้าเอกสารจากหนังสือการเงินส่วนบุคคล (ธัญวงศ์ กীরตวานิชย์, 2549) หลักการตลาด (พรรณพิมล ก้านนก และคณะ, 2548) และธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (วินัยชาญ สรรพโรจน์พัฒนา, 2550) เขียนเป็นหลักสูตรเพื่อจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรม วิทยากรจะใช้การบรรยายกรณีศึกษา และทำกิจกรรมกลุ่มพร้อมการนำเสนอผลงานของกลุ่ม เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติได้ของนักศึกษา โดยการดูจากผลงานที่แสดงออกมากจากการร่วมกิจกรรม ทั้งนี้แผนกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น มีดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน

ระยะเวลา 180 นาที		จำนวนผู้เข้าร่วม 40 คน		
กิจกรรมที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
1. ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตร	เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำแบบทดสอบก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้	1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงลายมือชื่อในทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 2. แจกป้ายชื่อให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน	1. ปากกา 2. ป้ายชื่อ	ตรวจสอบการลงลายมือชื่อของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
2. ประเมินผลการเรียนรู้ก่อนจัดกิจกรรม	เพื่อวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมก่อนการเรียนรู้จริงของเนื้อหาหลักสูตร	1. แจกแบบทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2. อธิบายให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจวิธีการทำแบบทดสอบก่อนจัดกิจกรรม	1. แบบทดสอบก่อนจัดกิจกรรมฯ 2. นาฬิกา จับเวลา 30 นาที	ดูจากคะแนนที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำได้ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน
3. การให้ความรู้	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เข้าใจ และสามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. แจกเอกสารเนื้อหาการจัดการกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพในด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2. วิทยากรบรรยายเนื้อหาหลักสูตรตามเอกสาร 3. นักศึกษาซักถามข้อสงสัย และแสดงความคิดเห็น 4. วิทยากรตอบข้อสงสัย และบรรยายเพิ่มเติม	1. LCD Projector 2. คอมพิวเตอร์ 3. เอกสารประกอบการบรรยาย 4. White board marker	ดูจากการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการบรรยาย ด้วยการถามตอบข้อสงสัย และการแสดงความคิดเห็น

แผนการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน (ต่อ)

กิจกรรมที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
4. การทำบัญชีรับ-จ่าย	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถจำแนกองค์ประกอบของรายรับรายจ่ายได้ พร้อมทั้งสามารถทำบัญชี และคำนวณรายรับรายจ่าย และประเมินผลกำไร-ขาดทุนได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 8 คน จำนวน 5 กลุ่ม 2. ทำการรายการบันทึกรายการรับและรายการจ่าย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้:- 1) จ่ายค่าเมล็ดพันธุ์ 10 ก.ก. จำนวน 500 บาท 2) จ่ายค่าไถเตรียมดิน จำนวน 2 ไร่ จำนวน 500 บาท 3) จ่ายค่าจ้างคนงาน 4 คน จำนวน 400 บาท 4) จ่ายค่าปุ๋ย 3 กระสอบ จำนวน 1,500 บาท และ 5) รับเงินค่าขายผักคะน้า 5,000 ก.ก. จำนวน 10,000 บาท 3. มีรายการที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด ดังนี้:- 1) ค่าใช้ที่ดิน จำนวน 200 บาท 2) ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร จำนวน 100 บาท และ 3) ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนในอุปกรณ์ จำนวน 100 บาท 4. แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มในการทำบัญชี และคำนวณรายรับ-รายจ่าย และประเมินผลกำไร-ขาดทุนของการลงทุนทำสวนผักเพื่อขายของนายเพชร เมืองเพชรบุรี 5. นำเสนอผลงานการทำบัญชีรับ-จ่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การดาษ A4 กลุ่มละ 20 แผ่น 2. ปากกากลุ่มละ 8 ด้าม 3. กระดาษฟลิปชาร์ต 4. กระดาษกาว 2 หน้า 5. สมุดบัญชีรับ-จ่าย 	ดูจากความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติได้ของนักศึกษา จากผลงานที่แสดงออกมาจากการร่วมกิจกรรมการทำบัญชีรับ-จ่าย

แผนการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน (ต่อ)

กิจกรรมที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
5. การวัดเจตคติ	เพื่อวัดความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการเงิน	แจกแบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน	1. แบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติฯ 2. ปากกา	คะแนนค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนของความคิดเห็น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการตลาด

ระยะเวลา 180 นาที		จำนวนผู้เข้าร่วม 40 คน		
กิจกรรมที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
1. ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตร	เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำแบบทดสอบก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้	3. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงลายมือชื่อในทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4. แจกป้ายชื่อให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน	3. ปากกา 4. ป้ายชื่อ	ตรวจสอบการลงลายมือชื่อของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
2. การให้ความรู้	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เข้าใจ และสามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3. แจกเอกสารเนื้อหาการจัดการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพในด้านการตลาด 4. วิทยากรบรรยายเนื้อหาหลักสูตรตามเอกสาร 5. นักศึกษาถามข้อสงสัย และแสดงความคิดเห็น 6. วิทยากรตอบข้อสงสัย และบรรยายเพิ่มเติม	3. LCD Projector 4. คอมพิวเตอร์ 5. เอกสารประกอบการบรรยาย 6. White board marker	ดูจากการมีส่วนร่วมของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการบรรยาย ด้วยการถามตอบข้อสงสัย และการแสดงความคิดเห็น
3. ก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรี	เพื่อให้เข้าใจความหมายและองค์ประกอบของส่วนประสมการตลาดที่เกี่ยวข้องในการเปิดกิจการขายก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรี	6. นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 8 คน จำนวน 5 กลุ่ม 7. วิทยากรแจกใบงาน 8. นำเสนอภาพถ่ายตัวอย่างร้านก๋วยเตี๋ยวในจังหวัดเพชรบุรี พร้อมทั้งอธิบายส่วนประสมการตลาดของร้านนั้น ๆ 9. หาความแตกต่างด้านราคา คุณภาพ และกำหนดความแตกต่างด้านความเหมาะสมของช่องทางจัดจำหน่าย และวิธีการโฆษณา	1. ภาพถ่ายร้านก๋วยเตี๋ยวพร้อมรายละเอียดแต่ละร้าน 2. กระดาษฟลิปชาร์ต 3. White board marker 4. กระดาษกาว 2 หน้า	ดูจากความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติได้ของนักศึกษา จากผลงานที่แสดงออกจากการร่วมกิจกรรมการวิเคราะห์ส่วนประสมการตลาด

แผนการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการตลาด

(ต่อ)

กิจกรรมที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
		<p>ประชาสัมพันธ์ของก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรีกับก๋วยเตี๋ยวเรือร้านอื่น ๆ</p> <p>5. นำเสนอผลงานการวิเคราะห์ของนักศึกษาแต่ละกลุ่ม</p>	5. ปากกา 8 ด้าม	
4. การวัดเจตคติ	เพื่อวัดความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการตลาด	แจกแบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการตลาด	<p>3. แบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติฯ</p> <p>4. ปากกา</p>	คะแนนค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนของความคิดเห็น

แผนการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านแหล่งเงินทุน

และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลา 180 นาที		จำนวนผู้เข้าร่วม 40 คน		
กิจกรรมที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
1. ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตร	เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำแบบทดสอบก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้	5. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงลายมือชื่อในทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 6. แจกป้ายชื่อให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน	5. ปากกา 6. ป้ายชื่อ	ตรวจสอบการลงลายมือชื่อของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
2. การให้ความรู้	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เข้าใจ และสามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	7. แจกเอกสารเนื้อหาการจัดการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพในด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 8. วิทยากรบรรยายเนื้อหาหลักสูตรตามเอกสาร 9. นักศึกษาซักถามข้อสงสัย และแสดงความคิดเห็น 10. วิทยากรตอบข้อสงสัย และบรรยายเพิ่มเติม	7. LCD Projector 8. คอมพิวเตอร์ 9. เอกสารประกอบการบรรยาย 10. White board marker	ดูจากการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการบรรยาย ด้วยการถามตอบข้อสงสัย และการแสดงความคิดเห็น
3. สัญญากู้เงินเพื่อการพาณิชย์	เพื่อให้เข้าใจความหมายองค์ประกอบ และกระบวนการของทำสัญญากู้เงินเพื่อการพาณิชย์ของธนาคาร (ผู้ให้กู้) และลูกค้านักค้าธนาคาร (ผู้กู้)	10. นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 8 คน จำนวน 5 กลุ่ม 11. ให้นักศึกษาจับคู่กัน และสลับกันศึกษารายละเอียดของสัญญากู้เงินของธนาคาร แล้วสมมติสถานการณ์การขอเงินกู้จากธนาคารใน ส่วนของการทำสัญญาเงินกู้เพื่อการพาณิชย์ โดยมีขั้นตอนการทำกิจกรรมดังนี้.-	6. ปากกากลุ่มละ 8 ด้าม 7. ร่างสัญญาเงินกู้เพื่อการพาณิชย์ 8. ตารางการชำระเงินกู้	ดูจากความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติได้ของนักศึกษา จากผลงานที่แสดงออกมาจากการร่วมกิจกรรมการทำสัญญาเงินกู้เพื่อการพาณิชย์

กิจกรรมที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
		<ul style="list-style-type: none"> ○ นายพณิชย์ ต้องการขอกู้เงินจากธนาคาร เงินทุนชุมชน จำกัด (มหาชน) เพื่อนำไปเป็นเงิน ลงทุนในการเปิดร้านขายอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 500,000 บาท ○ นายพณิชย์ เตรียมเรื่องที่จะไปขอกู้เงินจาก ธนาคาร เช่น รูปถ่ายบ้านพร้อมที่ดิน เพื่อนำไป เป็นหลักประกันการกู้เงินจากธนาคาร ○ เจ้าหน้าที่ธนาคารอธิบายเรื่องเงื่อนไขการชำระ เงินคืนธนาคารในแต่ละงวดการชำระ ○ เจ้าหน้าที่ธนาคารให้นายพณิชย์เซ็นสัญญา เงินกู้เพื่อการพาณิชย์ และจ่ายเงินให้นาย พณิชย์ 		
4. การวัดเจตคติ	เพื่อวัดความคิดเห็นของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้าน แหล่งเงินทุนและ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	แจกแบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพในศูนย์การศึกษาณโรงเรียน จังหวัด เพชรบุรี ที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการ ประกอบอาชีพอิสระในด้านแหล่งเงินทุนและ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	5. แบบสอบถามเพื่อวัด เจตคติฯ 6. ปากกา	คะแนนค่าเฉลี่ยของ ระดับคะแนนของความ คิดเห็น

กิจกรรมการประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

กิจกรรมที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
1. ประเมินผลการเรียนรู้หลังจัดกิจกรรม	เพื่อวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลังการเรียนรู้จริงของเนื้อหาหลักสูตร	1. แจกแบบทดสอบหลังการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2. อธิบายให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจวิธีการทำแบบทดสอบหลังจัดกิจกรรม	1. แบบทดสอบหลังจัดกิจกรรมฯ 2. นาฬิกา จับเวลา 30 นาที	ดูจากคะแนนที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำได้ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน แล้วเปรียบเทียบกับคะแนนที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำได้จากการทดสอบก่อนจัดกิจกรรม
2. ผลความพึงพอใจในกิจกรรม	เพื่อวัดความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. แบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2. อธิบายให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจวิธีการทำแบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมฯ	1. แบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมฯ 2. ปากกา	ดูระดับคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. นำหลักสูตรเพื่อจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพ อีสาระในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจดูความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 แบบ คือ

1. แบบทดสอบความรู้ในการประกอบอาชีพอีสาระด้านการจัดการทั่วไปก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี

1.1 ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอีสาระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้ 1) แบบทดสอบด้านการเงิน เริ่มตั้งแต่ข้อ 1-10 2) แบบทดสอบด้านการตลาด เริ่มตั้งแต่ข้อ 11-20 และ 3) แบบทดสอบด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เริ่มตั้งแต่ข้อ 21-30 แบบทดสอบทั้ง 3 ด้าน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน (ศึกษาได้จากภาคผนวก)

1.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ มีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้ 1) นำแบบทดสอบความรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจดูความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือกตอบ 2) นำแบบทดสอบความรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (สอบ.หัวหิน) จำนวน 30 คน เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2551 เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและความหมายของภาษาที่ใช้ จากนั้นตรวจสอบความเที่ยง โดยใช้วิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์อัลฟ่า ของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.75 ซึ่งแสดงว่ามีค่าความเที่ยงสูง เพียงพอ ที่จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป และ 3) นำผลการวิเคราะห์แบบทดสอบความรู้มาปรับปรุง ตรวจสอบความชัดเจนของคำสั่งอีกครั้ง เพื่อให้ได้เครื่องมือในการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่างประชากรจริงต่อไป

2. แบบวัดเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปหลังเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

2.1 ลักษณะของแบบวัดเจตคติ

แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับความรู้การจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แบบวัดเจตคติ เป็นแบบวัดมาตราประมาณค่าแบบ Likert (Likert-type or Summated Rating Scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 5 จำนวน 15 ข้อ เป็นข้อความที่มีความหมายด้านบวก 9 ข้อ ได้แก่ 2,3,4,5,7,8,9,10 และข้อ 15 ส่วนข้อความที่มีความหมายด้านลบจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 1,6,11,12,13 และข้อ 14 (ศึกษาได้จากภาคผนวก)

คะแนนคำตอบจะมีค่าดังนี้ (สมพร ศิลป์สุวรรณ, 2551: 45-46)

คะแนนคำตอบ	เจตคติเชิงบวก	เจตคติเชิงลบ
5	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยน้อยที่สุด
4	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย
3	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด	เห็นด้วยมากที่สุด

เกณฑ์การจัดระดับค่าเฉลี่ยของเจตคติ แปลความหมายดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนนะ, 2546: 75)

คะแนนเฉลี่ย	เจตคติของนักศึกษา
4.50-5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50-4.49	เห็นด้วยมาก
2.50-3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50-2.49	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติ โดยนำแบบวัดเจตคติเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามแบบวัดเจตคติต่อการจัดกิจกรรม

3. แบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี

3.1 ลักษณะของแบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับความรู้การจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ (ศึกษาได้จากภาคผนวก)

คะแนนของความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม มีค่าดังนี้ (สมพร ศิลป์สุวรรณย์, 2551: 45)

คะแนนคำตอบ	ความพึงพอใจของนักศึกษา
5	พึงพอใจมากที่สุด
4	พึงพอใจมาก
3	พึงพอใจปานกลาง
2	พึงพอใจน้อย
1	พึงพอใจน้อยที่สุด / ควรปรับปรุง

เกณฑ์การจัดระดับค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2546: 75)

คะแนนเฉลี่ย	ความพึงพอใจของนักศึกษา
4.50-5.00	พึงพอใจมากที่สุด
3.50-4.49	พึงพอใจมาก
2.50-3.49	พึงพอใจปานกลาง
1.50-2.49	พึงพอใจน้อย
1.00-1.49	พึงพอใจน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม โดยนำแบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามแบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการจัดการทั่วไป ในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำกิจกรรมไปทดลองใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี โดยมีรูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียว มีการวัดผลก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีขั้นตอนการทดลองดังต่อไปนี้

4.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 2,040 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากมีจำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพเป็นจำนวนมากที่สุด และมีจำนวนมากกว่าในท้องที่อำเภออื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า มีจำนวนทั้งหมด 1,172 คน (http://www.geocities.com/pet_nfe/action_wo.html) แต่เลือกตามความสมัครใจของนักศึกษาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพียง 40 คน ซึ่งจัดว่าเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถใช้ในการวิจัยได้ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ Borg & Gall (1989) ที่กล่าวว่า ให้ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดอย่างน้อยเท่ากับ 30 คน ในการทำการวิจัย

4.2 ผู้วิจัยติดต่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี โดยมีหนังสือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

4.3 ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.4 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวคิดของ Tyler 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และขั้นที่

4 การประเมินผลกาเรียนรู้อตามแผนการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ณ ห้องประชุมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม – วันอาทิตย์ที่ 3 สิงหาคม 2551 จำนวน 1 วันครึ่ง ใช้เวลาทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง

4.5 ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำแบบวัดเจตคติ และประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าสถิติที่ (t-test)

2. การวัดระดับเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรีต่อการจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

$$1. \text{ค่าเฉลี่ย } (\bar{X}) = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย, $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด และ N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
กรณีความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มไม่เท่ากัน

$$t = - \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(S_1^2/n_1) + (S_2^2/n_2)}} \quad \text{โดยมีชั้นแบ่งความอิสระ}$$

$$df = \frac{(S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2)}{[(S_1^2/n_1)^2/n_1 - 1] + [(S_2^2/n_2)^2/n_2 - 1]}$$

กรณีความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$

t แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤต

\bar{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

\bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน จำนวนประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน จำนวนประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t-test	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
Sig.	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ส่วน ตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรีได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยแจกแจงจำนวน และค่าร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	14	35.00
2. หญิง	26	65.00
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 และเพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 20 ปี	15	37.50
2. 20-30 ปี	12	30.00
3. 31-40 ปี	6	15.00
4. 41 ปีขึ้นไป	7	17.50
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ อายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ อายุ 20-30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 และอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่าประถมศึกษา	1	2.50
2. ประถมศึกษา	1	2.50
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	33	82.50
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	12.50
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 รองลงมาได้มีการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนการศึกษาระดับ
ประถมศึกษา และต่ำกว่าประถมศึกษา มีเพียงระดับชั้นละ 1 คน คิดเป็นเพียง ร้อยละ 1.00 เท่านั้น

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. รับจ้าง / ลูกจ้าง	17	42.50
2. เกษตรกร	1	2.50
3. ว่างาน	14	35.50
4. อื่น ๆ	8	20.00
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่
ประกอบอาชีพรับจ้าง / ลูกจ้าง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมาว่างงานอยู่
จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 ประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และมี
เพียง 1 คน ที่เป็นเกษตรกร ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 2.50 เท่านั้น

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ
นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดเพชรบุรี

ในการวิเคราะห์ความรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม “ความรู้
เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่ง
เงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” ปรากฏผลคะแนนการทดสอบความรู้ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของคะแนนสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรีจำแนกตามคะแนนสอบสูงสุด-ต่ำสุด

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ
12	1	2.50
14	2	5.00
15	1	2.50
16	3	7.50
17	2	5.00
18	4	10.00
19	4	10.00
20	6	15.00
21	8	20.00
22	3	7.50
23	3	7.50
24	2	5.00
25	1	2.50
รวม	40	100.00

การทดสอบเพื่อวัดความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Pre-test) ในตารางที่ 4.5 พบว่า ผลการทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีผู้สอบได้คะแนนสูงสุด 25 คะแนน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 รองลงมาคือ ผู้ที่สอบได้ 24 คะแนน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ผู้ที่สอบได้ 23 คะแนน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ผู้ที่สอบได้ 22 คะแนน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ผู้ที่สอบได้ 21 คะแนน มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ผู้ที่สอบได้ 20 คะแนน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ผู้ที่สอบได้ 19 คะแนน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ผู้ที่สอบได้ 18 คะแนน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ผู้ที่สอบได้ 17 คะแนน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ผู้ที่สอบได้ 16 คะแนน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ผู้ที่สอบได้ 15 คะแนน มีจำนวน 1 คน คิด

เป็นร้อยละ 2.50 ผู้ที่สอบได้ 14 คะแนน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 และผู้ที่สอบได้คะแนนต่ำสุด คือ 12 คะแนน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของคะแนนสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรีจำแนกตามคะแนนสอบสูงสุด-ต่ำสุด

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ
14	1	2.50
16	1	2.50
17	3	7.50
18	2	5.00
19	1	2.50
20	3	7.50
21	2	5.00
22	4	10.00
23	8	20.00
24	5	12.50
25	4	10.00
26	6	15.00
รวม	40	100.00

ส่วนการทดสอบเพื่อวัดความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Post-test) ในตารางที่ 4.6 พบว่า ผลการทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีผู้สอบได้คะแนนสูงสุด 26 คะแนน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 รองลงมาคือ ผู้ที่สอบได้ 25 คะแนน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ผู้ที่สอบได้ 24 คะแนน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ผู้ที่สอบได้ 23 คะแนน มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ผู้ที่สอบได้ 22 คะแนน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ผู้ที่สอบได้ 21 คะแนน มีจำนวน 2 คน

คิดเป็นร้อยละ 5 ผู้ที่สอบได้ 20 คะแนน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ผู้ที่สอบได้ 19 คะแนน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ผู้ที่สอบได้ 18 คะแนน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ผู้ที่สอบได้ 17 คะแนน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ผู้ที่สอบได้ 16 คะแนน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และผู้ที่สอบได้คะแนนต่ำสุด คือ 14 คะแนน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

รวมนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ผู้เข้าร่วมทำการทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม “ความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” มีจำนวนทั้งสิ้น 40 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ในการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม “ความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” ปรากฏผลคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบความรู้ก่อน และหลังเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

การทดสอบความรู้	N	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
1. ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	40	19.52	2.96	-5.337	.000*
2. หลังเข้าร่วมกิจกรรม	40	22.15	3.15		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผลการทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.96 และผลการทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.15

ส่วนผลการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของนักศึกษาผู้ใหญ่อายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าคะแนนทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งแสดงว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่อายชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.8 แสดงรายละเอียดระดับเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่อายชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

เจตคติของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ เจตคติ
1. ถ้ามีโอกาสในการประกอบอาชีพอิสระที่ให้ผลตอบแทนสูง ท่านจะลาออกจากงานทันที	2.27	1.19	น้อย
2. ผู้ที่จะประกอบธุรกิจเป็นอาชีพควรทำความเข้าใจเรื่องเงินเพียงด้านเดียว	3.15	1.36	ปานกลาง
3. คนเราควรรู้จักใช้เงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.76	.57	มากที่สุด
4. ในปัจจุบันมีหลายช่องทางสำหรับผู้ที่จะประกอบธุรกิจ สามารถกู้เงินมาลงทุน ซึ่งไม่ใช่แค่ธนาคารพาณิชย์เท่านั้น	4.17	.95	มาก
5. แหล่งเงินทุนของธุรกิจมาจากเงินออมของประชาชนที่ออมเงินผ่านสถาบันการเงิน	3.90	.98	มาก
6. การประกอบอาชีพอิสระในกิจการเล็ก ๆ ภายในชุมชนไม่ต้องนำหลักการตลาดมาใช้ก็ขายสินค้าได้	2.45	1.33	น้อย

ตารางที่ 4.8 แสดงรายละเอียดระดับเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

เจตคติของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ เจตคติ
7. การตลาดเป็นวิชาที่เรียนรู้และเข้าใจได้ยากมาก	3.30	1.30	ปานกลาง
8. การส่งเสริมการตลาดเป็นวิธีการที่จะสื่อสารกับผู้บริโภค และ กระตุ้นให้ผู้บริโภคต้องการสินค้านั้น	4.15	.94	มาก
9. ลูกจ้างและธุรกิจมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้กับภาครัฐทุกรอบปี ภาษีเงินได้	3.70	1.18	มาก
10. ท่านศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องในประกอบอาชีพอิสระ ล่วงหน้ามาแล้วอย่างดี	3.40	1.31	ปานกลาง
11. ท่านจะไม่ปรึกษาใครเลยหากท่านจะประกอบอาชีพอิสระ	3.10	1.53	ปานกลาง
12. ท่านมักจะกู้เงินนอกระบบมากกว่ากู้เงินจากธนาคาร เพราะ ไม่ยุ่งยากเหมือนธนาคาร	3.27	1.50	ปานกลาง
13. หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว มีความรู้สึกที่ไม่สามารถนำ ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอิสระได้	1.70	.82	น้อย
14. ท่านมักร่วมวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องการประกอบอาชีพอิสระ ในทางลบกับเพื่อนร่วมชั้นเสมอ	2.95	1.53	ปานกลาง
15. ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ อิสระได้	4.32	1.09	มาก
รวม	3.36	.29	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 เป็นการประเมินผลด้านเจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี รายละเอียดข้อค้นพบมีดังนี้

พบว่า นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับคะแนนเจตคติต่อผลการจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้าน แหล่ง

เงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติสูงสุดเท่ากับ 4.76 มีค่าเจตคติต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อที่ว่า “คนเราควรรู้จักใช้เงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด”

ส่วนค่าเจตคติในระดับรอง ๆ ลงมา ได้แก่ ค่าเจตคติต่อการจัดกิจกรรมที่อยู่ในระดับมากที่สุดระดับปานกลาง และระดับน้อย ซึ่งจะมีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน มีดังต่อไปนี้

เจตคติของนักศึกษาข้อที่มีค่าเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพอิสระได้ ($\bar{X} = 4.32$) 2) ในปัจจุบันมีหลายช่องทางสำหรับผู้ที่จะประกอบธุรกิจ สามารถกู้เงินมาลงทุน ซึ่งไม่ใช่แค่ธนาคารพาณิชย์เท่านั้น ($\bar{X} = 4.17$) 3) การส่งเสริมการตลาดเป็นวิธีการที่จะสื่อสารกับผู้บริโภค และกระตุ้นให้ผู้บริโภคต้องการสินค้านั้น ($\bar{X} = 4.15$) 4) แหล่งเงินทุนของธุรกิจมาจากเงินออมของประชาชนที่ออมเงินผ่านสถาบันการเงิน ($\bar{X} = 3.90$) และ 5) ลูกจ้างและธุรกิจมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้กับภาครัฐทุกกรอบปีภาษีเงินได้ ($\bar{X} = 3.70$)

เจตคติของนักศึกษาข้อที่มีค่าเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ท่านศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องในประกอบอาชีพอิสระล่วงหน้ามาแล้วอย่างดี ($\bar{X} = 3.40$) 2) การตลาดเป็นวิชาที่เรียนรู้และเข้าใจได้ยากมาก ($\bar{X} = 3.30$) 3) ท่านมักจะกู้เงินนอกระบบมากกว่ากู้เงินจากธนาคาร เพราะไม่ยุ่งยากเหมือนธนาคาร ($\bar{X} = 3.27$) 4) ผู้ที่จะประกอบธุรกิจเป็นอาชีพควรทำความเข้าใจเรื่องเงินเพียงด้านเดียว ($\bar{X} = 3.15$) 5) ท่านจะไม่ปรึกษาใครเลยหากท่านจะประกอบอาชีพอิสระ ($\bar{X} = 3.10$) และ 6) ท่านมักร่วมวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องการประกอบอาชีพอิสระในทางลบกับเพื่อนร่วมชั้นเสมอ ($\bar{X} = 2.95$)

และเจตคติของนักศึกษาข้อที่มีค่าเจตคติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ 1) การประกอบอาชีพอิสระในกิจการเล็ก ๆ ภายในชุมชนไม่ต้องนำหลักการตลาดมาใช้ก็ขายสินค้าได้ ($\bar{X} = 2.45$) 2) ถ้ามีโอกาสในการประกอบอาชีพอิสระที่ให้ผลตอบแทนสูง ท่านจะลาออกจากรานทันที ($\bar{X} = 2.27$) และ 3) หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว มีความรู้สึกที่ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอิสระได้ ($\bar{X} = 1.70$)

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.9 แสดงรายละเอียดระดับคะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี

รายละเอียดในการประเมิน	X	S.D.	ระดับ คะแนน
1. เนื้อหาของกิจกรรมมีความชัดเจนและเหมาะสม	4.62	.62	ดีมาก
2. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรม	3.95	1.01	ดี
3. เนื้อหาและกิจกรรมมีรายละเอียดและมีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี ได้	4.57	.59	ดีมาก
4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรม	4.35	.69	ดี
5. มีการจัดเรียงลำดับขั้นตอนการสอน เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจได้	4.47	.64	ดี
6. นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.50	.75	ดีมาก
7. ความน่าสนใจของกิจกรรม	4.62	.77	ดีมาก
8. การเชื่อมโยงกับเรื่องใกล้ตัวและชีวิตประจำวัน	4.32	.76	ดี
9. เนื้อหาของหลักสูตรมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะทำการสอนต่อไป	4.15	.89	ดี
10. ส่งเสริมกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาของนักศึกษา	4.05	.90	ดี
11. เนื้อหาในหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระได้	4.47	.67	ดี
12. สรุปภาพรวมของหลักสูตรและกิจกรรม	4.62	.80	ดีมาก
รวม	4.39	.52	ดี

จากตารางที่ 4.9 เป็นการประเมินผลการจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่

เกี่ยวข้องกับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี จากปัจจัยนำเข้า และกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้ทราบระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อการจัดกิจกรรม รายละเอียดข้อค้นพบมีดังนี้

พบว่า นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ระดับดี ($\bar{X} = 4.39$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ ($\bar{X} = 4.62$) มีค่าความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า 1) เนื้อหาของกิจกรรมมีความชัดเจนและเหมาะสม 2) ความน่าสนใจของกิจกรรม และ 3) สรุปภาพรวมของหลักสูตรและกิจกรรม รองลงมา ($\bar{X} = 4.57$ และ 4.50) คือ ค่าความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมด้านเนื้อหาและกิจกรรมมีรายละเอียดและมีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้ และความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมด้านนักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

รองลงมา ($\bar{X} = 4.47$) มีค่าความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดี ได้แก่ 1) มีการจัดเรียงลำดับขั้นตอนการสอน เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจได้ และ 2) เนื้อหาในหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระได้ ส่วนประเด็นของความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมในประเด็นอื่น ๆ รองลงมา ซึ่งมีค่าความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดี เพียงแต่ต่างกันตรงที่ค่าเฉลี่ย มีดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรม ($\bar{X} = 4.35$) 2) การเชื่อมโยงกับเรื่องใกล้ตัวและชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.32$) 3) เนื้อหาของหลักสูตรมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะทำการสอนต่อไป ($\bar{X} = 4.15$) 4) ส่งเสริมกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.05$) และ 5) ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.95$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้ และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพด้านการจัดการทั่วไปในประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี 3) เพื่อศึกษาเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี หลังเข้าร่วมกิจกรรม และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี และได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัยคือ 1) นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีคะแนนทดสอบความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม 2) นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไปหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม และ 3) นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระด้านการจัดการทั่วไป

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มี 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัยยาศัยจังหวัดเพชรบุรี 3) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ 4) การจัดกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระของ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัย จังหวัดเพชรบุรี

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้ และ เจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยจังหวัดเพชรบุรี สรุปผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยจังหวัดเพชรบุรี ที่เข้าร่วมกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการ ทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.00 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็น ร้อยละ 37.50 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 82.50 มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็น ร้อยละ 42.50

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัย จังหวัดเพชรบุรี

จากผลคะแนนทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการ ประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.52 ส่วนผลคะแนนสอบของกลุ่มควบคุม มีคะแนน เฉลี่ยเท่ากับ 18.85 สำหรับผลคะแนนสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปใน

การประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.15 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าคะแนนทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งแสดงว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมความรู้มีระดับคะแนนเจตคติต่อผลการจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติสูงสุดเท่ากับ 4.76 มีค่าเจตคติต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อที่ว่า “คนเราควรรู้จักใช้เงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด” ส่วนค่าเจตคติของนักศึกษาข้อที่มีค่าเจตคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ “หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วมีความรู้สึกที่ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอิสระได้”

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.62 มีค่าความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า 1) เนื้อหาของกิจกรรมมีความชัดเจนและเหมาะสม 2) ความน่าสนใจของกิจกรรม และ 3) สภาพภาพรวมของหลักสูตรและกิจกรรม รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และ 4.50 คือ ค่าความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมด้านเนื้อหาและกิจกรรมมีรายละเอียดและมีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ และความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมด้านนักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีผลต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี สามารถสรุปประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ผลของการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี เป็นการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม (Pre-test & Post-test) ผลการทดสอบ พบว่า คะแนนการทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าคะแนนทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม แสดงว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังการเข้าร่วมกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และผลของการจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ที่ว่า “นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีคะแนนทดสอบความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม” และที่เป็นเช่นนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินผลของความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม ที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่าเนื้อหาและกิจกรรมมีรายละเอียด มีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรีได้ กิจกรรมมีความน่าสนใจ นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้สึกว่ามีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และเห็นว่าในภาพรวมของหลักสูตรและกิจกรรมดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามความเห็นของอาชัญญา รัตนอุบล (2542) ที่กล่าวว่า กิจกรรมทางการศึกษา และประสบการณ์ความรู้ใด ๆ ที่จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงาน และสถาบันต่างๆ ในสังคม โดยมุ่งจัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่พึงประสงค์ ของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในสังคม โดยยึดหลักการที่ว่า กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นๆ จะสนองตอบต่อความต้องการ ความสนใจ และประยุกต์ใช้แก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมายนั้นได้ด้วย

2. ผลของเจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า “ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพอิสระได้” ซึ่งแผนและวิธีการจัดกิจกรรมความรู้ในครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ Boyle (1981) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า นักการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการเลือกวิธีการ เทคนิคและอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกด้วย วิธีการ (Method) ในที่นี้หมายถึง วิธีการในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือแนวทางที่เป็นระบบในการเข้าถึงประชาชน (กลุ่ม บัณฑิตบุคคล หรือกลุ่มเป้าหมายทางสื่อมวลชน) เทคนิค (Technique) หมายถึง รูปแบบการเสนอเอกสารที่ต้องการให้มีการเรียนรู้ (รูปแบบการบรรยาย การสัมมนาเป็นคณะ การอภิปรายเป็นกลุ่ม หรือการศึกษาดูงาน) ส่วน อุปกรณ์ (Device) หมายถึง อุปกรณ์และสภาพแวดล้อมที่จัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวก

สะดวกในการเรียนการสอน (ภาพยนตร์ วิทยุ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้สูงสุด จากแนวคิดของ Boyle ที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ข้อค้นพบในการศึกษาค้างนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้การสอนของผู้ใหญ่ของ Knowles (1984) ที่พบว่า ผู้เรียนมีบทบาทเปลี่ยนแปลงจากการที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นเป็นผู้ที่สามารถชี้นำตนเองได้ ผู้สอนจึงมีหน้าที่ที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถชี้นำตนเองได้ตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล และสิ่งที่โดดเด่นที่ทำให้การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในครั้งนี้ประสบความสำเร็จก็คือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตรในแต่ละด้านสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในการจัดสถานที่ของผู้วิจัยได้จัดสถานที่ได้เหมาะสม สวยงาม มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและควมมีประสิทธิภาพของระบบเสียงภายในห้องจัดกิจกรรม วิทยากรกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีการตอบข้อซักถามและข้อเสนอแนะอย่างเป็นกันเอง ขั้นตอนการลงทะเบียนไปด้วยความเรียบร้อย การฝึกทำกิจกรรมร่วมกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปด้วยดี การนำเสนอผลงานที่มีเนื้อหา สาระ และสนุกสนาน ในทำที่สุดของการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม อยากให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี จัดกิจกรรมนี้อีก

3. ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี เป็นการประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อประเมินระดับปฏิกิริยาตอบสนอง จากปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการต่าง ๆ (Process) เพื่อให้ทราบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อการจัดกิจกรรม การวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม พบว่า นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม ความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 โดยเฉพาะในด้านเนื้อหาของกิจกรรมมีความชัดเจนและเหมาะสม และด้านความน่าสนใจของกิจกรรม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.62 และสรุปภาพรวมของหลักสูตรและ กิจกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน แต่ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเพียงเล็กน้อยคือมีค่าเท่ากับ 4.57 และระดับค่าเฉลี่ยของคะแนนในระดับรองลงมาคือ ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมด้านเนื้อหา และกิจกรรมมีรายละเอียดและมีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ และความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมด้านนักศึกษามีส่วนร่วมใน

กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก และข้อค้นพบที่โดดเด่นจากการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมความรู้ อาจเป็น เพราะว่าการจัดกิจกรรมความรู้ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบของปัญหามาแล้วเป็นอย่างดี อีกทั้งการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมความรู้ก็ได้จัดกระทำอย่างถูกต้องตามกระบวนการตามแนวคิดของ Tyler (1996) คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมความรู้ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2) การคัดสรรประสบการณ์การเรียนรู้ คือ การเลือกเนื้อหาความรู้ด้านการเงิน ด้านการตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 4) การวัดเจตคติและการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่น่าผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เนื้อหาควรมีความชัดเจน วิทยากรควรมีความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระเป็นอย่างดี
2. ควรมีการเรียงลำดับเนื้อหาจากที่ง่ายต่อการเรียนรู้ไปสู่เนื้อหาที่ยาก เนื่องจากจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเทคนิคในการจัดกิจกรรมควรมีความสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้อย่างเต็มที่
3. การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่อาจมีส่วนทำให้เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้เข้าร่วมกิจกรรมดีขึ้น จึงควรใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรม โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้นเพื่อที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึว่าการประกอบอาชีพอิสระมีความสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพอิสระได้
4. ภาพรวมของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี วิทยากรควรมีความเป็นกันเอง สถานที่ในการจัดกิจกรรมควรมีความสะอาดสบาย บรรยากาศในการจัดกิจกรรมไม่ตึงเครียดจนเกินไป ระยะเวลาในการจัดเหมาะสม ซึ่งจะให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยพัฒนาการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตพื้นที่อื่น ๆ

2. ควรจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ โดยการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับลักษณะของอาชีพและความสนใจ เพราะจะได้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การจัดหางาน, กรม กระทรวงแรงงาน. การประกอบอาชีพอิสระ [Online]. Available from:

http://www.mol.go.th/mol_department3.html [2008 October 6]

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. การศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

จันทิมา ปัญจวัฒน์. การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาสในวัดสวน

แก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ชิตชงค์ ส.นันทนาเนตร. ประมวลสาระชุดวิชา ปรัชญาและหลักสูตรการศึกษานอกระบบ หน่วยที่

11-15. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย. กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์โปรเกรสซิฟ, 2549.

ธงชัย สันติวงษ์. หลักการจัดการ พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

ธัญวงศ์ กীরตวานิชย์. การเงินส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปรีทัศน์สาส์น, 2549.

ธิดาภรณ์ พูลเยี่ยม และคณะ. หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล, 2549.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. การจัดการกับคลังความรู้. กรุงเทพฯ: เอสอาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์, 2547.

บุญดี บุญญาภิจ. การจัดการความรู้ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จิราวัฒน์เอ็กซ์เพรส, 2548.

ประสิทธิ์ คำภูแสน. แนะนำการประกอบอาชีพอิสระ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ

1991, 2545.

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. พฤติกรรมองค์การ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์, 2551.

พรธิดา วิเชียรปัญญา. การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท,

2547.

พรประเสริฐ เสือสี. ผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการตามทฤษฎีแอนดราโคจีเพื่อเพิ่มความเห็น

คุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

พรรณพิมล ก้านนก และคณะ. หลักการตลาด พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง, 2548.

พัชนี นนทศักดิ์ และคณะ. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า, 2548.

ไพฑูรย์ เวทการ. หลักการเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน [Online]. Available from:

<http://www.netra.lpru.ac.th> [2008, October 4]

- มาลัยพร อภิรักษ์ฤทัยกุล. ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี. กรุงเทพฯ: ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า, 2548.
- รัตนา พุ่มไพศาล. การนำเสนอรูปแบบการจัดโครงการการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามความต้องการของชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- วินัยชาญ สรรพโรจน์พัฒนา. ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค, 2550.
- สงวนศรี วิรัชชัย. เจตคติ [Online]. Available from: <http://socialscience.igetweb.com/index.php> [2008, October 4]
- สมปอง จันทรมานิตย์. การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระโรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533.
- สมพร ศิลป์สุวรรณ. ความผู้พันต่อองค์การของบุคลากรสายสนับสนุน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: กรณีศึกษาพนักงานสถาบันระใหม่ [Online] Available from: <http://econ1.nida.ac.th/sompon/17032551.pdf> [2008, June 25]
- สมศักดิ์ เศรษฐการ. คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับเทคนิคราชบุรี. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. การเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง. กรุงเทพฯ: สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ, 2551.
- สัญญา จัตตานนท์. การศึกษากับการประกอบอาชีพอิสระ. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2537.
- สุชาติ ชวงโชติ. การศึกษากว้ใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลี้ยว-
เซียง, 2544.
- สุมาลี สังข์ศรี. การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับแรงงานด้อยโอกาสประยุกต์ใช้วิธีการศึกษาทางไกล.
กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินติ้ง, 2545.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 10 [Online]. Available from: <http://www.nesdb.go.th> [2008,
September 25]
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. การแบ่งเขตส่งเสริมการลงทุน [Online]. Available from:
http://www.boi.go.th/thai/about/boi_privileges_by_location.asp [2006, June 25]
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. สรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2549 [Online]. Available
from: <http://www.phamecy.psu.ac.th> [2008 October 6]
- สำนักงานข่าวทีนิวส์. สถิติคนไม่รู้หนังสือโลก [Online]. Available from: <http://www.tnews.co.th/overview.php> [2008, September 20]
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร [Online]. Available from: <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/lfs51/lfsjuly.pdf> [2008, September 25]
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. นโยบายการศึกษานอก
โรงเรียน 2551 [Online]. Available from: <http://www.nfe.go.th> [2008, July 30]
- สำเนาฯ ขจรศิลป์. แนวทางการกำหนดกลไกของสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
อิสระของบัณฑิต. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการ
ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ. หน้า 10, 2540.
- อังคณา ยอดศรี้อย. ความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนและแนวทางการจัดกิจกรรมการ
ศึกษานอกระบบโรงเรียนของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตพื้นที่ภาคตะวันออก.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- อาชัญญา รัตนอุบล. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2542.

- อาชีพรัง ธนยศ. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระและการเตรียมตัวสู่อาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม. เอกสารการวิจัยประกอบรายวิชาการวิจัยรายบุคคล ภาคจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.
- อำนาจ สุวรรณสอาด. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. กรุงเทพฯ: ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.
- อุ้นตา นพคุณ. กรอบความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ชวพิมพ์, 2546.
- อุ้นตา นพคุณ. การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์ 2527.
- อุ้นตา นพคุณ. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ภาษาอังกฤษ

- Boone, Edgar J. Developing Programs in Adult Education. Prospect Heights: Waveland Press, 1992.
- Boyle, Patrick G. Planning Better Programs. New York: Mc Graw Hill, 1981.
- Caffarella, Rosemary S. Planning Programs for Adult Learners. San Francisco: Jossey Bass Publishers, 1994.
- Carter, Good V. Dictionary of Education. New York: Mc Graw Hill Book Company, 1973.
- Coombs, Phillip.H. Non-Formal Education for Rural Development, Strengthening Learning Opportunities for Children and Youth. Interim report prepared by the International Council for Educational Development, 1973.
- Denton, Nana R. Perception of Entrepreneurs and Secondary Vocational Education on Selected Aspects of Entrepreneurship and Entrepreneurship Education. in Dissertation Abstracts International. 46(10): 46A.
- Houle, Cyril O. Adult Education. The A.G. Halldin Publishing Company, 1980.
- Knowles, Malcolm S. The Modern Practice of Adult Education: From Pedagogy to Andragogy. Chicago: Follet Publishing Company, 1984.

Robbins, Stephen P., and Judge, Timothy A. Judge. Organizational Behavior. 13th ed.

New Jersey: Pearson Prentice Hall, 2008.

Triandis, Harry C. Attitude and Attitude Change. New York: John Wiley and Sons, 1971.

Tyler, R.W. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago: University of Chicago Press, 1996.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ
 อาจารย์ประจำสาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มีนา ชวลิต
 อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
4. อาจารย์วินัย บุญกอง
 ผู้อำนวยการ
 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82710

ที่ ศธ.0512.6(2771)/0325

วันที่ 29 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล

ด้วย นางสาวจงจิต สกฤษศิลป์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)
รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82710

ที่ ศธ.0512.6(2771)/0326

วันที่ 29 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

ด้วย นางสาวจงจิต สกฤษศิลป์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)
รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0328

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์มีนา ชวลิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวจงจิต สกฤษศิลป์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาโท ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธ์ สุทธจิดค์)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0327

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์วินัย บุญทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวจงจิต สกฤษศิลป์ นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการ
ประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้
NO THIS PAGE IN ORIGINAL

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างจดหมายขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บ
ข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0078

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอให้สถานที่ในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จ.เพชรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวจงจิต สกฤษศิลป์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชา โภชานวิทยา การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอใช้หอประชุม ในวันที่ 2-3 สิงหาคม 2550 เวลา 09:00 - 15:00 น. ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวจงจิต สกฤษศิลป์ ได้ใช้สถานที่ในการเก็บข้อมูลวิจัยในการทำวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบก่อน และหลังจัดกิจกรรม
ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน การตลาด
และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้ออกแบบขึ้นเพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ
โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เหมาะสมกับคำตอบของท่าน

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. ต่ำกว่า 20 ปี 2. 20-30 ปี
 3. 31-40 ปี 4. 41-50 ปี
 5. 50 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา 1. ต่ำกว่าประถมศึกษา 2. ประถมศึกษา
 3. มัธยมศึกษาตอนต้น 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย
4. อาชีพ 1. รับจ้าง / ลูกจ้าง 2. เกษตรกร
 3. ว่างาน 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบทดสอบ

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้ออกแบบขึ้นเพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ
โปรดใส่เครื่องหมาย **X** ลงในข้อที่เหมาะสมกับคำตอบของท่าน

1. การจัดประเมินผลกำไร-ขาดทุนในการปลูกพืชผัก เราต้องทราบข้อมูลอะไรบ้าง
 - ก. ต้นทุนผันแปร รายได้รวม
 - ข. ต้นทุนคงที่ รายได้รวม
 - ค. ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ และรายได้สุทธิ
 - ง. ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ และรายได้รวม
2. ข้อใดจัดเป็นต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด
 - ก. ค่าแรงในครัวเรือน
 - ข. ค่าแรงในการปลูก
 - ค. ค่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บไว้ใช้เอง
 - ง. ค่าปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้มาจากเพื่อนบ้าน
3. ข้อใดเป็นต้นทุนผันแปรที่ไม่ใช่เงินสด
 - ก. ค่าเมล็ดพันธุ์พืช
 - ข. ค่าซ่อมเครื่องสูบน้ำ
 - ค. ค่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บไว้ใช้เอง
 - ง. ค่าปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้มาจากเพื่อนบ้าน
4. ข้อใดเป็นต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด
 - ก. ค่าเช่าที่ดิน
 - ข. ค่าสึกหรอเครื่องยนต์
 - ค. ค่าเสียโอกาสการลงทุน
 - ง. ค่าเสื่อมราคาเครื่องสูบน้ำ
5. ข้อใดเป็นต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด
 - ก. ค่าภาษีที่ดิน
 - ข. ค่าเช่ารถแทรกเตอร์
 - ค. ค่าเช่าห้องเย็นเก็บพืชผัก
 - ง. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร

6. ข้อใดคือหน้าที่สำคัญของเงินในระบบเศรษฐกิจ
- ก. ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน
 - ข. ใช้เป็นสิ่งที่เก็บรักษามูลค่า
 - ค. ใช้เป็นหน่วยอ้างอิงทางบัญชี
 - ง. ถูกทุกข้อ
7. ข้อใดเป็นประเภทของบัญชีเงินฝากธนาคาร
- ก. บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
 - ข. บัญชีเงินฝากกระแสรายวัน
 - ค. บัญชีเงินฝากประจำ
 - ง. ถูกทุกข้อ
8. จุดคุ้มทุนคือข้อใด
- ก. ปริมาณสินค้าหรือจำนวนหน่วยของบริการที่ทำให้รายได้เท่ากับค่าใช้จ่าย
 - ข. ปริมาณสินค้าหรือจำนวนหน่วยของบริการที่ทำให้รายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย
 - ค. ปริมาณสินค้าหรือจำนวนหน่วยของบริการที่ทำให้รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย
 - ง. ไม่มีข้อใดถูก
9. ข้อใดคือความสำคัญของการทำบัญชี
- ก. เป็นหลักฐานประกอบการดำเนินงานของกิจการ
 - ข. เป็นหลักฐานการตรวจสอบตัวเงินสดกับยอดบัญชีว่าถูกต้องหรือผิดพลาดอย่างไร
 - ค. เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ
 - ง. ถูกทุกข้อ
10. การทำบัญชีรายรับรายจ่ายบัญชีเงินสดเหมาะสำหรับกิจการประเภทใด
- ก. กิจการขนาดเล็ก
 - ข. กิจการขนาดกลาง
 - ค. กิจการขนาดใหญ่
 - ง. ถูกทุกข้อ

11. ข้อใดเป็นเรื่องของการตลาด

- ก. การผลิตอาหาร
- ข. การนำอาหารไปขาย
- ค. การปลูกป่าไม้
- ง. วิธีการมัดนผ้า

12. แนวความคิดการตลาดมีสาระใด

- ก. การตอบสนองของความต้องการของผู้บริโภค
- ข. ปรับปรุงการขายให้มีประสิทธิภาพเพื่อการแข่งขัน
- ค. ปรับปรุงคุณภาพให้ดีเพื่อการแข่งขัน
- ง. ขายสินค้าในราคาต่ำกว่าคู่แข่ง

13. การตลาดเกี่ยวข้องกับศาสตร์ใดบ้าง

- ก. เศรษฐศาสตร์
- ข. คณิตศาสตร์
- ค. สังคมศาสตร์
- ง. ถูกทุกข้อ

14. การตลาดหมายถึงอะไร

- ก. การตอบสนองของความต้องการของผู้บริโภค
- ข. การเคลื่อนย้ายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังตลาด
- ค. การใช้ส่วนประสมการตลาดเพื่อให้สินค้าถึงมือผู้บริโภค
- ง. ถูกทุกข้อ

15. การตลาดมีหน้าที่เกี่ยวข้องทางด้านใดบ้าง

- ก. การวิเคราะห์ตลาด
- ข. การวิเคราะห์ตลาดและส่วนประสมการตลาด
- ค. โฆษณาให้กับตลาด
- ง. ส่งเสริมการขายให้กับตลาด

16. ข้อใดไม่ใช่ส่วนผสมทางการตลาด
- ก. สินค้า (Product)
 - ข. ราคา (Price)
 - ค. ช่องทางการตลาด (Place)
 - ง. กำลังคน (Man)
17. การขายสินค้าโดยใช้สื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ถือว่าเป็นส่วนผสมทางการตลาดด้านใด
- ก. สินค้า (Product)
 - ข. ราคา (Price)
 - ค. ช่องทางการตลาด (Place)
 - ง. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
18. การพิจารณาถึงประเภทของร้านค้า ถือว่าเป็นส่วนผสมทางการตลาดด้านใด
- ก. สินค้า (Product)
 - ข. ราคา (Price)
 - ค. ช่องทางการตลาด (Place)
 - ง. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
19. การพิจารณาหาความต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภค ถือว่าเป็นส่วนผสมทางการตลาดด้านใด
- ก. สินค้า (Product)
 - ข. ราคา (Price)
 - ค. ช่องทางการตลาด (Place)
 - ง. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
20. คำถามในการกำหนดยุทธวิธีการโฆษณาที่มีประสิทธิภาพ
- ก. 3
 - ข. 4
 - ค. 5
 - ง. 6

21. การขอกู้เงินเพื่อไปประกอบธุรกิจค้าขาย ตรงกับข้อใด
- ก. เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย
 - ข. เงินกู้เพื่อการพาณิชย์
 - ค. เงินกู้เพื่อการเกษตร
 - ง. ไม่มีข้อใดถูก
22. ข้อใดถือเป็นแหล่งเงินกู้
- ก. ธนาคารพาณิชย์
 - ข. บริษัทเงินทุน
 - ค. บริษัทหลักทรัพย์
 - ง. ถูกทุกข้อ
23. แหล่งเงินกู้ใดเป็นแหล่งเงินกู้เพื่อการเกษตรกรรมของเกษตรกร
- ก. ธนาคารออมสิน
 - ข. ธ.ก.ส.
 - ค. ธนาคารกรุงไทย
 - ง. ธนาคารไทยพาณิชย์
24. ข้อใดไม่ใช่แหล่งเงินกู้
- ก. ธนาคารพาณิชย์
 - ข. บริษัทเงินทุน
 - ค. ไร่รับจำนำ
 - ง. สำนักงานเทศบาลตำบล
25. ข้อใดคือองค์ประกอบของสภาพบุคคล
- ก. สัญชาติ
 - ข. ชื่อตัวและชื่อสกุล
 - ค. ภูมิลำเนา
 - ง. ถูกทุกข้อ

26. ข้อใดไม่ถือว่าเป็นการทำกิจการร่วมกัน

- ก. กระทำกิจการอันเดียวกัน
- ข. กระทำกิจการคนละกิจการ
- ค. ไม่ทำการแข่งขันกัน
- ง. ดำเนินการร่วมกัน

27. ข้อใดไม่ถือว่าเป็นข้อเสียของกิจการเจ้าของคนเดียว

- ก. การบริหารและดำเนินการคนเดียวทำให้ขาดประสิทธิภาพ
- ข. ต้องรับภาระในหนี้สินของธุรกิจไว้คนเดียว
- ค. เงินทุนที่จำกัดในการดำเนินงาน
- ง. ได้รับผลกำไรเพียงคนเดียว

28. ข้อใดแตกต่างไปจากพวก

- ก. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- ข. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ค. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ง. เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

29. บุคคลธรรมดาเสียภาษีประเภทใดให้กับรัฐบาล

- ก. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- ข. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ค. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ง. เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

30. บริษัทจำกัดเสียภาษีประเภทใดให้กับรัฐบาล

- ก. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- ข. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ค. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ง. เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

แบบวัดเจตคติ

ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี
ที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระ
ในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง:

1. แบบวัดฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดความคิดเห็นนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรี
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้ออกแบบขึ้นเพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เหมาะสมกับคำตอบของท่าน

1. เพศ	☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
2. อายุ	☐ 1. ต่ำกว่า 20 ปี	☐ 2. 20-30 ปี
	☐ 3. 31-40 ปี	☐ 4. 41-50 ปี
	☐ 5. 50 ปีขึ้นไป	
3. ระดับการศึกษา	☐ 1. ต่ำกว่าประถมศึกษา	☐ 2. ประถมศึกษา
	☐ 3. มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย
4. อาชีพ	☐ 1. รับจ้าง / ลูกจ้าง	☐ 2. เกษตรกร
	☐ 3. ว่างาน	☐ 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเจตคติของผู้ตอบที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระในด้านการเงิน การตลาด และแหล่งเงินทุนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง: ให้ท่านเลือกระดับคะแนนที่ตรงกับเจตคติของท่าน (มากที่สุด=5, มาก=4, ปานกลาง=3, น้อย=2 และน้อยที่สุด=1)

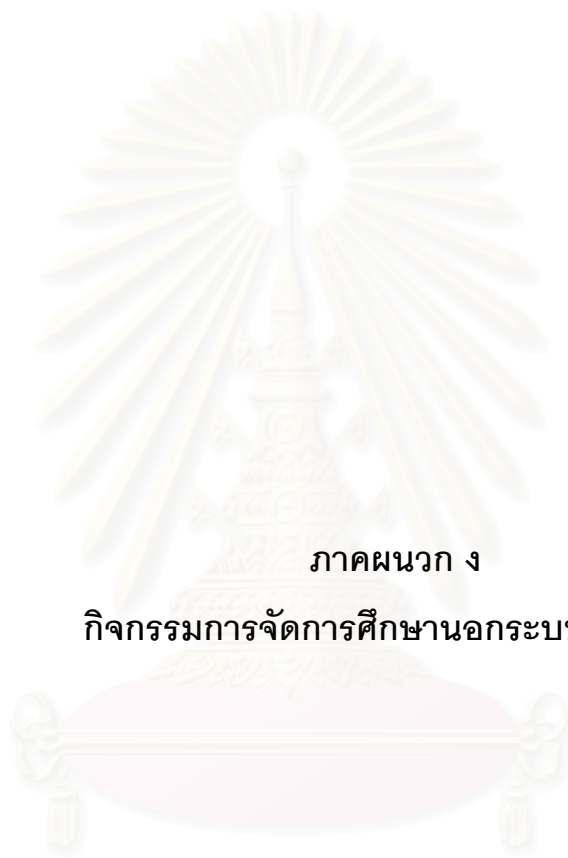
เจตคติของนักศึกษา	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. ถ้ามีโอกาสในการประกอบอาชีพอิสระที่ให้ผลตอบแทนสูง ท่านจะลาออกจากงานทันที (-)					
2. ผู้ที่จะประกอบธุรกิจเป็นอาชีพควรทำความเข้าใจเรื่องเงินเพียงด้านเดียว (+)					
3. คนเราควรรู้จักใช้เงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด (+)					
4. ในปัจจุบันมีหลายช่องทางสำหรับผู้ที่จะประกอบธุรกิจ สามารถกู้เงินมาลงทุน ซึ่งไม่ใช่แค่ธนาคารพาณิชย์เท่านั้น (+)					
5. แหล่งเงินทุนของธุรกิจมาจากเงินออมของประชาชนที่ออมเงินผ่านสถาบันการเงิน (+)					
6. การประกอบอาชีพอิสระในกิจการเล็ก ๆ ภายในชุมชนไม่ต้องนำหลักการตลาดมาใช้ก็ขายสินค้าได้ (-)					
7. การตลาดเป็นวิชาที่เรียนรู้และเข้าใจได้ยากมาก (+)					
8. การส่งเสริมการตลาดเป็นวิธีการที่จะสื่อสารกับผู้บริโภค และกระตุ้นให้ผู้บริโภคต้องการสินค้านั้น (+)					
9. ลูกจ้างและธุรกิจมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้กับภาครัฐทุกรูปแบบปีภาษีเงินได้ (+)					
10. ท่านศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องในประกอบอาชีพอิสระล่วงหน้ามาแล้วอย่างดี (+)					
11. ท่านจะไม่ปรึกษาใครเลยหากท่านจะประกอบอาชีพอิสระ (-)					
12. ท่านมักจะกู้เงินนอกระบบมากกว่ากู้เงินจากธนาคาร เพราะไม่ยุ่งยากเหมือนธนาคาร (-)					
13. หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว มีความรู้สึกที่ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอิสระได้ (-)					
14. ท่านมักร่วมวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องการประกอบอาชีพอิสระในทางลบกับเพื่อนร่วมชั้นเสมอ (-)					
15. ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพอิสระได้ (+)					

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน โดย 5=ดีมาก, 4=ดี, 3=ปานกลาง, 2=พอใช้ และ 1=ต้องแก้ไข

รายละเอียดในการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาของกิจกรรมมีความชัดเจนและเหมาะสม					
2. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรม					
3. เนื้อหาและกิจกรรมมีรายละเอียดและมีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเพชรบุรีได้					
4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรม					
5. มีการจัดเรียงลำดับขั้นตอนการสอน เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจได้					
6. นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน					
7. ความน่าสนใจของกิจกรรม					
8. การเชื่อมโยงกับเรื่องใกล้ตัวและชีวิตประจำวัน					
9. เนื้อหาของหลักสูตรมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะทำการสอนต่อไป					
10. ส่งเสริมกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาของนักศึกษา					
11. เนื้อหาในหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระได้					
12. สรุปภาพรวมของหลักสูตรและกิจกรรม					

ภาคผนวก ง

กิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมประกอบการบรรยาย
ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระด้านการเงิน

ชื่อกิจกรรม: ปลุกสวนผัก

วัตถุประสงค์: สามารถจำแนกองค์ประกอบของรายรับ-รายจ่ายได้ พร้อมทั้งสามารถทำบัญชีและคำนวณรายรับ-รายจ่าย และประเมินผลกำไร-ขาดทุนได้

ขั้นตอน:

1. ทำการรายการบันทึกรายการรับและรายการจ่าย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้
 - 1.1 จ่ายค่าเมล็ดพันธุ์ 10 ก.ก. จำนวน 500 บาท
 - 1.2 จ่ายค่าไถเตรียมดิน จำนวน 2 ไร่ จำนวน 500 บาท
 - 1.3 จ่ายค่าจ้างคนงาน 4 คน จำนวน 400 บาท
 - 1.4 จ่ายค่าปุ๋ย 3 กระสอบ จำนวน 1,500 บาท
 - 1.5 รับเงินค่าขายผักคะน้า 5,000 ก.ก. จำนวน 10,000 บาท
2. มีรายการที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด ดังนี้
 - 2.1 ค่าใช้ที่ดิน จำนวน 200 บาท
 - 2.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร จำนวน 100 บาท
 - 2.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนในอุปกรณ์ จำนวน 100 บาท
3. ให้ท่านแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มในการทำบัญชี และคำนวณรายรับ-รายจ่าย และประเมินผลกำไร-ขาดทุนของการลงทุนทำสวนผักเพื่อขายของนายเพชร เมืองเพชรบุรี

ระยะเวลา: 30 นาที

สถานที่: ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี

อุปกรณ์: แบบฟอร์มสมุดลงบัญชี และกระดาษทำการ

การประเมินผล: ใช้แบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

บัญชีรายรับ

ชื่อเจ้าของสวนผัก.....

วัน/เดือน/ปี	รายการรับ	หน่วยละ		รวมเงิน	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัญชีรายจ่าย

ชื่อเจ้าของสวนผัก.....

วัน/เดือน/ปี	รายการจ่าย	หน่วยละ		รวมเงิน	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมประกอบการบรรยาย
ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระด้านการตลาด

ชื่อกิจกรรม: ก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรี

วัตถุประสงค์: เพื่อให้เข้าใจความหมาย และองค์ประกอบของส่วนประสมการตลาดที่เกี่ยวข้องในการเปิดกิจการขายก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรี

คำชี้แจง:

ให้วิเคราะห์ส่วนประสมการตลาดของการเปิดร้านขายก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรี โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน โดยเนื้อหาของการวิเคราะห์จะต้องประกอบไปด้วย

1. ผลิตภัณฑ์
2. การกำหนดราคา
3. ช่องทางการจัดจำหน่าย และ
4. การส่งเสริมการตลาด

ขั้นตอนการทำกิจกรรม:

1. หาความแตกต่าง และกำหนดความแตกต่างของก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรีกับก๋วยเตี๋ยวเรือของร้านอื่น ๆ
2. กำหนดความแตกต่างของราคาและคุณภาพของก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรีกับก๋วยเตี๋ยวเรือของร้านอื่น ๆ
3. กำหนดความเหมาะสมช่องทางการจัดจำหน่ายของก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรี
4. กำหนดวิธีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของก๋วยเตี๋ยวเรือเพชรบุรี

ระยะเวลา: 30 นาที

สถานที่: ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี

- อุปกรณ์:**
1. กระดาษโปสเตอร์
 2. ปากกาเขียนไวท์บอร์ด
 3. กระดาษกาวสองหน้า

การประเมินผล: ใช้แบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

กิจกรรมประกอบการบรรยาย
ความรู้ด้านการจัดการทั่วไปในการประกอบอาชีพอิสระด้านแหล่งเงินทุน
และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ชื่อกิจกรรม: สัญญากู้เงินเพื่อการพาณิชย์ (เงินลงทุนเปิดร้านขายอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า)

วัตถุประสงค์: เพื่อให้เข้าใจความหมาย องค์ประกอบ และกระบวนการของทำสัญญากู้เงินเพื่อการพาณิชย์ของธนาคาร (ผู้ให้กู้) และลูกค้านักค้าธนาคาร (ผู้กู้)

คำชี้แจง:

ให้นักศึกษาจับคู่กัน และสลับกันศึกษารายละเอียดของสัญญากู้เงินของธนาคาร แล้วสมมติสถานการณ์การขอกู้เงินจากธนาคารในส่วนของการทำงานสัญญาเงินกู้เพื่อการพาณิชย์

ขั้นตอนการทำกิจกรรม:

1. นายพาณิชย์ ต้องการขอกู้เงินจากธนาคาร เงินทุนชุมชน จำกัด (มหาชน) เพื่อนำไปเป็นเงินลงทุนในการเปิดร้านขายอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 500,000 บาท
2. นายพาณิชย์ เตรียมเรื่องที่จะไปขอกู้เงินจากธนาคาร เช่น รูปถ่ายบ้านพร้อมที่ดิน เพื่อนำไปเป็นหลักประกันการกู้เงินจากธนาคาร
3. เจ้าหน้าที่ธนาคารอธิบายเรื่องเงื่อนไขการชำระเงินคืนธนาคารในแต่ละงวดการชำระ
4. เจ้าหน้าที่ธนาคารให้นายพาณิชย์เซ็นสัญญาเงินกู้เพื่อการพาณิชย์
5. ธนาคารจ่ายเงินให้กับนายพาณิชย์

ระยะเวลา: 30 นาที

สถานที่: ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี

อุปกรณ์:

1. ร่างสัญญาเงินกู้เพื่อการพาณิชย์
2. ตารางการชำระเงินกู้ตามวงเงินกู้ที่ทำสัญญาเงินกู้เพื่อการพาณิชย์
3. ปากกาบลูกลิ้น

การประเมินผล: ใช้แบบประเมินผลความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

สัญญากู้เงิน

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สัญญานี้ทำขึ้นระหว่าง.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....ซึ่งต่อไปใน

สัญญานี้จะเรียกว่า “ผู้กู้” ฝ่ายหนึ่งกับ.....อายุ.....ปี อยู่

บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

โทรศัพท์.....ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า “ผู้ให้กู้” อีกฝ่ายหนึ่ง

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ให้กู้ตกลงให้กู้และผู้กู้ตกลงกู้เงินจากผู้ได้กู้เป็นจำนวน.....บาท
(.....) โดยผู้กู้ได้รับเงินที่กู้ไว้ครบถ้วนแล้วในขณะที่ทำสัญญานี้

ข้อ 2. ผู้กู้ตกลงที่จะชำระดอกเบี้ยแก่ผู้ให้กู้ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....ต่อปีและถ้าต่อไป
หากผู้ให้กู้ประสงค์จะเพิ่มอัตราดอกเบี้ยซึ่งไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนดแล้วผู้กู้ยินยอมให้ผู้ให้กู้
เพิ่มอัตราดอกเบี้ย โดยไม่ได้แย้งแต่ประการใด ๆ และให้มีผลบังคับทันทีเมื่อผู้ให้กู้แจ้งอัตราดอกเบี้ย
ที่กำหนดใหม่นั้นแก่ผู้กู้แล้ว

ข้อ 3. ผู้กู้ตกลงว่าจะชำระดอกเบี้ย โดยผ่อนชำระเป็นงวด ๆ จำนวน.....งวด
เป็นเงินงวดละ.....บาท (.....) ซึ่งแต่ละ

งวดจะต้องชำระภายในวันที่.....ของเดือนปฏิทิน นับตั้งแต่วัดวันที่.....

เดือน.....พ.ศ.....เป็นต้นไป แต่ทั้งนี้ผู้กู้ตกลงที่จะชำระหนี้ ตาม

สัญญานี้ให้ครบถ้วนทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยภายใน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อนึ่งการกำหนดเวลาชำระหนี้ดังกล่าวในวรรคก่อนไม่ตัดสิทธิผู้ให้กู้ที่จะเรียกให้ชำระต้น
เงินและดอกเบี้ยทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยพลันโดยมิจำกัดต้องได้รับความยินยอมจากผู้กู้ก่อน

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวจงจิต สกฤษฎศิลป์ เกิดเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2523 ที่จังหวัดเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2544 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาในระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2547

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย